

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2016-2024

Actualisatie 2017/2018

Welkom

Navigeren in dit document

In dit document geniet het de voorkeur te navigeren door te klikken op knoppen, pijlen en/of (hyper)links. En niet te 'swipen' door het document. De [navigatiepagina](#) (homepage) geeft visueel goed weer hoe dit document opgebouwd is.

Op alle pagina's kunt u navigeren onderaan uw scherm d.m.v. het navigatieblok→

Door het document heen kunt u ook gebruik maken van andere manieren van navigeren d.m.v. woordlinks, knoppen en of pijlen, zoals↓

We wensen u veel lees- en bladerplezier.

[Klik hier om naar het voorwoord te gaan...](#)

Dit document is getest

Dit document is met grote zorgvuldigheid gemaakt. En uitvoerig getest in verschillende apps op een apple iPad Air. Hiernaast ziet u een beknopt appoverzicht waarin het document sowieso werkt. Mocht u toch nog problemen hebben met het lezen en navigeren in dit document kunt u het op een desktop-computer openen. In Adobe Acrobat Reader op een desktopcomputer werkt het document goed en ook in verschillende internetbrowsers op een computer is dit document getest.

Via deze 'wegwijzer' kunt u in het gehele document direct naar de genoemde hoofdstukken klikken.

In deze app's is het document getest en werkt het goed:

PDF Reader

Dropbox

iBooks

Klik op het icoon om gratis te downloaden. Ibooks wordt standaard geleverd op de ipad.

Voorwoord

Met dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt het kader vastgelegd voor ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting in gemeente De Fryske Marren. Onderwijshuisvesting is meer dan een gebouw dat ruimte biedt aan onderwijs. Een goede, functionele inzet van onderwijshuisvesting ten behoeve van de doorgaande leerlijn (onderwijs, kinderopvang, peuteropvang) levert een belangrijke bijdrage aan een optimale ontwikkeling en ontplooiing van alle jongeren in onze gemeente.

Op lokaal niveau zijn de rollen en verantwoordelijkheden voor (onderwijs)huisvesting verdeeld tussen gemeente en schoolbesturen. De verantwoordelijkheden en rollen van de verschillende partijen hebben vaak toch een relatie met elkaar, waardoor afstemming tussen gemeente en schoolbesturen ten aanzien van visie, plannen, wensen en knelpunten belangrijk is.

Een gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van adequate onderwijshuisvesting.

Een gemeente is conform de wet verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van adequate voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Dit betekent dus ook dat hiervoor voldoende middelen beschikbaar zijn. De voorzieningen in de onderwijshuisvesting waarvoor de gemeente volgens de wet verantwoor-

delijk is, staan genoemd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Het schoolbestuur is in dit kader verantwoordelijk voor het indienen van een aanvraag en voor het onderbouwen waarom de gevraagde voorziening noodzakelijk is. De gemeente beoordeelt de aanvraag van het schoolbestuur. Indien de gemeente van mening is dat de voorziening in de onderwijshuisvesting noodzakelijk is, zal de gemeente bekostiging beschikbaar stellen.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor adequaat onderwijs.

Een schoolbestuur is in eerste instantie verantwoordelijk voor het bieden van adequaat onderwijs aan de leerlingen. Daarnaast is een schoolbestuur verantwoordelijk de instandhouding van het schoolgebouw en de school. Een gemeente heeft geen beslissingsrecht ten aanzien van opheffing, fusie, e.d. van

scholen (behoudens voor het voldoende garanderen van openbaar onderwijs binnen de gemeente).

Binnen deze twee rollen en verantwoordelijkheden ligt een overlap. Namelijk tussen de (financiële) verantwoordelijkheid van de gemeente voor adequate onderwijshuisvesting en de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen voor adequaat onderwijs, instandhouding en het aantal scholen. Het is daarom van belang met elkaar in gesprek te blijven, maatwerk te leveren en duidelijke afspraken te maken (in een IHP), zodat ieder weet waar hij aan toe is.

door
naar
navigatie
pagina

Navigatiepagina

naar de
lees-
wijzer

Snelkoppelingen voor dit document

[IHP in het kort](#)

[Aanleiding](#)

[Ontwikkeling onderwijsveld](#)

[Afwegingskader \(stroomschema\)](#)

Bijlagen

[Nulmeting](#)

[Wettelijk kader](#)

[Leerlingen prognose](#)

[Tabel](#)

scholen bouwjaar en jaartal t.a.v. overleg over nieuwbouw/renovatie

[Tabel](#)

Locaties Peuterwerk en vve

[Informatie duurzaamheid](#)

Navigeren per schoolbestuur

G **Gearing**

P **Primus**

N **Nije Gaast**

M **CBO Meilân**

B **BMS**

O **OSG Sevenwolden**

B **Bornego College**

Z **Zuyderzee Lyceum**

C **CSG Bogerman Balk**

Navigeren per regio

[Regio 1: Terkaple en Terherne](#)

[Regio 2: Joure Noord](#)

[Regio 3: Joure Zuid](#)

[Regio 4: Oost Skarsterlân](#)

[Regio 5: Sint Nicolaasga](#)

[Regio 6: Zuidwest Gaasterland](#)

[Regio 7: Balk en Sloten](#)

[Regio 8: Lemmer](#)

[Regio 9: Oost Lemsterland](#)

[Regio 10: Voortgezet onderwijs](#)

10

7

6

1

2

3

4

5

8

9

Huidige situatie in het onderwijs

Beleidskader

Ontwikkeling scholen en gebouwen per regio

Planning en financiën

Ontwikkelingen scholen en gebouwen per regio

Om de ontwikkelingen in het onderwijs in kaart te brengen, zijn er gesprekken gevoerd met alle schoolbesturen. Tijdens het gesprek zijn alle schoolgebouwen en de verwachte ontwikkelingen in de toekomst besproken. Om de ontwikkelingen in gemeente De Fryske Marren goed inzichtelijk te maken, worden de ontwikkelingen per regio besproken en niet per school of schoolbestuur afzonderlijk. De ontwikkelingen hebben namelijk vaak niet alleen effect op één school, maar op meerdere scholen in de omgeving.

Hiernaast staat een plattegrond met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. [Klik hier](#) voor de regioindeling met de betreffende scholen in tabelvorm.

naar lijst met scholen per regio

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) in het kort

Het IHP gaat over de ontwikkelingen tot de middellange termijn (2026) met voor nieuwbouw en renovatie een doorkijk naar 2037.

In het IHP beschrijven we hoe de ambities van het college en het dalend aantal leerlingen een plek krijgen in onze gemeente. Belangrijke aandachtspunten in het IHP zijn: functionaliteit, toekomstbestendigheid, ruimtebehoefte, adequaat niveau van onderhoud, renovatie, kindcentra en peuteropvang. Het IHP hebben we na zorgvuldig overleg met de schoolbesturen opgesteld.

In het IHP zijn elf uitgangspunten benoemd, die een beoordelingskader vormen voor ontwikkelingen en huisvestingsaanvragen.

Over de uitgangspunten hebben gemeente en schoolbesturen, behalve de Bisschop Mollerstichting ten aanzien van de leerlingengrens in het afwegingskader nieuwbouw/renovatie, overeenstemming.

Huisvesting op Maat

1: De gemeentelijke leerlingenprognose bepaalt de toekomstige ruimtebehoefte van de scholen.

De gemeente geeft één keer in de twee jaar opdracht om deze prognose te actualiseren. In overleg met de gemeente kan van de prognose worden afgeweken als er sprake is van bijzondere omstandigheden. Schoolbesturen kunnen deze bijzondere omstandigheden aantonen via een second opinion. De kosten van deze second opinion komen voor rekening van het schoolbestuur.

2: Voor het bepalen van de vergelijking tussen capaciteit en ruimtebehoefte zijn de Verordening, de nulmeting, de leerlingentellingen en de gemeentelijke leerlingenprognose het uitgangspunt.

3: Binnen de normatieve oppervlakte van een schoolgebouw kan modern onderwijs worden vormgegeven en kan worden voldaan aan ruimten die worden vereist in het kader van wet- en regelgeving.

De noodzaak van functionele aanpassingen wordt bepaald op basis van:

- de plannen en visie van het schoolbestuur binnen het kader van landelijke ontwikkelingen. De functionaliteit van een schoolgebouw moet passend zijn bij wat het onderwijs nodig heeft.
- de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen onderwijshuisvesting tussen gemeente en schoolbestuur.
- de leeftijd van het schoolgebouw.
- de leerlingenprognose.
- eerder toegekende voorzieningen.
- boekwaarde (heeft ook relatie met voorgaande punt).

Multifunctionaliteit

4: De gemeente is bij het realiseren van kindcentra, de aanpak en de doelen niet actief betrokken, maar heeft wel een positieve en stimulerende houding om de doelen van kindcentra te realiseren.

Dit ook in het kader van het jeugdbeleid van de gemeente. In de kadernota peuterwerk en VVE heeft de gemeente opgenomen dat peuterspeelzalen bij voorkeur zijn gehuisvest in onderwijsgebouwen. Daarnaast volgt de peuteropvang de ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting.

Spreiding peuteropvang

5: Voor de spreiding van de peuteropvang- en VVE-locaties is de kadernota Peuterwerk en VVE van toepassing.

De locaties voor peuteropvang volgen de ontwikkelingen binnen de onderwijshuisvesting.

Adequaat onderhoudsniveau

6: Schoolgebouwen worden onderhouden op niveau 3 of beter.

7: De gemeente ontvangt bij aanvragen voor vervangende bouw of bij het buiten gebruik stellen van een schoolgebouw de meerjaren onderhoudsplannen van de schoolbesturen.

Op basis van dit meerjaren onderhoudsplan en een gezamenlijke inspectie ter plaatse wordt het gebouw geschouwd. Zodra bekend wordt dat een schoolgebouw wordt afgestoten, neemt de gemeente het initiatief om een afspraak te maken met het schoolbestuur om het gebouw te inspecteren. Vervolgens maken de gemeente en het schoolbestuur afspraken met elkaar over het niveau waarop het gebouw onderhouden moet worden. Dit is afhankelijk van de toekomst van het gebouw (verkoop, sloop, herontwikkeling). Zoals in de wet opgenomen, kan bij het afstoten van een gebouw een onderhoudsstaat worden opgemaakt. Als er achterstallig onderhoud blijkt te zijn, moet het schoolbestuur dit onderhoud alsnog uitvoeren of hiervoor middelen overdragen naar de gemeente, zodat de gemeente het uit kan (laten) voeren. Het achterstallig onderhoud wordt beoordeeld op basis van een gezamenlijke inspectie ter plaatse, het meerjaren onderhoudsplan van het schoolbestuur en een overzicht van de door het schoolbestuur uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden.

8: Om aan de gemeentelijke ambities voor duurzaamheid invulling te kunnen geven, vragen we de gemeenteraad extra budget toe te kennen bij vervangende bouw, renovatie en uitbreiding

We vragen een extra budget bovenop de normvergoeding (gebaseerd op het gestelde in uitgangspunt 11 over duurzaamheid).

9: Vervangende bouw is geen automatisme als een schoolgebouw 40 jaar of ouder is, omdat het gebouw boekhoudkundig dan afgeschreven zou zijn.

10: De gemeente beoordeelt op basis van een bouwkundig onderzoek of een schoolgebouw in aanmerking komt voor nieuwbouw of renovatie.

Het afwegingskader van het IHP is het stroomschema om te beoordelen of een schoolgebouw in aanmerking komt voor vervangende bouw of renovatie (klik op de knop hiernaast om naar het afwegingskader te gaan). Renovatie heeft de voorkeur als dit bouwtechnisch mogelijk is, de levensduur verlengt (flexibiliteit, functionaliteit) en financieel aantrekkelijk is. Om te bepalen of renovatie of nieuwbouw de voorkeur geniet, is een onderzoek nodig naar de kwaliteit van diverse aspecten van het schoolgebouw en het terrein, zoals onder andere bouwkundige kwaliteit, functionele kwaliteit, economische waarde, boekwaarde, toekomstbestendigheid, verwijsafstand, overige kosten.

naar
stroom
schema

11: Renovatie wordt vergoed op basis van werkelijke kosten, zodat maatwerk kan worden geleverd, omdat de situatie per schoolgebouw en per school verschilt.

Renovatie bestaat uit de volgende elementen: duurzaamheid, binnenklimaat (bouwbesluit), asbestsanering (gevaarlijke situatie), functionele aanpassingen/verbeteringen en ontwikkeling van kindcentra.

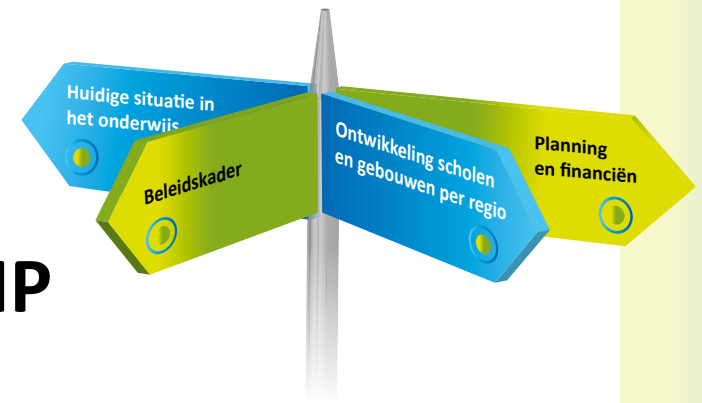
Indeling in regio's

Gemeente De Fryske Marren is ten aanzien van het basisonderwijs in 9 regio's verdeeld. Deze regio's hebben allemaal hun eigen dynamiek ten aanzien van de onderwijshuisvesting, samenwerking en leerlingenontwikkelingen. Hierdoor zijn de scenario's ook heel divers. In sommige regio's zijn de scenario's al redelijk duidelijk in andere regio's staan alle mogelijkheden nog open.

terug
naar
navigatie
pagina

Aanleiding voor het opstellen van het IHP

Binnen de schoolbesturen, tussen de schoolbesturen en op scholen spelen diverse ontwikkelingen die noodzaken tot het opstellen van een IHP:

- **Huisvesting:** consequenties voor onderwijshuisvesting duidelijk in beeld (omvang en kwaliteit);
- **Overeenstemming:** overeenstemming en draagvlak tussen gemeente en schoolbesturen over de planning;
- **Financieel:** de financiële consequenties worden inzichtelijk qua omvang en qua planning (meerjaren planning);
- **Kader:** duidelijkheid over visie en consequenties;
- **Integraal:** een integrale besluitvorming en aanpak wordt bewerkstelligd.

Met het IHP worden verschillende doelen nagestreefd

Door het ontwikkelen van het IHP is er:

- Inzicht in de staat en functionaliteit van de schoolgebouwen;
- Een beeld van de ontwikkeling van het leerlingenaantal in relatie tot de ruimtebehoefte van de scholen;

- Een overzicht van de huisvestingsknelpunten in de komende jaren en de te verwachten investeringen vanuit gemeente De Fryske Marren;
- Duidelijkheid voor zowel de schoolbesturen als de gemeente over de toekomst van de schoolgebouwen.

De Wet op het primair onderwijs (WPO) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) vormen het wettelijke kader voor het IHP

De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor een adequate huisvesting van het onderwijs. Via de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs kunnen schoolbesturen jaarlijks hun aanvragen indienen. Sinds 2015 is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud in het primair onderwijs overgeheveld van de gemeente (gemeentefonds) naar de schoolbesturen (bekostigingsstelsel vanuit rijksoverheid) en zijn alle schoolbesturen hier dus zelf verantwoordelijk voor (het voortgezet onderwijs heeft deze verantwoordelijkheid al langer). Alleen aanvragen voor nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting, constructiefouten en herstel van schade in

verband met bijzondere omstandigheden komen nu nog bij de gemeente terecht. Het wettelijk kader en de regelgeving worden verder kort beschreven in deze [bijlage](#).

Het IHP zet een koers uit voor de toekomst van onderwijshuisvesting in De Fryske Marren

Met het vaststellen van dit document is er overeenstemming over de koers voor onderwijshuisvesting. Met het IHP is er een integrale planning gemaakt voor de realisatie van de huisvestingsopgave voor gemeente en schoolbesturen.

De voordelen van deze integrale benadering zijn:

- Meer vooraf regelen en minder ad-hoc;
- Duidelijkheid over fysieke en financiële ingrepen voor gemeente en schoolbesturen.

Het IHP gaat over de ontwikkelingen tot de middellange termijn (2027). Daarnaast wordt een doorkijk gegeven naar mogelijke noodzakelijke voorzieningen (renovatie/nieuwbouw) verder in de toekomst. Er wordt aangegeven op welke wijze de ambities van dit college en het dalend aantal leerlingen een plek krijgen in de gemeente. Aan het IHP kunnen geen rechten worden ontleend. Dit betekent dat schoolbesturen de aanvragen nog altijd moeten indienen op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Definitieve besluitvorming over de aanvragen en de bijbehorende financiering vindt jaarlijks plaats via het programma onderwijshuisvesting. Het IHP is bij de beoordeling hiervan richtinggevend. Uiteraard wordt bij de beoordeling rekening gehouden met nieuwe of veranderde situaties en inzichten. Schoolbesturen en gemeente overleggen minimaal eenmaal per jaar over de huisvestingsaanvragen in relatie tot het IHP en de eventuele gewijzigde omstandigheden.

terug
naar
navigatie
pagina

Ontwikkelingen in het onderwijsveld

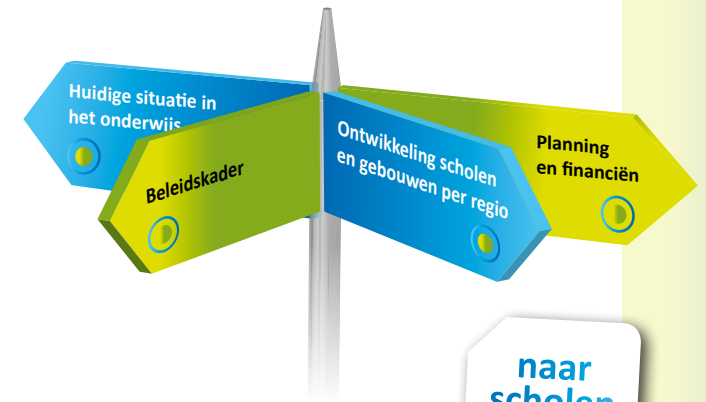
In de Fryske Marren zijn (per schooljaar 2017/2018) 38 basisscholen en vier locaties voor voortgezet onderwijs. Deze scholen zijn geografisch verspreid over de hele gemeente (zie afbeelding 1).

Grotere kwetsbaarheid scholen door krimp en ontgroening

De situatie binnen het basisonderwijs is door bevolkingskrimp en ontgroening kwetsbaarder geworden. Volgens het ministerie van OCW heeft een kleine school minder dan 145 leerlingen. Scholen die minder dan 145 leerlingen hebben, kunnen aanspraak maken op de kleine scholen toeslag. Met deze grens is landelijk 33% van de basisscholen een kleine school. Kleine scholen komen vooral voor in landelijke gebieden. In de provincie Fryslân heeft 67% van de basisscholen minder dan 145 leerlingen. In de praktijk ervaren de meeste scholen (in krimpgebieden) pas problemen wanneer het leerlingenaantal daalt tot minder dan 80 leerlingen (bron: Denkhulp krimp voor schoolbesturen van PO-raad, november 2012).

Een algemene stellingname is dat een kleine school kwetsbaarder is dan een grotere school, doordat:

- er een kleiner docententeam zit met meer taken en verantwoordelijkheden per persoon. Het is moeilijker een breed dienstenpakket te bieden;
- een kleine school duurder is dan een grotere school: verhoudingsgewijs zit er meer personeel;
- het ontwikkelen van een kindcentrum met kinderopvang en/of peuteropvang bij een kleine school niet (financieel) haalbaar is. Dit kan een kleine school voor ouders minder aantrekkelijk maken.
- kleine scholen meer moeite hebben de onderwijskwaliteit te garanderen (bron: onderwijsinspectie, de staat van het onderwijs, onderwijsverslag 2210/2011, pagina 59).

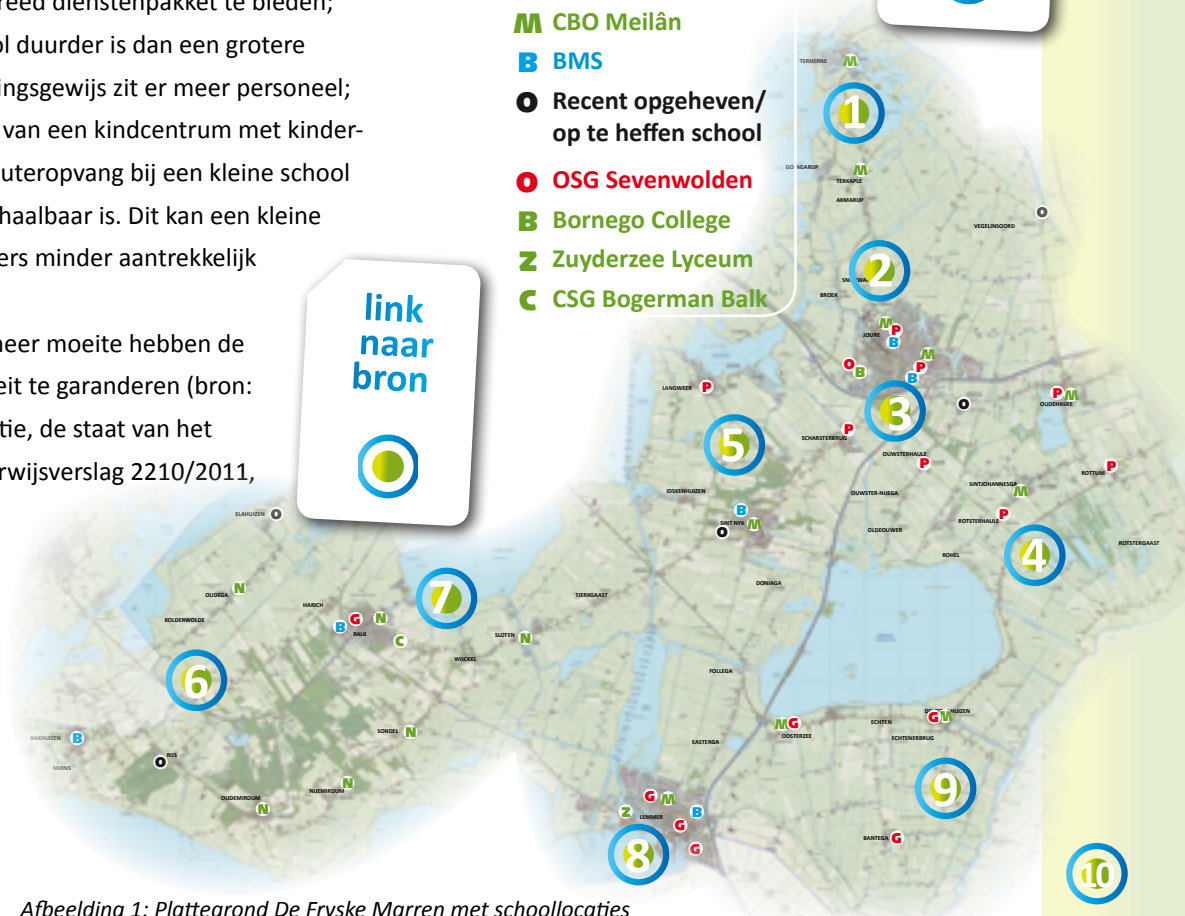

naar scholen in de regio's

- G** Gearhing
- P** Primus
- N** Nije Gaast
- M** CBO Meilân
- B** BMS
- Recent opgeheven/ op te heffen school
- OSG Sevenwolden
- B** Bornego College
- Z** Zuyderzee Lyceum
- C** CSG Bogerman Balk

link naar bron

link naar bron

Afbeelding 1: Plattegrond De Fryske Marren met schoollocaties

Het is van belang om regie te voeren op de leerlingendaling

Als schoolbesturen (en gemeente) geen regie voeren, dan wordt op den duur de bekostiging van scholen vanuit het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) stopgezet.

Deze scholen komen namelijk:

- onder de gemeentelijke opheffingsnorm (46 leerlingen, 44 leerlingen per 1 augustus 2018) te zitten en kunnen op een gegeven moment niet meer op basis van een uitzonderingssituatie in stand gehouden worden;
- of de school daalt onder de minimale omvang van 23 leerlingen.

Stopt de bekostiging, dan wordt een school opgeheven. Om te voorkomen dat her en der scholen onverwacht verdwijnen, is het wenselijk hier tijdig op in te spelen en de consequenties voor de onderwijshuisvesting tijdig met elkaar in beeld te hebben.

Wat als de gemeente niets doet?

De gemeente kan ten aanzien van onderwijshuisvesting de huidige situatie in stand laten. Ondanks het feit dat schoolbesturen plannen maken om toekomstbestendige en levensvatbare moderne scholen te realiseren (gecontroleerde sluitingen). Het gevolg is dat scholen en onderwijshuisvesting niet op elkaar aansluiten (capaciteit). Scholen blijven gehuisvest in

meerdere en vaak oudere, niet functionele schoolgebouwen, schoolbesturen houden veel leegstand en daarmee ontstaan financiële knelpunten.

Door de toenemende problemen is niets doen geen optie

De problemen bij de schoolbesturen nemen de komende jaren alleen maar toe: de leegstand wordt groter, de rijksvergoeding kleiner, de huisvesting sluit niet aan en de financiële knelpunten nemen toe. De schoolbesturen krijgen hierdoor te maken met een ongezonde exploitatie. Om te voorkomen dat er straks ad hoc oplossingen worden bedacht, scholen onverwacht gesloten moeten worden en er geen regie meer mogelijk is, is het juist van belang om een IHP op te stellen. Hiermee weten we wat er op ons af komt en kan er een doordacht, integraal toekomstplan gemaakt worden. De aandachtspunten in het plan zijn: bereikbaarheid, kwaliteit, verscheidenheid in onderwijsconcept en identiteit (er moet voor ouders wat te kiezen blijven) en een gezonde exploitatie.

De conclusies die worden getrokken in dit IHP zijn exclusief de consequenties voor de onderwijshuisvesting ten aanzien van de groei van het aantal kinderen van vluchtelingen en arbeidsmigranten

Een aandachtspunt waarmee in het voorliggende IHP geen rekening wordt

gehouden, is het aantal kinderen/jongeren van vluchtelingen (statushouders) en arbeidsmigranten. In tabel 1 is het aantal leerlingen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs onder de statushouders aangegeven.

De leerlingen zijn verspreid over gemeente De Fryske Marren gehuisvest. De meeste wonen in Joure en Lemmer.

Ten aanzien van de leerlingen vanuit het asielzoekerscentrum in Balk is een voorziening gerealiseerd voor het PO bij CBS De Bolster in Balk (De Cocon) en voor het VO (via CSG Bogerman Balk in Balk en Zuyderzee Lyceum in Emmeloord). Na 1 augustus 2018 wordt het AZC in Balk opgeheven en gaan er geen leerlingen meer vanuit het AZC naar de schoollocaties.

zie
TABEL 1

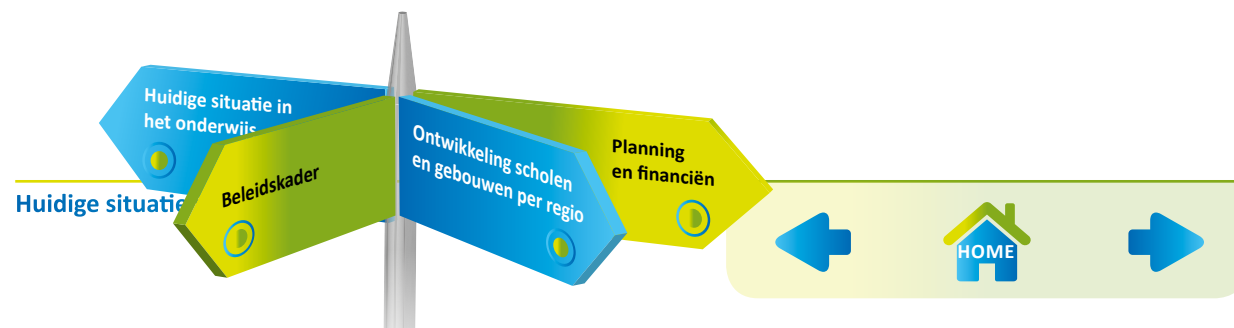
terug
naar
navigatie
pagina

Huidige situatie in het onderwijs

Om de huidige situatie van de schoolgebouwen in kaart te brengen, is per schoolgebouw basisinformatie verzameld. Dit zijn algemene gegevens, zoals: het adres, m² bruto vloeroppervlakte, bouwjaar, functies in het gebouw, enzovoort. Ook wordt ingegaan op de knelpunten per school. Denk aan: leegstand, functionaliteit, renovatie. In [bijlage 1](#) staat het complete overzicht per school (nulmeting). Hieronder volgt als achtergrondinformatie een samenvatting van de huidige situatie in gemeente De Fryske Marren.

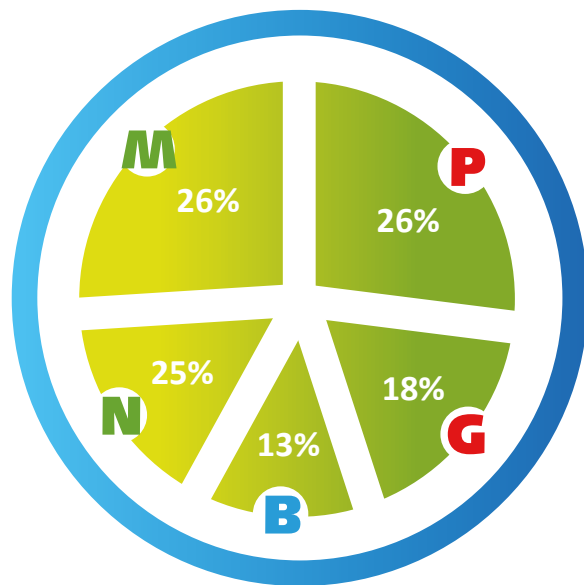
naar
nulmeting
tabel

Primair onderwijs

Aandeel basisscholen in De Fryske Marren

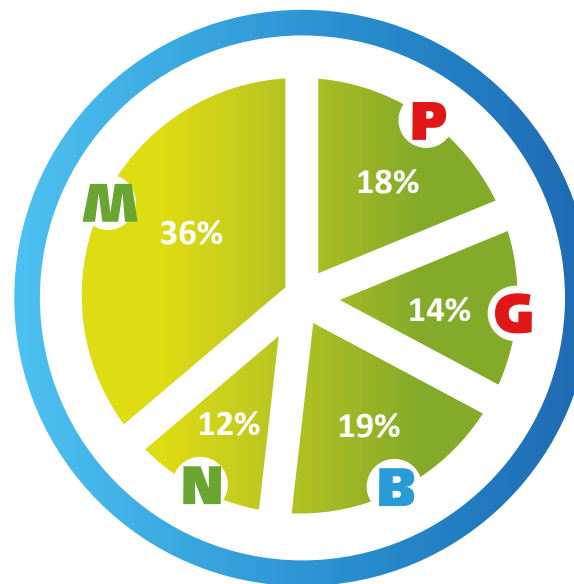
In De Fryske Marren zijn op dit moment per schooljaar 2017/2018 38 basisscholen. Het aandeel scholen in het basisonderwijs is per schoolbestuur als volgt:

Qua aantal scholen zijn Primus en CBO Meilân (26%) de grootste schoolbesturen in gemeente De Fryske Marren. De Bisschop Möller Stichting is met een aandeel van 13% (vijf scholen) het schoolbestuur met de minste scholen in onze gemeente. Hierbij is al rekening gehouden met de fusie van It Kampke van Primus met It Twaspan van CBO Meilân.

Kijken we naar het aantal leerlingen dan ziet de verhouding tussen de schoolbesturen er uit zoals in de hiernaast staande figuur (telling 1 oktober 2017). CBO Meilân is het schoolbestuur met het meeste aantal leerlingen, in totaal 1.617 leerlingen (36%).

Bisschop Möller Stichting is het tweede grootste schoolbestuur met 853 leerlingen (19%), gevolgd door Primus met 804 leerlingen (18%). Gearhing heeft 629 leerlingen (14%). Kleinste schoolbestuur is Nije Gaast met 535 leerlingen, exclusief 74 leerlingen op de school voor nieuwkomers De Cocon (12%) op 1 oktober 2017. De leerlingenaantallen betreffen voor de schoolbesturen alleen de leerlingen op de scholen in gemeente De Fryske Marren.

- G** Gearhing
- P** Primus
- N** Nije Gaast
- M** CBO Meilân
- B** BMS

Schoolgrootte

Om inzicht te krijgen in de schoolgrootte is een verdeling gemaakt in vier groepen:

1. Scholen die onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 46 leerlingen vallen (44 leerlingen per 1 augustus 2018);
2. Scholen tot 80 leerlingen. Een schoolgrootte van 80 leerlingen wordt door schoolbesturen vaak aangegeven als een minimale grens voor het exploiteren van een school (bron: Denkhulp krimp voor schoolbesturen van PO-raad, november 2012);
3. Scholen tussen de 80 en 145 leerlingen;
4. Scholen groter dan 145 leerlingen. Komt een school boven de 145 leerlingen, dan vervalt de kleine scholentoeslag.

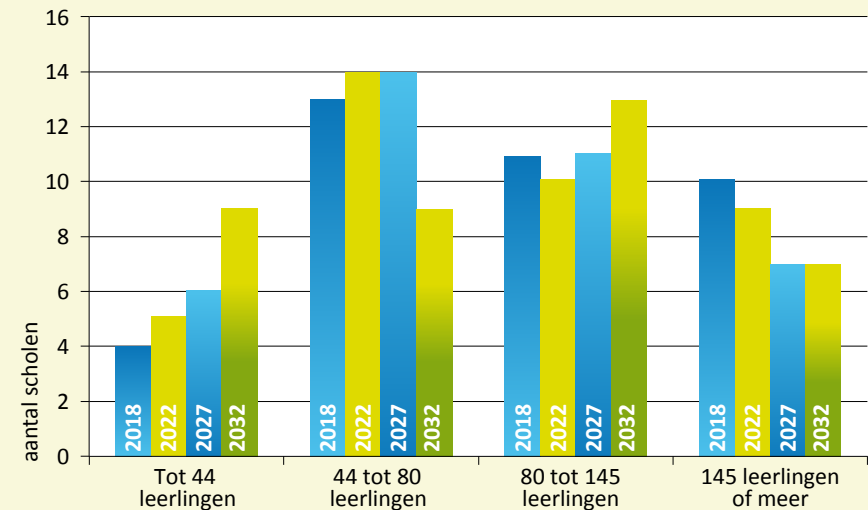
Op basis van de telling van 1 oktober 2017 staan in gemeente De Fryske Marren vier scholen die onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 44 leerlingen vallen. Veertien scholen hebben een schoolgrootte tot 80 leerlingen. Tien scholen hebben een leerlingenaantal tussen de 80 en 145 leerlingen (hierbij zijn 't Kampke en It Twaspan als 1 school aangemerkt. Samen hebben ze 99 leerlingen). Tot slot zijn er tien scholen met een schoolgrootte van 145 leerlingen of meer.

Landelijk heeft 33% van de scholen minder dan 145 leerlingen. In de provincie Friesland heeft 67% van de scholen minder dan 145 leerlingen (Bron Denkhulp krimp voor schoolbesturen van PO Raad, d.d. november 2012). In De Fryske Marren heeft 74% van de scholen minder dan 145 leerlingen.

Wanneer de schoolgrootte op lange termijn wordt bekeken, is een duidelijke verschuiving tussen de groepen schoolgroottes te zien. Het aantal scholen met minder dan 44 leerlingen neemt toe van vier scholen in 2017 naar negen scholen in 2032. Het aantal scholen met 46 tot 80 leerlingen daalt de komende vijftien jaar van 13 scholen nu naar 9 scholen. Ook is een afname te zien in het aantal grotere scholen. In 2017 zijn er tien scholen met meer dan 145 leerlingen. In 2032 zijn dit zeven scholen.

Aantal m² vloeroppervlakte

CBO Meilân heeft op basis van alle scholen het meest aantal vierkante meters vloeroppervlakte beschikbaar.

Wanneer dit tegenover de ruimtebehoefte wordt gezet, hebben zij, vergeleken met het aantal leerlingen en het benodigd aantal vierkante meters, een klein overschot aan ruimte. CBO Meilân heeft dan ook als enige schoolbestuur geen leegstand, maar een tekort aan bruto vloeroppervlak.

Ook de andere schoolbesturen hebben allemaal meer ruimte beschikbaar dan zij normatief nodig hebben. De Bisschop Möller Stichting heeft na CBO Meilân de minste leegstand met 358m². De schoolbesturen Primus, Nije Gaast en Gearhing hebben meer leegstand: Primus 1.904 m², Nije Gaast 1052m² en Gearhing 1081m². Ook de percentages leegstand van deze drie schoolbesturen zijn hoog, namelijk hoger dan 20%.

Leegstand wordt in deze paragraaf theoretisch benaderd door het vergelijken van cijfers (capaciteit en ruimtebehoefte). Aandachtspunt bij leegstand in schoolgebouwen is dat het voor scholen juist werkbaar is als er enige frictieleegstand aanwezig is. Bijvoorbeeld voor het opvangen van de 0-groep (leerlingen die in de loop van het jaar 4 worden die opgevangen worden in een aparte groep); of doordat er in werkelijkheid meer ruimte nodig is, omdat het schoolgebouw een inefficiënte indeling heeft; of omdat er medegebruik van peuteropvang, kinderopvang of BSO in het gebouw aanwezig is.

School	Totaal m ² vloeroppervlakte	Benodigd m ² vloeroppervlakte	Leegstand absoluut	Leegstand %
Primus	8.427	6.523	1.904	29,2 %
Gearing	5.625	4.544	1.081	23,8 %
Bisschop Möller	5.695	5.337	358	6,7 %
CBO Meilân	9.848	9.782	66	0,7 %
Nije Gaast	4.943	3.891	1.052	27,0 %
Totaal	34.538 m²	30.077 m²	4.461 m²	14,8 %

Regio	Totaal m ² vloeroppervlakte	Benodigd m ² vloeroppervlakte	Leegstand absoluut	Leegstand %
1. Terkaple, Terherne	1.074	698	376	6,6 %
2. Joure Noord	3.969	4.000	-31	0,5 %
3. Joure Zuid	4.221	3.694	527	13,9 %
4. Oost Skarsterlân	4.912	4.096	816	13,1 %
5. Sint Nicolaasga	3.794	3.245	594	7,7 %
6. ZW Gaasterland	3.487	2.656	831	22,9 %
7. Balk en Sloten	3.954	3.335	619	16,9 %
8. Lemmer	6.330	5.940	390	10,8 %
9. Oost Lemsterland	2.797	2.413	384	6,3 %
Totaal	34.538 m²	30.077 m²	4.461 m²	14,8 %

Tabel met capaciteit en ruimtebehoefte basisonderwijs per schoolbestuur op basis van 1 oktober 2017

In deze tabel is de informatie over het aanwezige vloeroppervlak (capaciteit), de benodigde vloeroppervlak (ruimtebehoefte) en de leegstand per regio inzichtelijk gemaakt. Er is een tabel met de regio's en de scholen die tot een bepaalde regio horen. Klik op de knop hiernaast om die te bekijken. Voor het basisonderwijs is de telling van 1 oktober 2017 aangehouden. In onze gemeente hebben de scholen in de regio's Zuidwest Gaasterland en Terkaple/ Terherne procentueel de grootste leegstand.

Naar regio tabel

Leeftijd schoolgebouwen

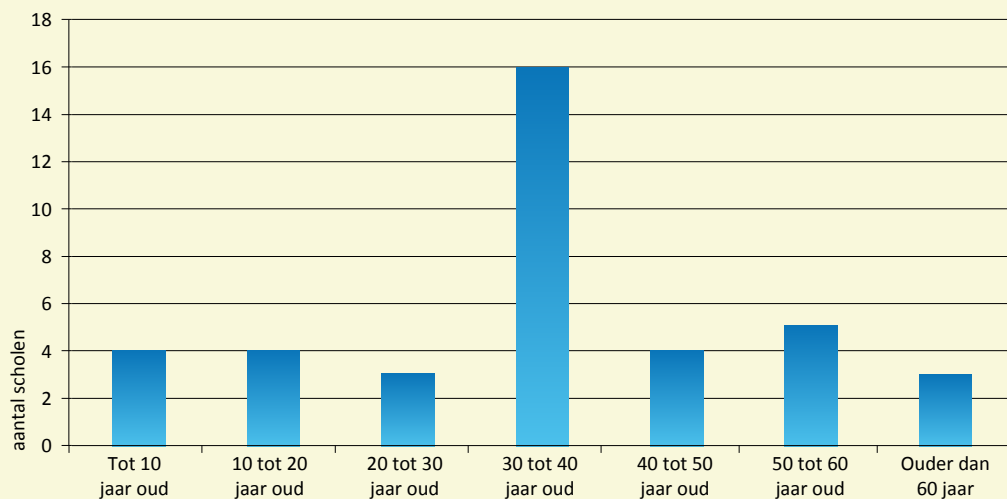
De schoolgebouwen van de 38 basisscholen in De Fryske Marren variëren erg in leeftijd. Het oudste schoolgebouw komt uit 1921 en is 96 jaar oud. Daartegenover zijn in 2014 drie nieuwe schoolgebouwen opgeleverd. Opvallend is dat een groot deel van de schoolgebouwen (41%) tussen de 30 en 40 jaar oud is. Negen schoolgebouwen zijn tussen de 40 en 60 jaar oud en drie schoolgebouwen bestaan al langer dan 60 jaar. Dit betekent dat 30,8% van de schoolgebouwen ouder is dan 40 jaar en waarschijnlijk op (middel)lange termijn toe kunnen zijn aan renovatie of nieuwbouw. Van deze twaalf schoolgebouwen behoren vijf scholen tot schoolbestuur Primus, twee tot Nije Gaast, twee horen bij de Bisschop Möller

Stichting, één school is van Gearhing, twee behoren tot CBO Meilân en één school is van Gearhing. Op langere termijn kunnen vervolgens nog eens 41% van de schoolgebouwen (de scholen die nu tussen de 30 en 40 jaar oud zijn) mogelijk toe zijn aan renovatie of nieuwbouw. In hoofdstuk 4.5 wordt verder ingegaan op de keuze tussen renovatie en nieuwbouw in relatie tot leeftijden van de scholen.

Er is een tabel toegevoegd waarin per regio en per school de bouwjaren, leerlingenaantallen per 1 oktober 2017 en de boekwaarden inzichtelijk worden gemaakt. Het instandhouden van een schoolgebouw moet passen bij de verantwoordelijkheid

voor adequate huisvesting vanuit de gemeente. De restant boekwaarde op een schoolgebouw is hierbij een aandachtspunt, want dat betekent immers dat er nog is geïnvesteerd in een schoolgebouw.

naar
deze
tabel

Voortgezet onderwijs

In gemeente De Fryske Marren zijn vier scholen voor voortgezet onderwijs. Twee in Joure, één in Balk en één in Lemmer. Het Zuyderzee Lyceum verzorgt in Balk tot 1 augustus 2018 het ISK onderwijs aan leerlingen uit het AZC in Balk.

Aandeel voortgezet onderwijs

De cirkeldiagram hiernaast is gebaseerd op de telling van 1 oktober 2017. CSG Bogerman Balk is met 315 leerlingen de kleinste school voor voortgezet onderwijs, gevolgd door Bornego College met 352 leerlingen. Het Zuyderzee Lyceum is de grootste school met 395 leerlingen. In de ISK afdeling in Balk zaten op 1 oktober 2017 59 leerlingen. In verband met het sluiten van het AZC in Balk per 1 augustus 2018, zal het leerlingenaantal dalen. Het is nu nog onbekend welke invulling er aan de ISK zal worden

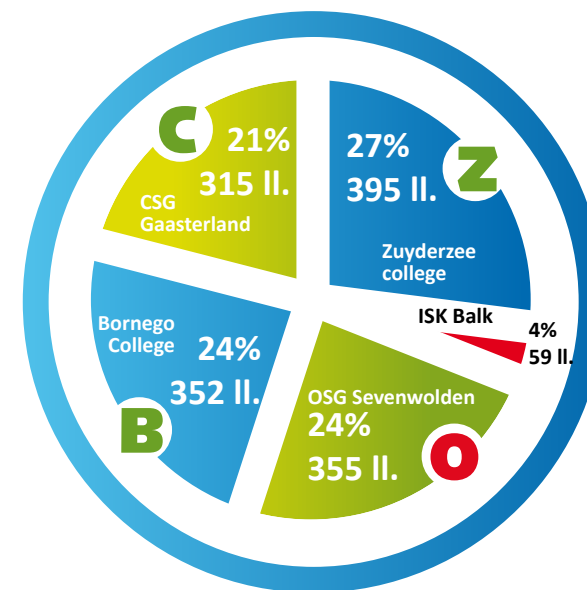
gegeven ten behoeve van kinderen van statushouders die nog onvoldoende Nederlands spreken.

Aantal m² vloeroppervlakte

In onderstaande tabel is de aanwezige m² bruto vloeroppervlak (exclusief gymnastiekaccommodatie) aangegeven en de ruimtebehoefte van de school op basis van de telling van 1 oktober 2017. De leegstand in het voortgezet onderwijs is afgenomen van 10,7% op basis van de telling van 1 oktober 2016 naar 9,3% op de telling van 1 oktober 2017.

Leeftijd schoolgebouwen

Het oudste schoolgebouw in het voortgezet onderwijs is het gebouw van het Zuyderzee Lyceum uit 1965. Dit schoolgebouw is sinds 1965 niet uitgebreid. De school heeft de laatste jaren wel diverse aanpassingen en renovaties uitgevoerd.

Het schoolgebouw van CSG Bogerman Balk is in 1984 gerealiseerd. Sindsdien hebben er diverse uitbreidingen plaatsgevonden, namelijk in 1995, 1997 en 2004. In dit schoolgebouw is ook de ISK ondergebracht. OSG Sevenwolden en Bornego College zijn gehuisvest in een gezamenlijke accommodatie uit 2001.

School	Totaal m ² vloeroppervlakte	Benodigd m ² vloeroppervlakte	Leegstand absoluut	Leegstand %
Zuyderzee Lyceum	3.938	3.293	645	16,4 %
OSG Sevenwolden en Bornego College	5.784	5.437	345	6,0 %
CSG Bogerman Balk	3.599	2.982	252	7,0 %
Zuyderzee Lyceum ISK Balk	0	365		
Totaal	13.321 m²	12.077 m²	1.244	9,3 %

N.B. Het schoolgebouw van het Zuyderzee Lyceum lijkt veel leegstand te hebben, maar het schoolgebouw is niet functioneel ingedeeld in verband met de leeftijd van het gebouw. Er is veel voor het onderwijs niet bruikbare ruimte.

terug naar navigatie pagina

Beleidskader

In het beleidskader worden de visie, beleidsuitgangspunten en spelregels benoemd die onder andere als toetsingskader voor het IHP van De Fryske Marren gelden. Daarbij zijn de kwaliteit en de toekomstbestendigheid van de onderwijshuisvesting belangrijk. Maar ook: scholen waar modern onderwijs wordt gegeven, waar leerlingen zich voldoende kunnen ontplooiën en waar kindvoorzieningen als kinderopvang en buitenschoolse activiteiten haalbaar zijn.

Om onderwijshuisvesting en aanvragen van schoolbesturen te kunnen beoordelen, is een kader nodig. Het vangnet bestaat uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente De Fryske Marren. Dit kader is vertaald naar een aantal componenten die voor het onderwijs en de onderwijshuisvesting in De Fryske Marren essentieel zijn.

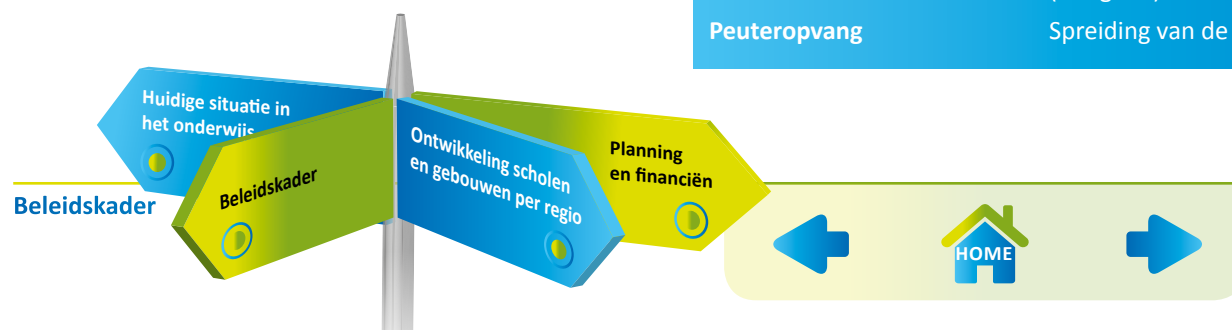
Er is daarom een visie nodig ten aanzien van de volgende thema's:

1. [Huisvesting op maat.](#)
2. [Multifunctionaliteit.](#)
3. [Toekomstbestendig.](#)
4. [Spreiding peuteropvang.](#)
5. [Adequaat niveau onderhoud.](#)

Component	Toelichting
Functionaliteit Toekomstbestendig	Het schoolgebouw is geen knellend middel Levensvatbaarheid, toekomstperspectief, opheffingsnorm, leerlingenprognoses (bijlage leerlingenprognoses (zie link hiernaast)), instandhouding van adequate voorzieningen in de onderwijshuisvesting
Behoeft Onderhoud Renovatie	Vergelijken capaciteit en ruimtebehoefte op basis van leerlingenaantallen Wat wordt verstaan onder een adequate staat van onderhoud Levensduur verlengende voorziening waardoor schoolgebouw weer 25 jaar kan worden gebruikt. Levenscyclus van schoolgebouwen
Kindcentra Peuteropvang	(Integrale) Kindcentra: onderwijs, jeugd/peuterspeelzaal, opvoeding Spreiding van de peuteropvang

**bijlage
leerlingen
prognoses**

Huisvesting op maat

- **Huisvesting op maat**
- [Multifunctionaliteit](#)
- [Toekomstbestendig](#)
- [Spreiding peuteropvang](#)
- [Adequaat niveau onderhoud](#)

Bij de term 'huisvesting op maat' horen de volgende variabelen: de leerlingenprognoses, de capaciteit van een schoolgebouw, de ruimtebehoefte op basis van het leerlingenaantal van de school en de functionaliteit van de huisvesting.

Leerlingenprognoses (bevolkingsontwikkeling)

De Nederlandse bevolking krimpt. Daarnaast vindt er een verschuiving plaats in de bevolkingssamenstelling (vergrijzing en ontgroening). De ontgroening is van belang voor het aantal leerlingen op onze scholen, omdat dit betekent dat het aantal leerlingen daalt. Hierdoor kan leegstand ontstaan in schoolgebouwen. Uiteindelijk moeten scholen mogelijk fuseren of opgeheven worden. De schoolgebouwen en schoolterreinen vallen op basis van de wet 'om niet' terug naar de gemeente. De gemeente zoekt vervolgens voor deze gebouwen een nieuwe bestemming.

Deze ontwikkelingen spelen ook in gemeente De Fryske Marren. Uitgangspunt voor het bepalen van de ruimtebehoefte van de scholen vormt de leerlingenprognose die voldoet aan de eisen uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. In 2017 zijn in opdracht van de gemeente door prognosemaker Dick Postmus leerlingenprognoses voor alle scholen opgesteld.

De fusie en/of opheffing van een school is een lang proces. Door actief in overleg te gaan met de schoolbesturen op basis van de leerlingenprognoses en de bijbehorende ruimtebehoefte, kan ten aanzien van de huisvesting eerder op ontwikkelingen worden ingesprongen en kunnen doordachte keuzes worden gemaakt.

Uitgangspunt 1:

De gemeentelijke leerlingenprognose bepaalt de toekomstige ruimtebehoefte van de scholen. De gemeente geeft één keer in de twee jaar opdracht om deze prognose te actualiseren. In overleg met de gemeente kan van de prognose worden afgeweken als er sprake is van bijzondere omstandigheden. Schoolbesturen kunnen deze bijzondere omstandigheden aantonen via een second opinion. De kosten van deze second opinion komen voor rekening van het schoolbestuur.

Capaciteit en ruimtebehoefte

De capaciteit van een schoolgebouw wordt uitgedrukt in m² bruto vloeroppervlak. Op basis van de leerlingentellingen wordt de daadwerkelijke ruimtebehoefte van een school berekend. Door het opstellen van leerlingenprognoses wordt een schatting gemaakt van de ruimtebehoefte van een school op korte, middellange en lange termijn. In de tabel hieronder is het aantal leerlingen op 1 oktober 2017, op korte termijn (1 oktober 2021), middellange termijn (1 oktober 2026) en lange termijn (1 oktober 2031) inzichtelijk gemaakt op basis van de in 2017 opgestelde leerlingenprognoses. Belangrijk aandachtspunt in de leerlingenprognoses is de duidelijke daling van het aantal geboorten en daarmee de toekomstige basisgeneratie.

Uit de leerlingenprognose van 2017:

Hieronder staat in blokken van 4 jaar de trend aangegeven, inclusief een indicatie van de omvang van de basisgeneratie:

- Geboorten 2005-2008 Is huidige bovenbouw (8 t/m 11 jaar) gemiddeld per jaar $569,00 \times 8,3 = 4.723$
- Geboorten 2009-2012 Is huidige onderbouw (4 t/m 7 jaar) gemiddeld per jaar $540,75 \times 8,3 = 4.488$
- Geboorten 2013-2016 Wordt instroom 0 t/m 3 jarigen gemiddeld per jaar $456,00 \times 8,3 = 3.785$

De gevolgen van de terugloop van het aantal geborenen zal zich steeds meer op de scholen gaan manifesteren, wat maar zeer beperkt gecompenseerd wordt door instroom vanuit de nieuwe woningen.

In de onderstaande tabel is de consequentie van de daling van de basisgeneratie te zien in de daling van het aantal leerlingen.

Het basisonderwijs telde op 1 oktober 2017 in totaal 4438 leerlingen (exclusief 74 leerlingen van de school voor nieuwkomers De Cocon). Bijna 100 leerlingen minder dan een jaar eerder.

Op basis van deze prognoses is voor zowel de korte, middellange als de lange termijn nog steeds een afname in het leerlingenaantal te zien. Voor het basisonderwijs betekent dit op middellange termijn (2027) een afname van bijna 12% van het aantal leerlingen. Het voortgezet onderwijs heeft te maken met een afname van 13% op korte termijn. Op lange termijn is de afname van het leerlingenaantal ten opzichte van de huidige situatie 14,4% in het basisonderwijs en 23,1% in het voortgezet onderwijs.

	1 okt. 2015	1 okt. 2016	1 okt. 2021	1 okt. 2026	1 okt. 2031
Termijn	Verleden	Huidig	Kort	Middellang	Lang
Basisonderwijs	4.643	4.532	4.187	4.006	3.879
Voortgezet Onderwijs	1.438	1.423	1.234	1.146	1.094

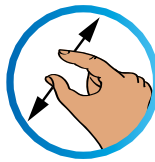

Voor het bepalen van de noodzaak en omvang van voorzieningen wordt verwezen naar bijlage I van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente De Fryske Marren. Hier staat voor alle onderwijssoorten omschreven hoe groot het schoolgebouw dient te zijn bij een bepaald aantal leerlingen. Door dit te vergelijken met de m² bruto vloeroppervlakte van de bestaande schoolgebouwen, zijn onderstaande grafieken met leegstand in de schoolgebouwen voor basisonderwijs ontstaan.

Bijlage 1 Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs

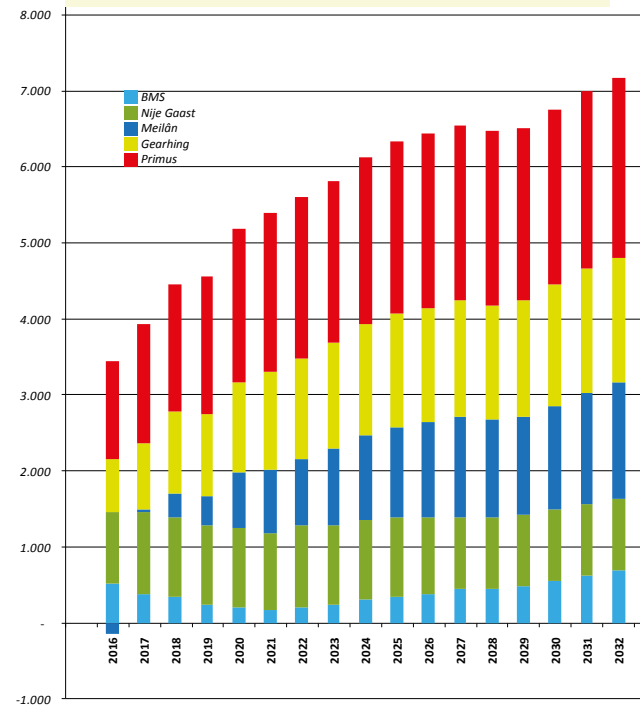
De conclusie is dat de leegstand in de schoolgebouwen voor het basisonderwijs, bij gelijkblijvende situatie ten aanzien van het aantal scholen/schoolgebouwen, naar verwachting de komende jaren zal toenemen van 13% op telling 1 oktober 2017 (4.461m² bruto vloeroppervlak) naar 19% op middellange termijn (6.550m² bruto vloeroppervlak). Op lange termijn zal dit toenemen naar 21% en 7.188m² bruto vloeroppervlak. Teveel leegstand kan financiële knelpunten geven bij een schoolbestuur, omdat de rijksvergoeding voor het in stand houden van een schoolgebouw niet is gebaseerd op de omvang van het schoolgebouw, maar op het daadwerkelijke leerlingenaantal. Overigens is een zekere mate van frictieleegstand nodig voor het behouden van de flexibiliteit.

Binnen het voortgezet onderwijs is de leegstand op dit moment 9,3% (1 oktober 2017). Omdat het leerlingenaantal in het basisonderwijs daalt, zal ook binnen het voortgezet onderwijs het leerlingenaantal de komende jaren dalen. Op lange termijn (2032) zal dit een leegstand van rond de 27% geven.

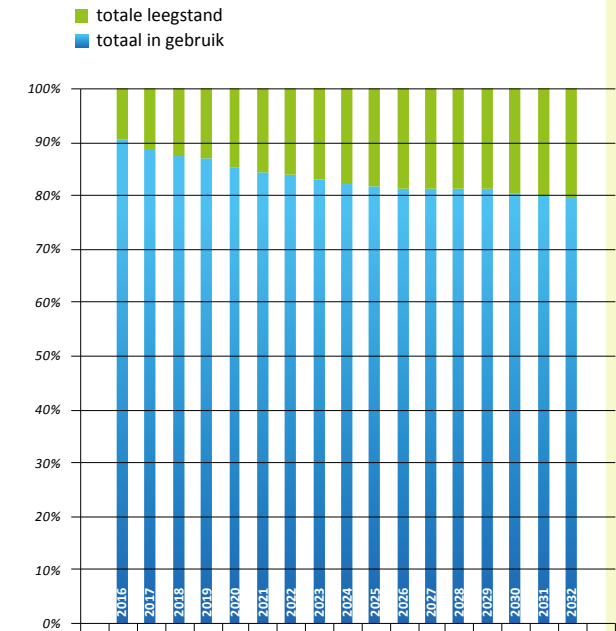
Uitgangspunt 2:

Voor het bepalen van de vergelijking tussen capaciteit en ruimtebehoefte zijn de Verordening, de nulmeting, de leerlingentellingen en de gemeentelijke leerlingprognose het uitgangspunt.

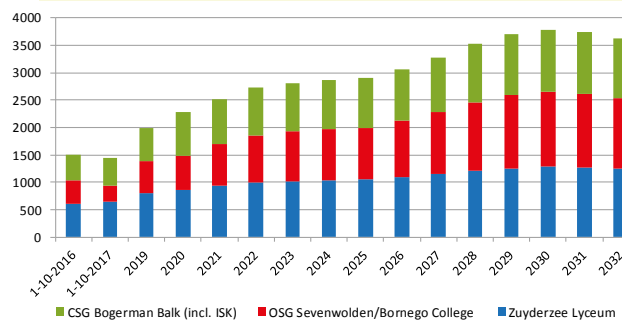
m² leegstand per bestuur in basisonderwijs.

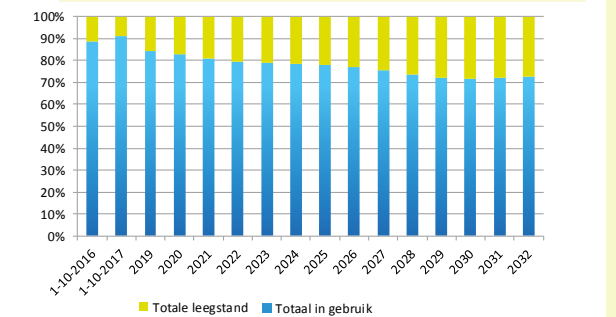
Percentage leegstand t.o.v. totale capaciteit in basisonderwijs

m² leegstand per school voor voortgezet onderwijs.

Percentage leegstand t.o.v. totale capaciteit in voortgezet onderwijs

Functionaliteit

Voor kinderen en jongeren is het van groot belang dat zij zich in hun schoolcarrière zo optimaal mogelijk kunnen ontplooiën. Onderwijshuisvesting is hierin geen doel op zich, maar een middel. Onderwijshuisvesting kan een knellend middel zijn. Vooral als de functionaliteit onder druk staat, bijvoorbeeld omdat het schoolgebouw alleen bestaat uit leslokalen en verkeersruimte, terwijl andere ruimten en meer diversiteit aan ruimten nodig zijn voor het geven van onderwijs. Daarom is het van belang te inventariseren of binnen de m² bruto vloeroppervlak, die beschikbaar is voor een school, mogelijkheden zijn om andere onderwijsfuncties huisvesting te bieden, zoals ambulante begeleiders, zelfstandig of in groepjes werken en leren, enzovoort.

Functionaliteit betekent goed onderwijs kunnen geven in het schoolgebouw. Dit moet passend zijn bij wat het onderwijs nodig heeft. Dit betekent niet dat bij de keuze van een schoolbestuur om een ander onderwijsconcept op een school in te voeren, de gemeente de aanpassingen zal bekostigen. Het gaat bij functionaliteit om landelijke ontwikkelingen op het gebied van functionaliteit en onderwijs. De wereld om ons heen verandert, het onderwijs verandert ook.

Een aandachtspunt met betrekking tot functionaliteit is het concept flexibele schoolgebouwen. Dit betekent dat bij de bouw van scholen rekening wordt gehouden met de capaciteit op langere termijn. Het schoolgebouw wordt zo gerealiseerd dat een deel van het gebouw eventueel gemakkelijk gesloopt kan worden. Hierbij is aandacht voor materiaalgebruik van dit gedeelte van het gebouw (boekwaarde) nodig en aandacht voor het feit dat het overblijvende gebouwdeel kan functioneren als zelfstandig schoolgebouw, zonder grote investeringen in bijvoorbeeld installaties.

Uitgangspunt 3:

Binnen de normatieve oppervlakte van een schoolgebouw kan modern onderwijs worden vormgegeven en kan worden voldaan aan ruimten die worden vereist in het kader van wet- en regelgeving.

De noodzaak functioneel aanpassen wordt bepaald op basis van:

- De plannen en visie van het schoolbestuur. Het is belangrijk hierover met elkaar in gesprek te blijven met elkaar om de te maken keuzes helder te krijgen. Dit in het kader van landelijke ontwikkelingen. De functionaliteit van een schoolgebouw moet passend zijn bij wat het onderwijs nodig heeft.
- De verdeling van de verantwoordelijkheden binnen onderwijshuisvesting tussen gemeente en schoolbestuur. Functieverbetering van het schoolgebouw om het flexibeler te kunnen gebruiken en gemakkelijker toegankelijk te maken voor andere functies.
- De leeftijd van het schoolgebouw.
- De leerlingenprognose.
- Eerder toegekende voorzieningen.
- Boekwaarde (heeft ook relatie met voorgaande punt).

Multifunctionaliteit

- [Huisvesting op maat](#)
- Multifunctionaliteit
- [Toekomstbestendig](#)
- [Spreiding peuteropvang](#)
- [Adequaat niveau onderhoud](#)

Multifunctionaliteit van een ruimte of een gebouw heeft een inhoudelijke meerwaarde voor de kinderen en jongeren: ten aanzien van zorg, het leerproces, opvangmogelijkheden, enzovoort. Daarnaast kan het een oplossing zijn voor het voorkómen van leegstand in een schoolgebouw of het beter exploitabel maken van een schoolgebouw.

In onze gemeente is een convenant afgesloten in de regio voormalig Skarsterlân tussen de gemeente, CBO Meilân, OG Primus en kinderopvangorganisatie Skik, met als doel een rijk aanbod te bieden aan kinderen en hun ouders/verzorgers waar genoemde samenwerkingspartijen werkzaam zijn. Ook de Bisschop Möller Stichting, Gearhing en Nije Gaast hebben aangegeven dat zij kindcentra willen starten. Het is belangrijk met elkaar in gesprek te blijven hierover binnen een kern/regio en met de gemeente.

(Integraal) Kindcentrum

De visie ten aanzien van peuteropvang, VVE en (integrale) kindcentra staat omschreven in de Kadernota Peuterwerk en VVE ([zie bijlage](#)).

Een kindcentrum of brede school is een samenwerkingsverband en/of voorziening voor kinderen van ten minste 0-12

jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. Een kindcentrum of brede school kan één pedagogische visie hebben (is zeer gewenst). Alle ontwikkelingsterreinen van kinderen komen aan bod. De omgeving biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, zorg, opvang en ontwikkeling. Het kindcentrum biedt kinderen een dagprogramma. Het doel is te komen tot een meer sluitend en gezamenlijk aanbod voor kinderen in de regio. Bijkomend doel is in tijden van krimp een versnippering in het aanbod te voorkomen. Het gaat om de functies peuterspeelzaal (PSZ), kinderopvang (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en onderwijs. Een meer integrale en organisatorische benadering van de ondersteuning voor de ontwikkeling van het kind wordt als een grote meerwaarde gezien: voor het kind, de ouders en de samenleving.

In gemeente De Fryske Marren maken de gemeente, het primair onderwijs, de kinderopvang en de peuterspeelzalen zich sterk voor een ononderbroken

ontwikkelingslijn voor kinderen van 0-12 jaar. Maatschappelijk gezien is het realiseren van goede en voldoende kinderopvang belangrijk. In samenwerking met peuterspeelzalen en kinderopvang, de scholen en de gemeente vormt zich een sterke combinatie, die meer ontwikkel- en ontplooiingsmogelijkheden voor kinderen van 0 tot 12 jaar biedt. Onderwijs, ontwikkeling, opvoeding, opvang en ontspanning in één dagarrangement is samen meer dan ieder voor zich. Alle partijen handelen in het belang van de brede ontwikkeling van het kind. Het doel is een rijk aanbod te bieden aan kinderen en hun ouders/verzorgers.

Een integraal kindcentrum (IKC) is een verdergaande ontwikkeling. Een IKC heeft één pedagogische visie, één team, wordt aangestuurd door één directeur en is in één gebouw gehuisvest. De verschillende organisaties zijn niet meer herkenbaar binnen het geheel.

Een aantal relevante onderdelen uit de kadernota peuterwerk en VVE staat hieronder beschreven:

- De gemeente heeft een wettelijke verplichting om zorg te dragen voor een dekkend en voldoende kwalitatief aanbod aan voorschoolse educatie (bereik, toeleiding, VVE-resultaten, doorgaande lijn).
- Peuterwerk kan een belangrijke rol spelen in de Jeugdwet ten aanzien van voorkomen en vroegtijdige signalering van opgroei- en opvoedingsproblemen en bij het versterken van het opvoedingsklimaat.
- Samenwerking tussen peuteropvang en basisonderwijs versterken (doorgaande lijn en overdracht).
- Onderbrengen van peuteropvang in een (integraal) kindcentrum.
- Peuteropvang zoveel mogelijk huisvesten in schoolgebouwen.

- Daar waar al samenwerking of huisvesting in één gebouw is, de driejarige peuters al deels mee laten draaien met vierjarige kleuters in het basisonderwijs.
- Opschaling van de locaties peuteropvang met het basisonderwijs.

Uitgangspunt 4:

De gemeente is ten aanzien van het realiseren van kindcentra, de aanpak en de doelen niet actief betrokken, maar heeft wel een positieve en stimulerende houding om de doelen van kindcentra te realiseren. Dit ook in het kader van het jeugdbeleid van de gemeente. In de kadernota peuterwerk en VVE hebben we opgenomen dat we peuterspeelzalen bij voorkeur huisvesten in schoolgebouwen. Laatst zinnen graag wijzigen in: In het IHP vragen we de gemeenteraad budget beschikbaar te stellen voor het realiseren van peuteropvang met als uitgangspunt de het gestelde in de kadernota peuterwerk en VVE .

Toekomstbestendig

- [Huisvesting op maat](#)
- [Multifunctionaliteit](#)
- **Toekomstbestendig**
- [Spreiding peuteropvang](#)
- [Adequaat niveau onderhoud](#)

Voordat grote voorzieningen worden uitgevoerd in een schoolgebouw moet de toekomstbestendigheid, het toekomstperspectief en de levensvatbaarheid van een school bepaald worden. Hiervoor zijn de leerlingenprognoses van belang. Samen met de opheffingsnorm vormt dit de basis voor het bepalen van de toekomstbestendigheid van een school en dus ook voor de gewenste investering in een schoolgebouw. Ook de kleine scholen toeslag en de gemeentelijke opheffingsnorm zijn een onderdeel in de besluitvorming.

Kleine scholen toeslag

Op dit moment ontvangen scholen een kleine scholen toeslag vanuit de rijksoverheid als zij minder dan 145 leerlingen hebben. Deze kleine scholen toeslag is al een aantal keren ter discussie gesteld. De kans bestaat dat deze op termijn wijzigt. Dit heeft gevolgen voor de levensvatbaarheid van kleine scholen en de financiële performance van schoolbesturen.

Opheffingsnorm

De opheffingsnorm in gemeente De Fryske Marren is op dit moment (2015) 46 leerlingen. Per 1 augustus 2018 wordt de opheffingsnorm 44 leerlingen. Deze opheffingsnorm wordt door de Minister van OCW vijfjaarlijks vastgesteld.

Er bestaat een aantal uitzonderingssituaties, waardoor scholen die onder de opheffingsnorm zitten alsnog nog in stand kunnen blijven (Wet Primair Onderwijs artikel 153 en 157). Bijvoorbeeld op basis

van de gemiddelde schoolgrootte van alle scholen van het schoolbestuur. De absolute minimum omvang van scholen is 23 leerlingen. Als een school onder de 23 leerlingen zakt, stopt de bekostiging van Rijkswege (als er geen uitzicht is op groei naar boven de 23 leerlingen).

Toekomstbestendige en levensvatbare scholen

Om voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting in aanmerking te kunnen komen is het noodzakelijk dat een school toekomstbestendig en dus levensvatbaar is. Uitgangspunten zijn:

- Geen investering in leegstand.
- Niet automatisch na 40 jaar nieuwbouw. Onderhoudsstaat, functionaliteit, klachten binnenklimaat, energiezuinigheid e.d. zijn van belang bij bepalen of nieuwbouw of renovatie noodzakelijk en zinvol is.

- Er zijn ook andere overwegingen om tot een huisvestingsvoorziening over te gaan, zoals:
  - vervanging per saldo geen meerkosten met zich meebrengt, ter beoordeling van het college;
  - vervanging van een gebouw noodzakelijk is als gevolg van een herschikkingsoperatie;
  - vervanging in verband met ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening noodzakelijk is.

Naast omvang van de school is ook de kwaliteit van het onderwijs van belang. Een kleine school kan goed onderwijs verzorgen.

Spreiding peuteropvang

- [Huisvesting op maat](#)
- [Multifunctionaliteit](#)
- [Toekomstbestendig](#)
- [Spreiding peuteropvang](#)
- [Adequaat niveau onderhoud](#)

Er zijn 1.089 twee- en driejarigen in 2015. Net als het aantal leerlingen in het basisonderwijs, daalt het aantal peuters in gemeente De Fryske Marren. Op korte termijn daalt het aantal peuters naar 1.017 en op lange termijn naar 994 peuters.

De daling van het aantal peuters heeft voor een aantal kernen mogelijk gevolgen voor de mogelijkheid om een peuterspeelzaal in stand te houden. Dit heeft weer gevolgen voor de haalbaarheid van het realiseren van kindcentra.

In de kadernota Peuterwerk en VVE staat onder andere omschreven welke visie gemeente De Fryske Marren heeft ten aanzien van de spreiding van het peuterwerk en VVE. Deze kadernota is op 24 juni 2015 vastgesteld door de gemeenteraad.

We willen toewerken naar opschaling met het basisonderwijs

De reden hiervoor is dat het aantal jonge kinderen in onze gemeente afneemt en we de kwaliteit van de peuteropvang (en voorschoolse educatie) willen behouden. Voor de opschaling trekken we op met het basisonderwijs. Opschaling kost echter tijd.

Vooralsnog gaan we daarom uit van het bestaande aanbod, met als voorwaarde:

- Dat peuterspeelzalen moeten voldoen aan een minimum kwaliteitsnorm per locatie van acht peuters voor de kleinere kernen.
- Dat peuterspeelzalen moeten voldoen aan een minimum kwaliteitsnorm per locatie van zestien peuters voor de grotere kernen (Lemmer, Balk, Joure, Sint Nicolaasga, Oudehaske).
- Om versnippering tegen te gaan subsidieert de gemeente geen nieuwe locaties peuteropvang, mits:
  - er sprake is van opschaling,
  - de nieuwe locatie nu en op termijn (tien jaar) uit minimaal zestien peuters bestaat,
  - bestaande locaties daardoor niet onder de kwaliteitsnorm komen,
  - de locatie binnen het beschikbare subsidiebudget kan worden gefinancierd.

Hiervoor hebben we de volgende overwegingen:

- Spreiding is maatwerk en mede afhankelijk van de sociaaleconomische achtergrond van ouders. Bij vermindering van het aantal peuterspeelzalen, haken de meest kwetsbare kinderen als eerste af. Dit zijn juist de kinderen die je graag wel voor peuteropvang/peuterwerk wilt behouden.
- Het is van belang te weten wat het onderwijs gaat doen. Waar zitten de scholen straks? Als de scholen opschalen, kun je de peuterspeelzalen mee opschalen. Je verliest dan minder snel peuters.

Op het moment van opschalen is het streven om te komen tot peuterspeelzalen met minimaal zestien kinderen.

De samenwerkende organisaties zorgen voor voldoende spreiding van de locaties peuteropvang en de locaties voor voorschoolse educatie over de gemeente

Om de peuteropvang bereikbaar en toegankelijk te houden en een voldoende dekkend aanbod voor voorschoolse educatie te garanderen blijft de functie minimaal in de volgende kernen/regio's bestaan:

- Bakhuizen.
- Balk.
- Joure.
- Lemmer.
- Eén in de regio Oosterzee/Echtenerbrug/Bantega.
- Eén in de regio Oudehaske/Rotsterhaule/Ouwsterhaule.
- Sint Nicolaasga.
- Eén in de regio Sloten/Sondel/Nijemirdum/Oudemirdum (geen regio met peuteropvang die voorschoolse educatie bieden).

N.B. de regio Sloten/Sondel/Nijemirdum/Oudemirdum is niet gescheiden aangegeven als kern/regio waar minimaal één peuteropvanglocatie aanwezig dienen te zijn die voorschoolse educatie aanbiedt.

Een voor- en vroegschoolse educatie (VVE) locatie is dusdanig groot dat er minimaal voor één (gemengde) groep, tien uur VVE per week verzorgd kan worden. Op basis van de wetgeving mag een peuter het programma VVE niet verspreid over twee locaties volgen.

Uitgangspunt 5:

Voor de spreiding van de peuteropvang en de VVE-locaties is het gestelde in de kadernota Peuterwerk en VVE van toepassing:

- Omvang peuteropvang van minimaal acht peuters voor kleine kernen en minimaal zestien peuters voor Lemmer, Balk, Joure, Sint Nicolaasga, Oudehaske.
- Een VVE-locatie biedt minimaal voor één (gemengde) groep tien uur VVE per week.
- Er zijn voorwaarden verbonden aan het starten van een nieuwe locatie voor peuteropvang.
- Er zijn kernen en regio's benoemd waar de functie peuteropvang en voorschoolse educatie gegarandeerd is.
- De locaties voor peuteropvang volgen de ontwikkelingen binnen de onderwijshuisvesting.

Adequaat niveau onderhoud

Dit onderdeel bestaat uit de volgende componenten:

Onderhoud: het gemeentelijke onderhoud is overgeheveld naar de schoolbesturen primair onderwijs per 2015. Het voortgezet onderwijs is al sinds 2005 zelf verantwoordelijk voor het gehele onderhoud.

Renovatie: is een bouwkundige levensduur verlengende ingreep om het gebouw naar de eisen van deze tijd te maken en weer 25 jaar vooruit te kunnen. Het is geen voorziening in de onderwijshuisvesting. Een gemeente is er formeel niet verantwoordelijk voor. De voorziening is daarom ook niet opgenomen in de modelverordening van de VNG en niet in de verordening van De Fryske Marren.

Aanpassing: is een voorziening om een gebouw aan te passen aan nieuwe wettelijke voorschriften, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, gezondheid en welbevinden. Aanpassingen zijn samen met onderhoud per 1 januari 2015 overgeheveld van het gemeentefonds naar het bekostigingsstelsel voor primair onderwijs. Het voortgezet onderwijs is al sinds 2005 verantwoordelijk voor aanpassingen.

Niveau van onderhoud

De middelen die bestemd zijn voor de voorzieningen gemeentelijk onderhoud en aanpassingen zijn per 2015 overgeheveld van het gemeentefonds naar het bekostigingsstelsel van de schoolbesturen (rijksvergoeding). Toch heeft de gemeente een belang bij het adequaat onderhouden van een schoolgebouw, want:

- De gemeente blijft verantwoordelijk voor vervangende nieuwbouw;
- Een schoolgebouw wordt overgeheveld naar de gemeente als het gebouw niet meer voor onderwijs noodzakelijk is. De gemeente moet dan een nieuwe bestemming zoeken voor het pand.

De gemeente en de schoolbesturen hebben een gezamenlijk belang en verantwoordelijkheid. Belangrijk element hierbij is dat de gemeente zicht blijft houden op de voortgang van de meerjaren onderhoudsplanning. Dit is een aandachtspunt bij aanvragen voor vervangende bouw in verband met de bouwkundige kwaliteit van een schoolgebouw, maar ook bij het overdragen van een schoolgebouw naar de gemeente als het gebouw de onderwijsbestemming verliest.

- [Huisvesting op maat](#)
- [Multifunctionaliteit](#)
- [Toekomstbestendig](#)
- [Spreiding peuteropvang](#)
- **Adequaat niveau onderhoud**

Bij het overdragen van een gebouw naar de gemeente maken schoolbestuur en gemeente gezamenlijk afspraken over de staat van onderhoud van het schoolgebouw op basis van de toekomst van het gebouw. Als een gebouw gesloopt wordt, is onderhoud plegen niet efficiënt. Als een gebouw hergebruikt gaat worden, moet het betreffende schoolbestuur het gebouw adequaat blijven onderhouden tot het moment van overdracht aan de gemeente. Indien er achterstallig onderhoud is ontstaan, moet dit onderhoud in dit geval alsnog door het schoolbestuur worden uitgevoerd of worden de kosten voor het uitvoeren in rekening gebracht.

Bij de staat van onderhoud worden zes niveaus onderscheiden:

1. Zeer goed (nieuwbouw)
2. Goed (vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte)
3. Redelijk (geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte)
4. Matig (duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte)
5. Slecht (grote onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte)
6. Zeer slecht (grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden, vervangen is noodzakelijk)

In zijn algemeenheid moeten de schoolgebouwen onderhouden worden op niveau 3 of beter. Dit is een redelijk niveau, waarbij niet wordt onderhouden op nieuwbouwkwaliteit. Er wordt een beperkte onderhoudsschade geaccepteerd. Ook is een beperkte onderhoudsbehoefte zichtbaar aan de gebouwen. Dit onderhoudsniveau is naar de maatstaf van de meeste beheerders van accommodaties en gebruikers voldoende.

Uitgangspunt 6:

Schoolgebouwen worden onderhouden op niveau 3 of beter.

Uitgangspunt 7:

De gemeente ontvangt bij aanvragen voor vervangende bouw of bij het buiten gebruik stellen van een schoolgebouw de meerjaren onderhoudsplannen van de schoolbesturen. Op basis van dit meerjaren onderhoudsplan en een gezamenlijke inspectie ter plaatse wordt het gebouw geschoond. Zodra bekend wordt dat een schoolgebouw wordt afgestoten, neemt de gemeente het initiatief om een afspraak te maken met het schoolbestuur om het gebouw te inspecteren. Er worden afspraken gemaakt tussen de gemeente en het schoolbestuur over het niveau waarop het gebouw onderhouden moet worden. Dit is afhankelijk van de toekomst van het gebouw (verkoop, sloop, herontwikkeling). Zoals in de wet opgenomen, kan bij het afstoten van een gebouw een onderhoudsstaat worden opgemaakt. Als er achterstallig onderhoud blijkt te zijn, moet het schoolbestuur dit onderhoud alsnog uitvoeren of hiervoor middelen overdragen naar de gemeente, zodat de gemeente het uit kan (laten) voeren. Het achterstallig onderhoud wordt beoordeeld op basis van een gezamenlijke inspectie ter plaatse, het meerjaren onderhoudsplan van het schoolbestuur en een overzicht van de door het schoolbestuur uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden.

Duurzaamheid

De gemeenteraad heeft de [Duurzaamheidsvisie 2013-2030](#) vastgesteld. Duurzaamheid betekent: het zoeken (en vinden) van een juiste balans tussen mens, milieu en middelen. En dat op een manier waardoor wat wij hier doen geen negatief effect heeft op andere plekken op de wereld. En dat wat we nu doen geen negatieve effecten zal hebben op toekomstige generaties. De rol van de gemeente is inspireren en faciliteren van die maatschappelijke partners die uit zichzelf op weg willen naar een duurzaam 2030 op de thema's energie, water, grondstoffen, natuur/groen of sociaal. Investerings in duurzaamheid worden vaak terugverdiend. Op posten als gedrag, onderhoud en energielasten kan door scholen worden bespaard. De verwachting is dat scholen binnenkort op een wettige manier mogen investeren in verduurzaming van de schoolgebouwen, als de investering binnen een bepaald aantal jaren terug te verdienen is en het een exploitatievoordeel biedt.

Bij (vervangende) nieuwbouw doen schoolbesturen er alles aan om een zo optimaal mogelijk gebouw te realiseren, omdat dit voor de schoolbesturen exploitatietechnisch ook interessant is. De normvergoedingen die voor (vervangende) nieuwbouw zijn bepaald (bron van de normvergoedingen is de VNG) zijn te laag om duurzaamheid op een goede manier vorm te kunnen geven.

Duurzaamheidsvisie

De PO raad stelt: “Het is bekend dat de normbedragen uit de modelverordening niet toereikend zijn om een modern, duurzaam en energiezuinig schoolgebouw te realiseren. Deze normen zijn in ‘kwalitatieve zin’ nooit aangepast aan de eisen die tegenwoordig aan gebouwen worden gesteld. Zo wordt nog steeds uitgegaan van eenvoudige afbouw, natuurlijke ventilatie, houten gevelkozijnen en enkel glas.”

De gemeenteraad zal worden gevraagd om in het kader van de duurzaamheidsvisie extra budget beschikbaar te stellen bij nieuwbouw, renovatie en uitbreiding.

Uitgangspunt 8:

Om aan de gemeentelijke ambities voor duurzaamheid invulling te kunnen geven, vragen we de gemeente extra budget toe te kennen bij vervangende bouw, renovatie en uitbreiding.

Renovatie

De gemeente heeft formeel geen plicht tot een financiële bijdrage aan renovatie. Maar vervangende bouw kan door een renovatie 25 jaar worden uitgesteld. De voorzieningen onderhoud en aanpassingen zijn overgeheveld naar de schoolbesturen (PO in 2015, VO in 2005). Er kan echter een ‘grijs gebied’ worden benoemd voor elementen:

- **Functionele aanpassingen en verbeteringen:** aansluiten bij onderwijsambities in het kader

van landelijke/algemene trends op het gebied van onderwijs en onderwijshuisvesting. Het gaat om aanpassingen in verband met functies die ontbreken in verband met onderwijsambities en/of in verband met wet- en regelgeving, zoals benoemd in uitgangspunt 3.

- **Ontwikkeling van kindcentra:** schoolbesturen dienen ten aanzien van de samenwerking met voorschoolse voorzieningen goede afspraken met elkaar te maken. De gemeente faciliteert geen concurrentie tussen de scholen.
- **Asbestverwijdering:** indien op basis van een asbestinventarisatie blijkt dat het asbest in het gebouw gevaar oplevert voor de gezondheid. De inventarisatie zelf behoort niet tot de kosten die door de gemeente worden vergoed.

Ten aanzien van renovatie is het uitgangspunt dat uitgegaan wordt van de werkelijke kosten.

Renovatie versus vervangende nieuwbouw

De investering voor vervangende bouw van een schoolgebouw wordt door de meeste gemeenten afgeschreven in 40 jaar. Er wordt vaak gezegd dat een school op basis hiervan aanspraak zou kunnen maken op vervangende bouw: “Na 40 jaar is een schoolgebouw afgeschreven en kan de school aanspraak maken op vervangende nieuwbouw”. Echter, vervangende bouw na 40 of 60 jaar is geen vanzelfsprekendheid. Er moet wel een inhoudelijke, bouwkundige en/of financiële reden zijn voor vervan-

gende bouw. Maatwerk is een belangrijk begrip bij het beoordelen. De volgende variabelen zijn van invloed op de beoordeling van de noodzaak van vervangende bouw:

- Toekomstbestendigheid, levensvatbaarheid, permanente situatie.
- Bouwkundige kwaliteit of noodzaak, veiligheid, binnenklimaat/gezondheid, life cycle costs.
- Functionaliteit, adequate huisvesting, IKC mogelijkheden (onderwijs, jeugd/peuters, opvoeding).
- Economische waarde (herontwikkeling, andere doeleinden, verkoop).
- Stedenbouwkundig (ruimtelijke plannen).
- Architectonische en/of historische waarde (belang gebouw voor omgeving, monumentale waarde, beeldbepalend).
- Boekwaarde.
- Noodzaak voor tijdelijke voorzieningen tijdens de bouw of de aankoop van terrein voor de bouw.

Uitgangspunt 9:

Vervangende bouw is geen automatisme als een schoolgebouw 40 jaar of ouder is, omdat het gebouw boekhoudkundig dan afgeschreven zou zijn.

Er zijn criteria nodig om de keuze tussen renovatie en vervangende nieuwbouw te kunnen maken. Zie hiervoor het afwegingskader.

naar het
afwegings-
kader

Uitgangspunt 10:

De gemeente beoordeelt op basis van een bouwkundig onderzoek of een schoolgebouw in aanmerking komt voor vervangende bouw of dat renovatie een haalbaar en gewenst alternatief is. Hiervoor gebruiken we een afwegingskader.

Als renovatie:

- bouwtechnisch mogelijk is,
- levensduur verlengend is (dit betekent dat het gebouw zodanig flexibel gemaakt kan worden dat het kan worden aangepast aan de onderwijsvraag in de toekomst) en
- financieel aantrekkelijk is (kosten minder dan 75% van kosten nieuwbouw, zie afwegingskader en boekwaarde is hoog), verdient dat de voorkeur.

Voordat we een besluit nemen over renovatie of vervangende bouw, doen we eerst onderzoek naar de volgende aspecten:

- **De bouwkundige kwaliteit:** Een bouwkundige rapportage dient de noodzaak van de gevraagde voorziening (vervangende) nieuwbouw aan te tonen. Voldoende zwaar wegende elementen zijn zo slecht dat herstel niet zinvol is (te hoge kosten ten opzichte van levensduurverlenging). Niet alle bouwkundige elementen zijn even belangrijk bij het bepalen van de bouwkundige noodzaak tot vervangende bouw. Wat zijn de voordelen van renovatie ten opzichte van vervangende nieuwbouw, in welke mate wordt de levensduur van het gebouw verlengd. Nieuwbouw gaat boven renovatie als op grond van een bouwkundige rapportage wordt vastgesteld dat de staat van het gebouw minimaal slecht is (grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte) én onderhoud of aanpassen niet zal leiden tot de gewenste levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- **De functionele kwaliteit:** is het gebouw nog geschikt (te maken) voor toekomstig

onderwijs, wat zijn de kosten om het gebouw functioneel aan te passen aan de inzichten die bestaan ten aanzien van onderwijs (aansluiten bij uitgangspunt 3) en flexibiliteit te geven om ook de onderwijsontwikkelingen in de toekomst vorm te kunnen geven;

- **De economische waarde:** is het gebouw voor andere doeleinden inzetbaar en wat is de herontwikkelingswaarde van het gebouw;
- **De stedenbouwkundige kwaliteit:** hoe staat het gebouw in zijn omgeving, wat zijn de omgevingsplannen;
- **De architectonische kwaliteit:** hoe past het gebouw in de omgeving, wat is het belang van het gebouw voor de omgeving;
- **De historische kwaliteit:** is het gebouw van monumentale waarde of is het omwille van andere argumenten zaak om het gebouw in stand te houden;
- **De boekwaarde:** wat is de boekwaarde van het schoolgebouw en op welke termijn is het gebouw afgeschreven (boekwaarde van € 100.000,- of lager).
- **Toekomstbestendig:** is de school in de permanente situatie levensvatbaar, leerlingentellingen, leerlingenprognose (zie ook afwegingskader renovatie en vervangende nieuwbouw).
- **Verwijsafstand:** is er binnen de verwijsafstand van 2 km hemelsbreed andere passende huisvesting beschikbaar.
- **Overige kosten:** moeten er kosten worden gemaakt voor bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting of voor het aankopen van terrein.

Uitgangspunt 11:

De volgende elementen vallen onder renovatie:

- **Duurzaamheid:** investeringen in isolerende maatregelen en duurzaamheid (dubbel glas, dakisolatie, gevelisolatie, vloerisolatie en meerkosten bij gebruik duurzame materialen) zijn positief in de exploitatie waarvoor het schoolbestuur verantwoordelijk is. De kans is groot dat schoolbesturen op korte termijn mogen gaan investeren in energiebesparende maatregelen als de investering binnen een bepaalde termijn kan worden terugverdiend. Zie ook uitgangspunt 8.
- **Binnenklimaat** conform eisen bouwbesluit.
- **Asbestsanering:** als asbest een gevaarlijke situatie oplevert. Asbestsanering als er werkzaamheden aan het pand gedaan worden. De inventarisatie zelf behoort niet tot de kosten die door de gemeente worden vergoed.
- **Functionele aanpassingen en verbeteringen.** Aansluiten bij onderwijsambities. Het gaat dan om aanpassingen in verband met functies die ontbreken, op basis van landelijke trends en op basis van wet- en regelgeving, zoals benoemd in uitgangspunt 3.
- **Ontwikkeling van kindcentra:** schoolbesturen moeten voor de samenwerking met voorschoolse voorzieningen goede afspraken met elkaar te maken. De gemeente faciliteert geen concurrentie tussen de scholen.

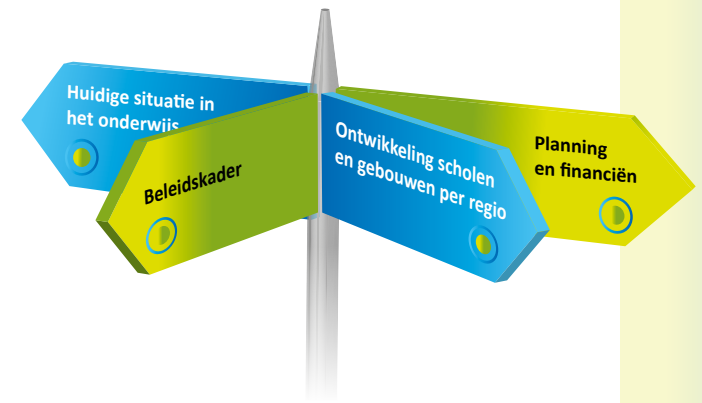
Renovatie zal worden vergoed op basis van werkelijke kosten, zodat maatwerk kan worden geleverd. De situatie verschilt per schoolgebouw en per school.

Om de toekomstbestendigheid, onderhoudsstaat van een gebouw, vervangende bouw en renovatie met elkaar te combineren is een afwegingskader¹ opgezet. Daarnaast is in bijlage 5² een tabel opgenomen met informatie over wanneer gemeente en schoolbestuur met elkaar in gesprek gaan over de mogelijkheid van renovatie of nieuwbouw voor een schoolgebouw.

- 1 Afwegingskader Renovatie en vervangende nieuwbouw
- 2 Direct naar bijlage leerlingenprognose
- 3 Direct naar hoofdstuk 'ontwikkeling scholen en gebouwen per regio'
- 5 Direct naar bijlage bouwjaar/boekwaarde

terug
naar
navigatie
pagina

Afwegingskader

Om te bepalen of een schoolgebouw in aanmerking komt voor renovatie of vervangende nieuwbouw is er een afwegingskader (stroomschema) gemaakt. Met dit stroomschema wordt, op basis van de uitgangspunten 10 en 11 en de wet- en regelgeving op het gebied van vervangende bouw, beoordeeld of vervangende bouw of renovatie noodzakelijk is.

Eerst worden een aantal algemene vragen gesteld

Zo wordt bekeken of een gebouw wel of niet in aanmerking kan komen voor vervangende bouw/renovatie:

- 1a. Is het gebouw minimaal 40 jaar oud en is het toekomstbestendig?
(voorwaarden toekomstbestendigheid zijn opgenomen in het stroomschema);
- 1b. Is het gebouw nog geen 40 jaar oud, maar voldoet het wel aan een aantal voorwaarden?
(waaronder fusie, toekomstbestendigheid)
2. Heeft de laatste renovatie minimaal 25 jaar geleden plaatsgevonden?

Als het antwoord op al deze vragen nee is, is er geen sprake van een voorziening en kan er geen renovatie of nieuwbouw worden goedgekeurd. Is het antwoord op de vragen 1a en 2 of 1b en 2 "ja", dan vindt er vervolgonderzoek plaats naar de mogelijkheden voor renovatie of nieuwbouw.

Daarna volgt een uitgebreider onderzoek

Dit onderzoek bestaat uit de volgende stappen (vraag 3 stroomschema):

1. Een kostenraming maken voor de renovatie van het gebouw op basis van:
  - Een technisch onderzoek: bouwkundig onderzoek, asbest, binnenklimaat,

energiebesparende maatregelen enzovoort.

- Functioneel onderzoek van het gebouw: is het gebouw nog geschikt (te maken) voor toekomstig onderwijs? Wat zijn de kosten om het gebouw functioneel aan te passen aan de inzichten die bestaan ten aanzien van onderwijs (aansluiten bij uitgangspunt 3) en flexibiliteit te geven om ook de onderwijsontwikkelingen in de toekomst vorm te kunnen geven?
  - Een onderzoek naar de capaciteit: is er uitbreiding nodig, is er leegstand, multifunctionaliteit enzovoort.
2. Het onderzoeken van de overige kenmerken van het gebouw:
    - Economische waarde: wat is de herontwikkelingswaarde van het gebouw, is het gebouw voor andere doeleinden te gebruiken?
    - Historische waarde: is het gebouw van monumentale waarde of is het omwille van andere argumenten zaak om het gebouw in stand te houden?
    - Stedenbouwkundige waarde: hoe staat het gebouw in zijn omgeving, wat zijn de omgevingsplannen?
    - Architectonische waarde: hoe past het gebouw in de omgeving, wat is het belang van het gebouw voor de omgeving?
  3. Wat is de boekwaarde van het gebouw? Om voor nieuwbouw in aanmerking te komen moet de boekwaarde lager dan € 100.000,- zijn.

4. Het maken van een kostenraming voor de nieuwbouw: normbedrag nieuwbouw, terreinkosten, bouwrijp maken, sloopkosten enzovoort.
5. Berekenen van de kosten voor het in gebruik nemen van een ander geschikt (school)gebouw binnen 2 kilometer, indien aanwezig.

In bovenstaand onderzoek worden de aanvullende gronden uit de Huisvestingsverordening om voor nieuwbouw in aanmerking te komen ook meegenomen. Zoals: vervanging in verband met herschikking, vervanging in verband met ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening en vervanging mag per saldo geen meerkosten met zich meebrengen.

Nieuwbouw of renovatie?

In de laatste vraag wordt tenslotte bekeken of op grond van het onderzoek uit vraag 3 het gebouw in aanmerking komt voor nieuwbouw of renovatie. Zijn de kosten voor renovatie meer dan 75% van de kosten voor nieuwbouw en is de boekwaarde van het gebouw minder dan € 100.000,-, dan komt het gebouw in aanmerking voor vervangende bouw. Voldoet het gebouw niet aan dit criteria, dan volgt renovatie.

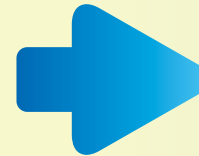
stroomschema

1 Is het schoolgebouw 40 jaar of ouder? En toekomstbestendig*?

* Toekomstbestendig:

- minimaal 15 jaar noodzakelijk, permanente situatie
- basisscholen fusie in kern, samenwerkingschool, onder 1 bestuur
- minimale omvang 80 leerlingen
- maatschappelijke verbreding, noodzaak

Geen voorziening

Behalve als:

- Fusie kleine scholen in kern
- Toekomstbestendig?
- Minimaal 15 jaar nodig/
permanente situatie
- Minimale omvang 80
leerlingen lange termijn
- Onderzoek welke locatie
instandhouden

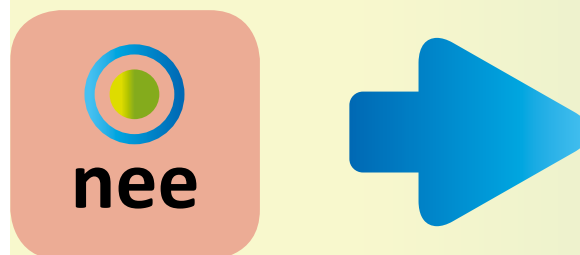

 Terug naar vorige vraag

 Terug naar begin van
dit afwegingskader

2 Is het schoolgebouw de afgelopen 25 jaar gerenoveerd? >

 Terug naar vorige vraag

 Terug naar begin van dit afwegingskader

3 Afweging na renovatie van het schoolgebouw:

1. kostenraming renovatie:

- a. Technisch:
  - binnenklimaat (bouwbesluit)
  - energiebesparende maatregelen/gedrag (kosten gas, licht, water >> rijksinkomsten)
  - constructie, fundering, gevels, etc. slechte staat: gevaarlijke situatie
- b. Functioneel:
  - functies voor modern onderwijs beschikbaar?
  - m² zinvol, nuttige oppervlakte? Bruto/netto verhouding
- c. Capaciteit
  - leegstand?
  - tekort aan ruimte? Uitbreiding nodig?
  - multifunctionaliteit, flexibiliteit, maatschappelijke verbreding? Visie en kansen?
- d. Verdeling van de kosten bij uitvoering over schoolbestuur en gemeente

Verordening onderwijshuisvesting:

- fundering
- vloeren
- dakconstructie
- draagconstructie
- vloerafwerking
- plafondafwerkingen
- warmteopwekking
- waterleiding/riolering
- luchtbehandeling
- elektrotechniek

2. overig

- economische waarde --> herontwikkeling, andere doeleinden inzetbaar
- stedenbouwkundige waarde
- architectonische/historische waarde

3. boekwaarde

< € 100.000,-

4. kostenraming nieuwbouw = normvergoeding, sloop, terreinaankoop, bouwrijp, bestemming, 1x vaste voet, opbrengst, etc

Verordening onderwijshuisvesting:

- vervanging per saldo geen meerkosten
- vervanging noodzaak i.v.m. herschikking
- vervanging ivm RO ontwikkelingen

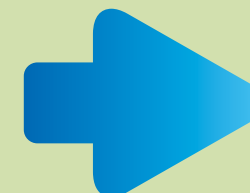
5. kosten ander geschikt (school)gebouw in gebruik nemen?

Terug naar vorige vraag

Terug naar begin van dit afwegingskader

4 Vergelijking kosten renovatie en vervangende nieuwbouw

Zijn de kosten van renovatie hoger dan 75% van
de kosten van vervangende nieuwbouw?
De boekwaarde moet dan kleiner zijn dan € 100.000,-

ja

Vervangende
nieuwbouw

Nieuwbouwbudget 1x vaste voet

nee

Renovatie

terug
naar
navigatie
pagina

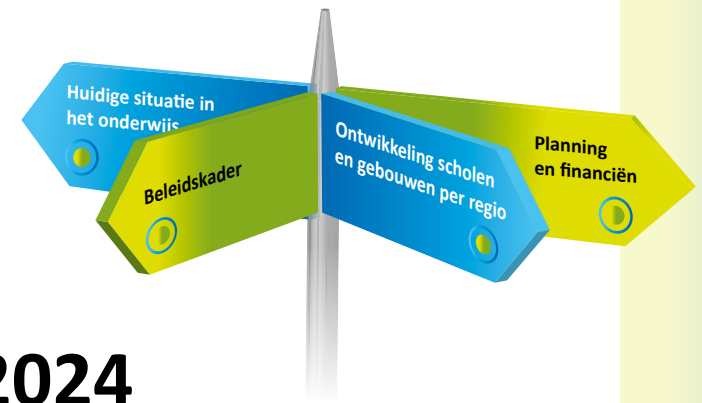
Terug naar vorige vraag

Terug naar begin van
dit afwegingskader

Ontwikkelingen en scenario's per regio primair onderwijs tot en met 2024

Hieronder staat een lijst met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. Klik op het nummer om naar de Regio te gaan. Als u op de school klikt komt u op de specifieke pagina van die school in dit hoofdstuk.

Regio	Plaats	Scholen
1 Terkaple en Terherne	Terherne Terkaple	Basisschool Bloei (was It Kampke) Basisschool Bloei (was It Twaspan)
2 Joure Noord	Joure	CBS Dr. Wumkesskoalle CBS It Haskerfjild OBS Westermarskoalle
3 Joure Zuid	Joure	CBS Dr. E.A. Borgerschool OBS Twa Fjilden RKBS St. Mattheüs OBS De Brêge
4 Oost Skarsterlân	Haskerhorne Ouwsterhaule Rottum Oudehaske Rotsterhaule Sintjohannesga	OBS De Lytse Mienskip OBS Tryegeaster Honk OBS De Ynset CBS De Tarissing OBS It Haskerplak OBS De Schakel CBS De Trieme
5 Sint Nicolaasga	Sint Nicolaasga Langweer	RKBS It Klimmerbled CBS De Paedwizer OBS De Beuk OBS 't Swannestee

Regio	Plaats	Scholen
6 Zuidwest Gaasterland	Oudega Bakhuizen Oudemirdum Nijemirdum Sondel	CBS De Fluessen RKPC De Toekomst CBS De Wâlikker CBS De Stapstien CBS Op 'e Terp
7 Balk en Sloten	Balk Sloten	CBS De Bolster SVN De Cocon RKBS Sint Ludgerus OBS 't Hazzeleger CBS De Klinkert
8 Lemmer	Lemmer	CBS De Arke OBS De Dam OBS Het Tweespan OBS De Meerpaal RKBS Sint Jozef
9 Oost Lemsterland	Echtenerbrug Oosterzee Bantega	OBS Twa Yn Ien CBS De Spoarsiker OBS De Wynbrekker CBS Eben Haëzer NBBS De Reinbôge
10 Voortgezet onderwijs	Lemmer Joure Balk	Zuyderzee Lyceum OSG Sevenwolden Bornego College CSG Bogerman Balk ISK locatie Zuyderzee Lyceum

Regio 1: Terkaple en Terherne

Basisschool Bloei (was OBS 't Kampke)

Terherne
CBO Meilân
Bouwjaar: 1978

Deze locatie is een kleine school met 50 leerlingen (op 1 oktober 2017). Per 1 augustus 2017 is deze school gefuseerd met CBS It Twaspan in Terkaple.

De onderhoudsbehoefte van het gebouw is redelijk groot. Dat is niet echt verwonderlijk voor een gebouw van bijna 40 jaar oud. Gemiddeld is er de komende

10 jaar een bedrag van € 8.876,- per jaar nodig voor onderhoud.

De gymnastiekzaal in Terherne stamt uit 1928 en is gedateerd. De onderhoudsstaat is redelijk tot matig. De oefenzaal is klein en het gebouw is niet geïsoleerd. Er dient flink geïnvesteerd te worden om deze gymnastiekzaal weer op te knappen voor langdurig gebruik.

Voorziening IHP:

Tot 2020 heeft de samenwerkingschool Bloei tijdelijk twee locaties. Daarna mogelijk nieuwbouw of

uitbreiding/renovatie nodig bij een van de locaties, afhankelijk van afwegingskader op pagina 29 (aantal leerlingen).

Basisschool Bloei (was CBS It Twaspan)

Terkaple
CBO Meilân
Bouwjaar: 1986

Deze locatie is een kleine school met 49 leerlingen. De school is per 1 augustus 2017 gefuseerd met It Kampke in Terherne. De onderhoudsbehoefte van het gebouw is redelijk groot. Dat is niet echt verwonderlijk voor een gebouw van bijna 30 jaar oud. Gemiddeld is er de komende 10 jaar een bedrag van € 14.916,- per jaar nodig voor onderhoud. Naast de school is er in Terkaple een multifunctioneel centrum.

Voorziening IHP:

Tot en met 2020 heeft de samenwerkingschool Bloei tijdelijk twee locaties. Daarna mogelijk nieuwbouw of uitbreiding/renovatie nodig bij een van de locaties, afhankelijk van afwegingskader op pagina 29 (aantal leerlingen).

Toekomstbeeld Regio 1

Een fusie tussen de twee scholen is een logische stap voor het behoud van een onderwijsvoorziening in deze regio. Gebeurt er niks, dan is het mogelijk dat beide scholen op den duur verdwijnen. Er moet daarom een afweging gemaakt worden welk schoolgebouw voor de toekomst het meest geschikt is. In Terkaple zijn naast de school allerlei (kind)voorzieningen en het schoolgebouw is nieuwer. Het schoolgebouw van It Kampke is iets groter en ouder. Er moet naar zowel de situatie als de staat van het gebouw en de toekomstbestendigheid gekeken worden: maatwerk.

Een ander aandachtspunt is de weglek van leerlingen naar Akkrum (5 tot 8 km), Jirnsum (7 tot 10 km) en naar Joure (6 tot 10 km), afhankelijk van de locatie die wordt gekozen.

Regio 1: Scenario's Terkaple/Terherne

1. Keuze voor een van de bestaande schoolgebouwen 2021

Bij de keuze voor een unilocatie voor samenwerkingsschool Bloei is uitbreiding/renovatie of nieuwbouw nodig. Aandachtspunt het afwegingskader op pagina 29 ten aanzien van het aantal leerlingen in de leerlingenprognose (niet minimaal 80 leerlingen 15 jaar lang).

Aandachtspunt is de gedateerde staat van de gymnastiekzaal in Terherne. Er dient flink geïnvesteerd te worden om deze gymnastiekzaal weer op te knappen voor langdurig gebruik.

Regio 2: Joure Noord

Dr. G.A. Wumkesskoalle

Joure
CBO Meilân
Bouwjaar: 1982

Het gebouw heeft een goede kwaliteit. In het IHP is geen voorziening nodig voor deze school, ondanks het feit dat de school vol zit. Dit wil CBO Meilân zelf oplossen binnen de bestaande scholen in Joure. Tekort aan ruimte in Joure Noord kan binnen twee kilometer verwijfsafstand worden opgevangen in leegstand in Joure Zuid.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.
In meerjarenperspectief: punt op de horizon mogelijk concentratie scholen bij De Stuit wanneer Dr. G.A. Wumkesskoalle niet meer voldoet aan de eisen of door mogelijke leegstand. Rond 2022 starten met het gesprek over de toekomst van het schoolgebouw: mogelijke renovatie of nieuwbouw.

It Haskerfjild

Joure
CBO Meilân
Bouwjaar: 1994

Het gebouw heeft een goede kwaliteit, maar er is een tekort aan ruimte. In het IHP is geen voorziening nodig voor deze school, ondanks het feit dat de school vol is. Dit wil CBO Meilân zelf oplossen binnen de bestaande scholen in Joure. Tekort aan ruimte in Joure Noord kan binnen twee kilometer verwijfsafstand worden opgevangen in leegstand in Joure Zuid.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Westermarskoalle

Joure
OG Primus
Bouwjaar: 1974

De Westermarskoalle is in 2015 gerenoveerd (via het programma onderwijshuisvesting).

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Toekomstbeeld

De drie scholen werken met de kinderopvang in een netwerkverband samen als kindcentrum Joure Noord. Sporthal De Stuit is onderdeel van dit kindcentrum.

Regio 2: Scenario Joure Noord

1. Huidige situatie handhaven

De situatie blijft zoals het nu is en de scholen, peuteropvang en buitenschoolse opvang werken in netwerkverband samen. Rond 2022 gesprek starten over de toekomst van het schoolgebouw van de Wumkesskoalle in verband met het bouwjaar van het schoolgebouw.

Regio 3: Joure Zuid

Brede School Joure Zuid

CBS Dr. E.A. Borgerschool

Joure
CBO Meilân
Bouwjaar: 2014

OBS Twa Fjilden

Joure
OG Primus
Bouwjaar: 2014

In deze accommodatie zijn CBS Dr. E.A. Borgerschool en OBS Twa Fjilden gehuisvest. Aandachtspunt bij Brede School Joure Zuid is de leegstand vanwege sneller dalende leerlingenaantallen dan verwacht. Deze leegstand wordt zoveel mogelijk verhuurd. In verband met de ontwikkelingen in de leerlingenaantallen op de scholen is het belangrijk deze ontwikkelingen elk jaar met elkaar te monitoren.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

OBS De Brêge

Scharsterbrug
OG Primus
Bouwjaar: 1998

De Brêge heeft 59 leerlingen op 1 oktober 2017. Het aantal leerlingen op de school blijft redelijk stabiel rond de 70 leerlingen. De leegstand in het gebouw blijft daardoor ook redelijk stabiel. De onderhoudssituatie van het gebouw is goed. De school is toekomstbestendig.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

RKBS Sint Mattheüs

Joure
Bisschop Möller
Bouwjaar: 1963

De school zal volgens de leerlingenprognose de komende jaren stabiliseren rond 255 tot 260 leerlingen. Rond 2023 zal het leerlingenaantal naar verwachting gaan dalen tot 230 leerlingen op lange termijn.

De peuterspeelzaal van SKIK is gehuisvest in de school. In verband met de doorgaande leerlijn is het voor de school van belang dat de peuteropvang in schoolgebouwen is gehuisvest. Het schoolbestuur gaat een IKC oprichten in de St. Mattheüs. Omdat de school een regiofunctie heeft, wordt gewerkt met een continuooster.

Voorziening IHP:

Er is een tekort aan capaciteit in tijdelijke bouwjaar. Hiervoor zal door het schoolbestuur een huisvestingsaanvraag worden ingediend voor het programma 2019. Er is leegstand binnen de verwijfsafstand.

Toekomstbeeld Regio 3

Geen bijzonderheden.

Regio 3: Scenario Joure Zuid

1. Huidige situatie handhaven

De situatie blijft zoals het nu is. Aandachtspunt is de leegstand in Brede School Joure Zuid en daar tegenover het tijdelijke tekort aan ruimte voor de Sint Mattheüs.

Regio 4: Oost Skarsterlân

OBS De Lytse Mienskip

Haskerhorne
OG Primus
Bouwjaar: 1957

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 13% en dit neemt op lange termijn toe naar 28%. De school telde op 1 oktober 2017 38 leerlingen.

De school fuseert per 1-8-2018 met de Westermarskoalle in Joure en wordt gesloten.

Voorziening IHP:

Geen huisvestingsvoorzieningen nodig.

CBS De Tarissing

Oudehaske
CBO Meilân
Bouwjaar: 1985

Het leerlingenaantal van de Tarissing was 140 op 1 oktober 2017.

Een jaar eerder telde de school nog 128 leerlingen.

Op basis van de telling van 1 oktober 2017 heeft de school een tekort aan ruimte. Er kan worden verwezen naar leegstand in It Haskerplak. De onderhoudsstaat van het gebouw is goed. Het gebouw is goed door CBO Meilân in stand te houden.

Voorziening IHP:

In de toekomst mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van keuzes die worden gemaakt ten aanzien van het aantal scholen in dit gebied.

van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand bijna 24% en dit neemt op lange termijn toe in verband met een daling van het leerlingenaantal richting 60 tot 65 leerlingen.

Voorziening IHP:

De Tarissing en It Haskerplak zoeken samenwerking met elkaar als dit meerwaarde geeft. In de toekomst (rond 2021) is hierdoor mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van de keuzes ten aanzien van de beschikbaarheid in deze regio.

OBS It Haskerplak

Oudehaske
OG Primus
Bouwjaar: 1966

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud

OBS Tryegeaster Honk

Ouwsterhaule
OG Primus
Bouwjaar: 1984

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud aan het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal richting de gemeentelijke opheffingsnorm, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter.

Voorziening IHP:

Primus geeft aan dat op korte termijn (rond 2019) een voorziening in het IHP nodig is ten behoeve van een herschikking in deze regio.

OBS De Schakel

Rotsterhaule
OG Primus
Bouwjaar: 1964

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud aan het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 20% en dit neemt op lange termijn toe. De scholen in Sintjohannesga en Rotsterhaule zoeken meer samenwerking en verbinding met elkaar om hierdoor meerwaarde te creëren.

Voorziening IHP:

In de toekomst (rond 2023) is mogelijk een voorziening in het IHP nodig ten behoeve van een herschikking in deze regio.

OBS De Ynset

Rottum

OG Primus

Bouwjaar: 1927

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 12% en dit loopt op lange termijn toe.

Echter op 1 oktober 2017 heeft de school een hoger leerlingenaantal (55) dan een jaar eerder (42). De

school zit daarmee weer boven de gemeentelijke opheffingnorm.

Voorziening IHP:

In de toekomst (rond 2023) is mogelijk een voorziening in het IHP nodig ten behoeve van een herschikking in deze regio.

CBS De Trieme

Sintjohannesga

CBO Meilân

Bouwjaar: 1983

Het leerlingenaantal op de school zal dalen naar rond de 100 leerlingen, maar er ontstaat geen grote leegstand. De onderhoudsstaat van het gebouw is goed. Het gebouw is goed door CBO Meilân in stand te houden. De scholen in Sintjohannesga en Rotsterhaule zoeken meer samenwerking en verbinding met elkaar om hierdoor meerwaarde te creëren.

Voorziening IHP:

In de toekomst is mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van keuzes die worden gemaakt ten aanzien van het aantal scholen in deze regio.

Toekomstbeeld Regio 4

CBO Meilân

Voor CBO Meilân zijn in dit gebied twee ontwikkelingen mogelijk, dit in het verlengde van het convenant samenwerking en ontwikkeling kindcentra, namelijk:

1. Huidige situatie handhaven

CBO Meilân heeft twee basisscholen in dit gebied, namelijk CBS De Trieme in Sintjohannesga en CBS De Tarissing in Oudehaske. Een van de toekomstbeelden van Meilân bestaat uit het instandhouden van deze twee scholen en schoolgebouwen.

2. Samenwerking tussen CBO Meilân en OG Primus in Oudehaske

Door samenwerking tussen CBS De Tarissing en OBS It Haskerplak kan een samenlevingsschool ontstaan met nu 209 leerlingen en op termijn ongeveer 180 leerlingen. Tussen beide schoolgebouwen is een Kulturhûs gerealiseerd, waar de peuterspeelzaal en de kinderopvang gehuisvest zijn. Alle voorzieningen zijn dus vlakbij gehuisvest.

3. Samenwerking tussen CBO Meilân en OG Primus rond Sintjohannesga en Rotsterhaule

Het gebouw van PCO De Trieme is niet optimaal functioneel, omdat het een aantal keren is verbouwd en uitgebreid. Het gebouw van OBS De Schakel is ouder en ziet er minder goed uit.

OG Primus

Primus heeft te maken met een toenemende leegstand in de schoolgebouwen. Er is een jaarlijks tekort op het onderhoudsbudget. Dit neemt op basis van de dalende leerlingenaantallen verder toe. Reden hiervoor is dat de rijksbekostiging voor het in stand houden van het schoolgebouw is gebaseerd op het leerlingenaantal. Het schoolgebouw krimpt niet mee met het dalende leerlingenaantal. Daarnaast ontstaan er door de leerlingendaling problemen ten aanzien van het in stand houden van scholen onder de gemeentelijke opheffingsnorm in het kader van de gemiddelde schoolgrootte. Primus ziet voor het behoud van het openbaar basisonderwijs in dit gebied de volgende scenario's:

1. Samenwerking in Oudehaske

Door samenwerking tussen de twee basisscholen in Oudehaske kan meerwaarde worden gecreëerd.

2. Herschikking in de regio

Dit is renovatie en/of uitbreiding en/of nieuwbouw ten behoeve van herschikking van de openbare basisscholen in dit voedingsgebied.

Regio 4: Scenario's Oost Skarsterlân

1. Samenwerking in Oudehaske (planning 2021)

Samenwerkingschool CBO Meilân en Primus in Oudehaske

CBS De Tarissing en OBS It Haskerplak groeien toe naar een samenlevingsschool. De peuterspeelzaal en de kinderopvang zijn in het Kulturhûs gehuisvest. Om dit te realiseren zijn er twee mogelijkheden:

- Huidige gebouwen situatie in Oudehaske handhaven
- Een uitbreiding bij een van de schoolgebouwen om alle leerlingen te kunnen huisvesten op een unilocatie.

2. Herschikking basisscholen (planning tussen 2019 en 2023)

Samenwerking CBO Meilân en Primus rond Sintjohannesga, Rottum en Rotsterhaule, Haskerhorne en Ouwsterhaule.

3. Huidige situatie handhaven

De laatste optie is om de huidige situatie te handhaven. Voor Primus betekent dit dat er problemen ontstaan bij het in stand houden van het openbaar onderwijs in deze regio (Lytse Mienskip, Ynset). Aandachtspunt hierbij is ook het instandhouden van voldoende en voldoende toegankelijk openbaar basisonderwijs. Wanneer het effect van dalende leerlingenaantallen leidt tot het sluiten van Primus-scholen, dan is de kans aanwezig dat er alsnog uitbreiding van één van de andere scholen noodzakelijk is om alle leerlingen te kunnen huisvesten.

Regio 5: Sint Nicolaasga

RKBS It Klimmerbled

Sint Nicolaasga
Bisschop Möller Stichting
Bouwjaar: 1982

De school heeft een regiofunctie. De capaciteit van het gebouw en het leerlingenaantal sluiten goed op elkaar aan. Het schoolgebouw is functioneel en qua onderhoudsstaat goed. Het heeft een jenaplan achtige uitstraling met middenruimten voor zelfstandig werkende leerlingen tussen de lokalen, gericht op samenwerking.

Het schoolbestuur gaat IKC's uitrollen over de scholen, ook bij deze school wordt hiermee gestart. Het leerlingenaantal geeft een ruimtebehoefte die hoger is dan de capaciteit van het schoolgebouw. Mogelijk heeft de school tijdelijk een capaciteitstekort van rond de 60m². De andere basisscholen in Sint Nicolaasga hebben voldoende leegstand om dit tijdelijke tekort aan ruimte op te vangen.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig, omdat het tekort aan ruimte voor It Klimmerbled opgevangen kan worden binnen de andere basisscholen in Sint Nicolaasga.

CBS De Paedwizer

Sint Nicolaasga
CBO Meilân
Bouwjaar: 1976

De school heeft kunststof kozijnen en boeiboorden gekregen. In het schoolgebouw is normatief een leegstand van 225m² op dit moment tot 375m² op lange termijn. Op basis van de leeftijd van het gebouw is de verwachting dat hier op termijn een renovatie noodzakelijk zal zijn.

Voorziening IHP:

Rond 2021 starten met gesprek over renovatie.

OBS De Beuk

Sint Nicolaasga
OG Primus
Bouwjaar: 1978

De school heeft een dalend leerlingenaantal. Op 1 oktober 2017 telt de school 48 leerlingen. De school zit net boven de gemeentelijke opheffingsnorm. Het schoolbestuur is voornemens om de school per 1 augustus 2019 te laten fuseren met één van de andere scholen van Primus in Langweer of Scharsterbrug.

Voorziening IHP:

Er is op dit moment vanuit de gemeente geen voorziening in de huisvesting noodzakelijk voor deze school.

OBS 't Swannestee

Langweer
OG Primus
Bouwjaar: 2014

De school heeft in 2014 nieuwbouw gekregen. Op dit moment heeft het schoolgebouw voldoende capaciteit. Op termijn zal enige leegstand ontstaan.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Toekomstbeeld Regio 5

De kinder- en peuteropvang zijn gehuisvest in Maeykehiem en in De Boskrâne in Sint Nicolaasga. Een kindcentrum in netwerkverband bespreekbaar houden in gezamenlijk overleg tussen de drie denominaties in Sint Nicolaasga. Op deze manier zijn deze voorzieningen onafhankelijk van een denominatie gehuisvest.

Regio 5: Scenario's Sint Nicolaasga

1. Huidige situatie handhaven

De situatie blijft zoals het nu is. Er ontstaat leegstand in de schoolgebouwen van De Paedwizer en De Beuk. De Beuk zit onder de opheffingsnorm voor gemeente De Fryske Marren. Rond 2021 gesprek starten over toekomst van het schoolgebouw van De Paedwizer (renovatie).

Regio 6: Zuidwest Gaasterland

CBS De Wâlikker

Oudemirdum
Nije Gaast
Bouwjaar: 1978

De Wâlikker in Oudemirdum wordt door Nije Gaast gezien als een kernschool. Dit gebouw is in het verleden gerenoveerd, uitgebreid en er zijn aanpassingen gedaan voor peuterspeelzaalwerk. Op 1 oktober 2017 bezoeken 94 leerlingen de school. De exploitatiekosten van het schoolgebouw zijn hoog, omdat het schoolgebouw groter is dan de ruimtebe-

hoeft op basis van het aantal leerlingen. De door het schoolbestuur aangegeven bouwkundige knelpunten in het gebouw zijn reguliere onderhouds-

zaken ten laste van het schoolbestuur. Aandachtspunt is het vervangen van de dakbedekking in verband met de ventilatiekanalen op het dak die dan gedemon-teerd en gemonteerd moeten worden.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

CBS De Fluessen

Oudega
Nije Gaast
Bouwjaar: 1983

De scholen in Elahuizen (Us Nije Gea) en Oudega (Skeakel) zijn per 1 augustus 2015 gefuseerd tot ABBS De Fluessen. Nije Gaast heeft geïnvesteerd in gebouw en onderwijsvisie. In het schoolgebouw van De Fluessen worden kindvoorzieningen en –activiteiten vormgegeven en georganiseerd. Het dorpshuis en de gymnastiekzaal zijn in hetzelfde complex gehuisvest. De school had op 1 oktober 2017 46 leerlingen.

De leerlingenprognose geeft een stijging van het leerlingenaantal naar boven de gemeentelijke opheffingsnorm.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

CBS Op 'e Terp

Sondel
Nije Gaast
Bouwjaar: 1921

De school in Sondel heeft 45 leerlingen. De verwachting vanuit de leerlingenprognose is dat de school op korte termijn (rond 2020) onder de gemeentelijke opheffingsnorm zal komen. De scholen in Sondel en Nijemirdum worden gestimuleerd meer te gaan samenwerken.

Voorziening IHP:

Nije Gaast zal onderzoeken wat de toekomstige mogelijkheden zijn voor dit schoolgebouw in samenhang met de school in Nijemirdum.

CBS De Stapstien

Nijemirdum
Nije Gaast
Bouwjaar: 1952

De school heeft op 1 oktober 2017 41 leerlingen en valt daarmee onder de gemeentelijke

opheffingsnorm. De scholen in Sondel en Nijemirdum worden gestimuleerd meer te gaan samenwerken.

Voorziening IHP:

Nije Gaast zal onderzoeken wat de toekomstige mogelijkheden zijn voor dit schoolgebouw in samenhang met de school in Sondel. Nije Gaast heeft geconstateerd dat er een constructiefout in de dakgoten zit. Doordat er onvoldoende ventilatie mogelijk is, ontstaat hier houtrot.

RKPC De Toekomst

Bakhuizen
Bisschop Möller Stichting
Bouwjaar: 1975

RKPC De Toekomst is de enige school in Bakhuizen. De verwachting van de Bisschop Möller Stichting is conform de gemeentelijke leerlingenprognose: de komende jaren groeit De Toekomst nog licht in leerlingenaantal. Op dit moment heeft de school een leegstand van 210m² bvo (24% van de capaciteit), maar door de groei van het leerlingenaantal neemt deze leegstand af.

De Bisschop Möller Stichting gaat IKC's uitrollen

over de scholen in de provincie, ook bij De Toekomst. Kinder- en peuteropvang is nu in het dorpshuis De Gearte gehuisvest. Dorpsbelangen Bakhuizen inventariseert de mogelijkheden voor verbouw/moderniseren/nieuwbouw voor het dorpshuis De Gearte en wil hier bij voorkeur ook de school bij betrekken (Better Bakhuizen, Centrum). Er is in het kader van 'Better Bakhuizen' een verkennend gesprek gevoerd met de Bisschop Möller Stichting over gezamenlijke nieuwbouw van De Toekomst met andere maatschappelijke voorzieningen. Op dit moment heeft de Bisschop Möller Stichting een voorkeur voor nieuwbouw op de huidige locatie, behalve als het plan van Better Bakhuizen zo fantastisch is, dat het een grote meerwaarde voor de

school zal hebben. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regie ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen Bakhuizen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur.

Voorziening IHP:

Rond 2021 starten gesprek over mogelijke renovatie of nieuwbouw van de school.

Regio 6: Scenario's Zuidwest Gaasterland

1. Huidige situatie handhaven

Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen.

2. Aanpassing De Toekomst (planning na 2020)

Voor De Toekomst in Bakhuizen gaat rond 2021 een gesprek over mogelijke renovatie of nieuwbouw spelen.

Toekomstbeeld Regio 6:

Nije Gaast

Het onderwijs op de kleine scholen wordt steeds basaler, omdat dat het enige is dat nog (financieel en organisatorisch) haalbaar is. Kleine basisscholen zijn kwetsbaar en hebben weinig mogelijkheden, want docenten kunnen niet ongelimiteerd extra taken en verantwoordelijkheden toegewezen krijgen. Onderwijskundig is het mogelijk om de groepen te bemannen, maar van onderwijs wordt tegenwoordig een bredere inzet verwacht. Nije Gaast is van mening dat een school met minimaal 80 leerlingen en met vier groepen een levensvatbare situatie is op het platteland. Met deze omvang is een goede coördinatie mogelijk. Beleidsmatige zaken op school kunnen dan voldoende vormgegeven worden.

Het gebied waar de scholen van Nije Gaast in de Fryske Marren staan wordt gekenmerkt door het feit dat per kern alleen een school van Nije Gaast aanwezig is, behalve in Balk. Samenwerking met andere schoolbesturen is daarom buiten Balk niet of nauwelijks aan de orde. De toekomstvisie voor de zeer lange termijn is het behouden van kernscholen in de regio. Te denken valt aan Balk (CBS De Bolster), Oudemirdum (CBS De Wâlikker) en Sloten (CBS De Klinkert). Deze scholen hebben voldoende omvang om samenwerking met andere kindvoorzieningen op een levensvatbare wijze vorm te geven.

Ten behoeve van de scholen in Sondel en Nijemirdum zal Nije Gaast onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de scholen in verband met de leeftijd van de gebouwen. Hierbij dient het afwegingskader renovatie/nieuwbouw, zoals weergegeven in dit IHP, te worden toegepast.

Bisschop Möller Stichting

De Toekomst is een levensvatbare en toekomstbestendige school. Het gebouw is 40 jaar oud en het schoolbestuur is van mening dat er op termijn een renovatie of vervangende nieuwbouw noodzakelijk is (rond 2021).

Regio 7: Balk en Sloten

CBS De Bolster

Balk

Nije Gaast

Bouwjaar: 2010

De Bolster is een kernschool voor Nije Gaast. De school is levensvatbaar, toekomstbestendig en is gehuisvest in een nieuw schoolgebouw. Het ventilatie knelpunt in de groepsruimten is opgelost.

In twee normatief leegstaande lokalen in De Bolster en in twee noodlokalen die zijn geplaatst op het terrein van De Bolster is tot 1 augustus 2018 de school voor nieuwkomers SVN de Cocon gehuisvest.

In verband met het sluiten van het AZC in Balk per 1 augustus 2018 daalt het aantal leerlingen op De Cocon. Mogelijk dat alleen statushouders de school nog bezoeken, omdat hun kennis van het Nederlands nog onvoldoende is. Daarover is nu nog geen definitief besluit genomen.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

OBS 't Hazzeleger

Balk
Gearhing
Bouwjaar: 1978

en

RKBS Sint Ludgerus

Balk
Bisschop Möller Stichting
Bouwjaar: 1978

OBS 't Hazzeleger en RKBS Sint Ludgerus zijn samen gehuisvest in één accommodatie. De samenwerking tussen beide scholen op het gebied van gebouw-beheer is goed. De overdracht van het juridisch eigendom van het gebouw moet nog geregeld worden. Beheer en exploitatie moeten door de scholen gezamenlijk op een goede manier geregeld zijn.

't Hazzeleger

't Hazzeleger is een belangrijke school voor Gearhing, omdat het in de regio de enige openbare school is. Het aantal leerlingen van 't Hazzeleger is gegroeid in verband met sluiting van de school in Wijckel. De verwachting is niet dat de school verder doorgroeit. 't Hazzeleger is een toekomstbestendige school. De kwaliteit van het binnenklimaat in het gebouw is niet goed.

[Ontwikkelingen per regio](#)

Sint Ludgerus

Het leerlingenaantal op de Sint Ludgerus daalt, omdat de basisgeneratie daalt. Het schoolgebouw is in 2018 40 jaar oud. De Bisschop Möller Stichting is van mening dat de school dan aanspraak kan maken op een renovatie of vervangende bouw. Het binnenklimaat in de school is vochtig, muf.

Op basis van de staat van het gezamenlijke schoolgebouw van de Sint Ludgerus en 't Hazzeleger, de renovatie/uitbreiding die recent nog heeft plaatsgevonden in het gebouw (2005) en de boekwaarde is er op korte termijn geen reden voor renovatie of vervangende bouw. In verband met de kansen die het Centrumplan Balk biedt, wordt verkend welke kansen, mogelijkheden en aandachtspunten er zijn als de St. Ludgerus en It Hazzeleger zouden participeren in het Centrumplan met onder andere Treemter, Haske en spelotheek (2022).

Voorziening IHP:

In eerste instantie wordt een gesprek over nieuwbouw in het IHP ingepland rond 2022 op basis van participatie in het Centrumplan Balk.

Aandachtspunt bij dit proces is dat de regie ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur. Indien dit niet doorgaat, blijft 2030 als planning staan ([bijlage 5](#)) voor een gesprek over renovatie/nieuwbouw van de huidige schoolaccommodatie. De keuze is afhankelijk van de visie en planvorming van dit Centrumplan, of dit aansluit bij de visies van de twee scholen en of het Centrumplan meerwaarde biedt voor het onderwijs. Dit dient de komende tijd verder onderzocht te worden.

CBS De Klinkert

Sloten
Nije Gaast
Bouwjaar: 1979

De Klinkert is een kernschool voor Nije Gaast (78 leerlingen op 1 oktober 2017). De leerlingenprognose geeft een daling naar rond de 60 leerlingen. Dit wordt veroorzaakt door de daling van het aantal geboorten in het voedingsgebied van de school. Nije Gaast geeft aan dat de school levensvatbaar is en niet lang geleden uitgebreid en aangepast is. Nije Gaast heeft zelf de kozijnen en vensterbanken vernieuwd.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Toekomstbeeld Regio 7:

Nije Gaast

De toekomstvisie voor de zeer lange termijn is het behouden van kernscholen in Balk (CBS De Bolster), Oudemirdum (CBS De Wâlikker) en Sloten (CBS De Klinkert). De scholen hebben voldoende omvang om samenwerking met andere kindvoorzieningen op een levensvatbare wijze vorm te geven. Deze scholen zijn voor nu en in de toekomst passend gehuisvest.

Gearing en Bisschop Möller Stichting, Centrumplan Balk

Plaatselijk Belang is opdrachtgever van een verkennend onderzoek naar de toekomstbestendigheid van maatschappelijke voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Wat is de haalbaarheid voor samenwerking en verbouw/nieuwbouw in een min of meer gezamenlijke voorziening. De gemeente financiert het onderzoek. Huidige deelnemers aan het verkennend onderzoek zijn:

- Treemter
- Haske
- spelotheek
- peuterspeelzaal (voorwaarde, alleen als onderwijs meedoet en het moet voorziening voor alle basisscholen zijn)
- radio
- gymnastiekzaal (niet sporthal)

Er wordt voor deze partijen en de twee basisscholen een verdere verkenning gedaan naar gezamenlijkheid en verbouw/nieuwbouw in diverse scenario's. Of de twee basisscholen gaan deelnemen is afhankelijk van het feit of de planvorming meerwaarde biedt voor het onderwijs ten opzichte van de huidige locatie. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regio ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur.

Regio 7 scenario

1. Huidige situatie handhaven

Aandachtspunt is een eventuele nieuwe functie voor de huisvesting van de School voor Nieuwkomers op het terrein van de Bolster na 1 augustus 2018.

2. Centrumplan Balk (2022) of renovatie/nieuwbouw Ludgerus/Hazzeleger (2030)

In het kader van het Centrumplan Balk is op middellange termijn mogelijk gezamenlijke vervangende bouw in beeld voor It Hazzeleger en de St. Ludgerus, samen met een aantal andere maatschappelijke voorzieningen (2022). Dit is afhankelijk van de visie, de plannen en de voordelen ten opzichte van de huidige huisvesting van de St. Ludgerus en 't Hazzeleger op de huidige locatie (renovatie/nieuwbouw rond 2030).

Regio 8: Lemmer

CBS De Arke

Lemmer
CBO Meilân
Bouwjaar: 2003

Dit redelijk nieuwe schoolgebouw heeft een aantal knelpunten: de lespleinen bestaan uit harde vlakken (hoog en schuin), waardoor de akoestiek niet optimaal is. Het terrein was verzakt (ingeklonken). CBO Meilân heeft op de verdieping twee permanente lokalen aangebouwd, waarvoor zij via de gemeente een huurvergoeding kunnen ontvangen als ware dit tijdelijke huisvesting, als de betreffende groepen op De Arke aanwezig zijn. De Arke kan 16 groepen vormen, waardoor een van deze twee extra lokalen in gebruik is bij De Arke. Het doel is om een Educatief Kindcentrum van De Arke te maken. Er is een peuterspeelzaal gehuisvest in De Arke.

Voorziening IHP:

De school zal volgens de leerlingenprognose tot en met 1 oktober 2018 16 groepen leerlingen kunnen vormen. Dit betekent dat de huurvergoeding voor het door het schoolbestuur gerealiseerde 16e lokaal tot en met schooljaar 2018/2019 waarschijnlijk noodzakelijk is. Met het schoolbestuur is overeengekomen dat met ingang van schooljaar 2019/2020 geen

huurvergoeding meer verstrekt zal worden.

De Arke merkt dat het aantal leerlingen sneller groeit dan in de leerlingenprognose wordt voorspeld. Dit wordt veroorzaakt door de woningbouw in Lemmer. De verwachting is dat de school op de telling van 1 oktober 2018 meer leerlingen zal tellen dan nu voorspelt. Op korte termijn zal De Arke mogelijk een ruimtetekort krijgen. Het schoolbestuur en de gemeente zullen de leerlingenontwikkeling van de school jaarlijks monitoren.

OBS De Dam

Lemmer
Gearhing
Bouwjaar: 2002

Het gebouw van De Dam is nieuw en functioneel goed. De school heeft leegstand (44% van het schoolgebouw). Deze leegstand wordt verhuurd aan de peuterspeelzaal en aan stichting vluchteling ten behoeve van NT2 onderwijs. De exploitatie van het schoolgebouw blijft lastig. De rijksinkomsten voor de school voor het in stand houden van het schoolgebouw zijn lager dan de gemiddelde kosten per jaar. Op lange termijn groeit de leegstand en dus ook het tekort in de exploitatie. Het leerlingenaantal daalt op korte termijn richting de gemeentelijke opheffingsnorm. Gearhing heeft richting ouders gecommuniceerd dat de school nog maximaal drie jaar in stand blijft.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

OBS Tweespan

Lemmer
Gearhing
Bouwjaar: 1981

Het gebouw is onderhoudsgevoelig. De komende tien jaar is er in totaal voor € 750.000,- aan onderhoud noodzakelijk, met een piek in 2021. De school heeft leegstand van 329m² (26,6%) en dit neemt volgens de leerlingenprognose toe naar 490m² op lange termijn. Het binnenhalen van huurders is lastig, omdat zij niet de garantie krijgen dat zij langere tijd in het gehuurde gehuisvest kunnen zijn (in verband met de onderwijsbestemming). Mogelijkheden om invulling te geven aan de leegstand: medegebruik, verhuur, afsluiten van lokalen, buiten gebruik stellen van lokalen, samenwerken met andere (onderwijs)organisatie of misschien het slopen van een gebouwdeel.

Voorziening IHP:

Huisvestingsoplossing in 2022 samen met Zuyderzee Lyceum en jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur. Verkennende gesprekken met de samenwerkingspartners zijn opgestart.

OBS De Meerpaal

Lemmer
Gearhing
Bouwjaar: 1971

De Meerpaal heeft in 2016 een nieuw schoolgebouw in gebruik genomen. De gemeente blijft juridisch eigenaar en regelt het beheer en de exploitatie van de MFA Lemstervaart (OBS De Meerpaal, De Steiger en peuteropvang Domijn). Gearhing draagt de MI-vergoeding over.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

RKBS Sint Jozef

Lemmer
Bisschop Möller Stichting
Bouwjaar: 2000

De staat en de functionaliteit van het gebouw zijn goed. De school is toekomstbestendig en heeft een regiofunctie. Op 1 oktober 2017 zaten er 237 leerlingen op de school. Binnen de school is speciale aandacht voor hoogbegaafdheid en meertaligheid (Engels onderwijs).

Een aandachtspunt is de infrastructuur rond de school. Omdat de school in de binnenstad van Lemmer ligt, is het lastig om met de auto bij de school te komen (regiofunctie school).

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Toekomstbeeld Regio 8:

Het bereik van peuters in peuterspeelzalen in Lemmer het laagst van de gemeente. Daarom wil de gemeente de peuterspeelzalen in Lemmer naar de scholen halen en in leegstaande lokalen onderbrengen.

Regio 8 scenario Lemmer

1. Huidige situatie handhaven

In de toekomst moet gekeken worden naar de invulling of sloop van de leegstand in de Tweespan (2022). Er zijn verkennende gesprekken gestart tussen De Tweespan en het Zuyderzee Lyceum voor gezamenlijke huisvesting.

De Arke groeit en zal mogelijk extra ruimte dienen te gebruiken (de door het schoolbestuur zelf gefinancierde lokalen).

Regio 9: Oost Lemsterland

OBS De Wynbrekker

Oosterzee
Gearhing
Bouwjaar: 1982

OBS De Wynbrekker komt volgens de verwachting van Gearhing rond 2023 onder de gemeentelijke opheffingsnorm. Het is nog maar de vraag of Gearhing de school dan op basis van de gemiddelde schoolgrootte in stand kan houden op dat moment. Dit vanwege dalingen in het leerlingenaantal, scholenfusies en gemeentelijke fusies waardoor de gemeentelijke opheffingsnorm wijzigt. Gearhing heeft het standpunt dat scholen in stand blijven totdat de bekostiging vanuit de rijksoverheid stopt. Dorpsbelangen Oosterzee vindt dat het fuseren van de twee scholen in Oosterzee een toekomstbestendige situatie creëert. De komende jaren is voor € 400.000,- aan onderhoud nodig. In 2022 zit een onderhoudspiek van € 250.000,-. In 2018 gaat de rijksbekostiging voor de school van vier naar drie groepen, wat betekent dat er op de exploitatie van het schoolgebouw een tekort ontstaat van rond de € 10.000,- per jaar.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

CBS Eben Haëzer

Oosterzee
CBO Meilân
Bouwjaar: 1987

CBS Eben Haëzer zal rond 2022 onder de gemeentelijke opheffingsnorm komen. Het schoolgebouw is voldoende functioneel. Dorpsbelangen in Oosterzee is van mening dat het samengaan van de twee scholen in Oosterzee een toekomstbestendige situatie creëert. Er is uitwisseling en samenwerking tussen de twee basisscholen in Oosterzee. Ook de samenwerking tussen De Spoarsiker en Eben Haëzer wordt verbeterd (op teamniveau krachten bundelen, meer draagkracht).

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

OBS Twa Yn Ien

Echtenerbrug
Gearhing
Bouwjaar: 1989

OBS Twa Yn Ien is functioneel een goed schoolgebouw. Wel is er leegstand. De school krijgt voor vier groepen rijksbekostiging, terwijl de school vijf lokalen heeft (uitbreiding met vijfde lokaal in 2013). Vanaf 2017 ontvangt de school rijksbekostiging voor drie groepen. Het tekort op de exploitatie is € 11.000,- per jaar. Qua onderhoud worden geen grote investeringen verwacht. De verwachting is dat de school in 2018 onder de gemeentelijke opheffingsnorm zal komen.

Toekomstbeeld Regio 9

Er is in dit gebied een duurzame oplossing voor het onderwijs nodig, waarbij ook bereikbaarheid van het onderwijs, de gebouwensituatie nu en in de toekomst en de betaalbaarheid belangrijke aandachtspunten zijn. Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn. Gearhing heeft aangegeven dat zij voor de drie openbare basisscholen vervangende nieuwbouw in Echten willen overwegen.

Het juridisch eigendom van de school dient nog overgedragen te worden van gemeente naar Gearhing.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

CBS De Spoarsiker

Echtenerbrug
CBO Meilân
Bouwjaar: 1965

Het schoolgebouw van CBS De Spoarsiker is 50 jaar oud. Er is op langere termijn mogelijk een renovatie noodzakelijk. De functionaliteit van het schoolgebouw schiet in de visie van CBO Meilân tekort.

De school heeft normatief een tekort aan huisvesting. Binnen de verwijsafstand is leegstand aanwezig, waar de school naar verwezen kan worden.

Het leerlingenaantal op de school zal op korte termijn net onder de 80 leerlingen komen.

De samenwerking tussen De Spoarsiker en Eben Haëzer wordt verbeterd (op teamniveau krachten bundelen, meer draagkracht).

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn. Zie het afwegingskader vervangende bouw / renovatie.

NBBS De Reinbôge

Bantega
Gearhing
Bouwjaar: 1987

In verband met leegstand en de onderhoudsbehoefte van het gebouw bedraagt het tekort op de exploitatie voor Gearhing op dit gebouw € 17.000,- per jaar. Volgens de leerlingenprognose stabiliseert het leerlingenaantal zich rond de 55 tot 60 leerlingen.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Scenario's Regio 9: Oost Lemsterland (planning 2023)

1. Huidige situatie handhaven

Voor een duurzame en moderne school die ook financieel gezond kan worden geëxploiteerd is omvang nodig. Samenwerking tussen de scholen en tussen/binnen dorpen is voor levensvatbaar onderwijs noodzakelijk. Verandert er niks, dan komen De Wynbrekker Oosterzee, de Twa yn Ien Echtenerbrug en Eben Haëzer Oosterzee op korte termijn onder de gemeentelijke opheffingsnorm.

• CBS de Spoarsiker, Echtenerbrug

Handhaven van de school. Afwegingskader vervangende nieuwbouw / renovatie op pagina 29 van dit IHP toepassen. Voorkomen van kapitaalsvernietiging in verband met de leerlingenontwikkeling op de school en het toekomstige scholenlandschap voor deze regio dat nog niet is bepaald.

2. Fusieschool in Oosterzee en in Echtenerbrug (planning 2022)

Een andere oplossing is de keuze voor een school in Oosterzee en een school in Echtenerbrug:

a. Basisschool Oosterzee;

Ruimtebehoefte 497 m² bvo ten behoeve van op termijn 59 leerlingen:

Dit past in de twee schoolgebouwen, alleen blijft er dan leegstand bestaan. Deze variant is volgens de schoolbesturen niet reëel. Een fusieschool hoort in één schoolgebouw gehuisvest te zijn. De werkelijke ruimtebehoefte dient afgestemd te worden op de normatieve ruimtebehoefte. Dit betekent uitbreiding bij een van de schoolgebouwen. Echter het leerlingenaantal op termijn (59 leerlingen) voldoet niet aan de 80 leerlingen grens die in dit IHP als uitgangspunt wordt gehanteerd.

b. Basisschool Echtenerbrug (inclusief leerlingen Reinbôge Bantega);

Ruimtebehoefte 1120m² bvo voor in totaal rond de 183 leerlingen op termijn (aantal leerlingen lange termijn voor Spoarsiker, Twa Yn Ien en Reinbôge):

- i. Dit past in de twee schoolgebouwen in Echtenerbrug. Deze variant is volgens de schoolbesturen niet reëel. Een fusieschool hoort in één schoolgebouw gehuisvest te zijn. De werkelijke ruimtebehoefte dient afgestemd te worden op de normatieve ruimtebehoefte.
- ii. Uitbreiden en aanpassen bij Spoarsiker is voor de lange termijn niet reëel in verband met de leeftijd van dit schoolgebouw. Uitbreiden en aanpassen bij Twa Yn Ien: uitbreiding 406m² permanente bouwaard en 0m² tijdelijke bouwaard.

3. Een regioschool (planning 2023)

- A. Een regio school voor alle vijf basisscholen of,
- B. Een regio school voor alleen de drie openbare basisscholen, zodat een haalbaar integraal kindcentrum kan ontstaan.

Maximale totale ruimtebehoefte op lange termijn 1523m² bvo (inclusief 156m² tijdelijke bouwwaard) voor maximaal rond de 225 leerlingen op lange termijn ten behoeve van vijf basisscholen.

Aandachtspunt: er is één scenario mogelijk. Als voor een bepaald scenario wordt gekozen als permanente situatie, waardoor ook een investering vanuit de gemeente wordt gewenst, dan zijn de andere scenario's daarna niet meer haalbaar. De afstand van scholen in Oosterzee en Echtenerbrug naar Echten is maximaal 2 km.

Ontwikkelingen en scenario's voortgezet onderwijs

Regio 10: Voortgezet Onderwijs

OSG Sevenwolden

Bornego College

Joure

Bouwjaar: 2001

De nevenvestigingen met spreidingsnoodzaak van OSG Sevenwolden en Bornego College in Joure zijn toekomstbestendig. Er zitten respectievelijk 321 en 364 leerlingen op de vestigingen (teldatum 1 oktober 2017). Deze omvang is voldoende om volwaardig en breed voortgezet onderwijs te bieden. Bij Bornego is het leerlingenaantal ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit geeft qua ruimte en inroosting wat meer 'lucht', want de school zat aan de top van de capaciteit (qua m² bruto vloeroppervlak schoolgebouw).

Door de krimp is de vraag gerezen op welke wijze het onderwijs nog te organiseren is en aantrekkelijk blijft. Om de nevenvestigingen ook financieel gezond te houden en het aanbod te houden, geven de scholen enkele vakken gezamenlijk (nu Frans en Aardrijkskunde). Ook wordt de samenwerking gezocht

in VMBO basis/kaderberoepsgerichte leerwegen. Vanaf schooljaar 2019/2020 zal de instroom voor VMBO basis/kaderberoepsgericht alleen in Heerenveen zijn. Hierdoor zullen in Joure 100 leerlingen minder aanwezig zijn en zal de leegstand toenemen naar bijna 19%.

Onderwijsaanbod (in ieder geval tot 2025):

- VMBO theoretische leerweg
- VMBO basis en kader verhuist in 2019 naar Heerenveen (op lange termijn zullen er 500 leerlingen onderwijs volgen op de locatie).
- Havo/VWO tot en met leerjaar 3.
- Onderzoek naar mogelijkheden afsluitend onderwijs Havo.

Onderwijs aan kleinere groepen is mogelijk bij een maatwerkconcept, gepersonaliseerd onderwijs, eigen route voor de leerling. Hiervoor is samenwerking tussen Bornego en OSG nodig.

Voorziening IHP:

Er worden tot 2020 geen aanvragen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting vanuit Sevenwolden en Bornego verwacht. Mogelijk is daarna een bouwkundige aanpassing nodig in verband met het vormgeven van een nieuw onderwijsconcept voor de VO-locatie Joure. Aanpassingen omdat het onderwijsconcept wordt aangepast, zijn formeel aanpassingen die door de schoolbesturen dienen te worden bekostigd in verband met de overheveling van aanpassingen binnen- en buitenzijde gebouw voor het voortgezet onderwijs in 2005 (van gemeentefonds naar bekostiging voortgezet onderwijs).

Zuyderzee Lyceum

Lemmer

Bouwjaar: 1965

Het Zuyderzee Lyceum locatie Lemmer is een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van de hoofdlocatie in Emmeloord. De school telt 395 leerlingen (1 oktober 2017). De laatste jaren is er flink wat zijinstroom (dit betekent leerlingen die door verhuizing halverwege hun schoolcarrière instromen).

De verwachting is dat het leerlingenaantal de komende jaren zal stabiliseren rond de 400. Dit is hoger dan de leerlingenprognose, die daling voorspelt.

Het onderwijsaanbod is breed, van VMBO leerjaar 1 tot en met 4 (Dienstverlening & Producten) en havo/vwo leerjaar 1 tot en met 3. De school mag per 1 augustus 2018 ook LWOO aanbieden. Dit brede aanbod zal met de op termijn verwachte leerlingenaantallen van 360 gehandhaafd kunnen blijven. De leerlingenprognose voorspelt een daling naar 303 leerlingen op lange termijn. De verwachting van de school is dat met het bredere aanbod een stabiel leerlingenaantal zal ontstaan.

Er is instroom mogelijk van leerlingen in verband met het NT2 onderwijs. Tot 2021 zullen Zuyderzee Lyceum en CSG Bogerman Balk samenwerken om onderwijs

te verzorgen aan de leerlingen in het AZC in Balk (instroomfase, taalontwikkeling, brede maatschappelijke ontwikkeling).

Het schoolgebouw is meer dan 50 jaar oud. Het gebouw wordt op basis van het meerjaren onderhoudsprogramma onderhouden. Schuin tegenover de school staat een gymnastieklokaal; deze is in eigendom bij het schoolbestuur.

De school werkt gedifferentieerd. ICT is een belangrijk onderdeel van het onderwijsproces. Knelpunt in het gebouw is dat het steeds lastiger wordt om het gebouw aan te passen aan modern onderwijs (andere ruimten nodig, flexibiliteit). Daarnaast is het schoolgebouw niet efficiënt ingericht. Alle mogelijkheden in het gebouw zijn volledig benut. De functionaliteit staat onder druk. Het gebouw heeft de komende

jaren veel onderhoud (in verband met leeftijd gebouw). Er is vanuit het schoolbestuur de wens geuit om hiervoor een oplossing te creëren. Bij voorkeur een oplossing samen met een andere (onderwijs)organisatie en jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur.

Voorziening IHP:

Er is planvorming opgestart in het gebied bij het Zuyderzee Lyceum om een waterweg door te trekken,

als onderdeel van 'Lemmer, Poort van Zuidwest Friesland'. Voor dit plan is mogelijk een deel van het terrein van het Zuiderzee Lyceum nodig. De planvorming is nog niet concreet en de haalbaarheid dient nog onderzocht te worden.

In verband met de leeftijd van het gebouw (meer dan 50 jaar), de gedateerde functionaliteit en de stedenbouwkundige planvorming in de omgeving van de school, vervangende nieuwbouw rond 2022 realiseren (inclusief gymnastieklokaal) in samenwerking met een huisvestingsoplossing voor OBS Tweespan en andere samenwerkingspartners zoals jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur. Omdat tijdelijke huisvesting kostbaar is, lijkt vervangende nieuwbouw op een andere locatie in Lemmer de meest logische keuze. De verkennende gesprekken met de samenwerkingspartners zijn opgestart.

CSG Bogerman Balk

Balk

Bouwjaar: 1984

Het aantal leerlingen van CSG is op 1 oktober 2017 314. De gemeentelijke leerlingenprognose voorspelt een daling in het leerlingenaantal naar 258 op lange termijn. De daling van de basisschool populatie zal ook in het voortgezet onderwijs doorwerken. Er is voldoende capaciteit.

De school staat middenin de maatschappij: samenwijs en wereldwijs. Er wordt nadruk gelegd op meertalig onderwijs en er wordt in het onderwijs steeds meer maatwerk geboden (ten opzichte van klassikaal onderwijs). De school ziet een onderwijsinhoudelijke samenwerking met het basisonderwijs op het gebied van Engels en Techniek als goede kans.

De CSG Bogerman locatie in Balk blijft behouden met het volgende aanbod:

- VMBO kader en basis. Dienstverlening en Producten. Zorg en Welzijn.
- VMBO theoretische en gemengde leerweg.
- Havo en VWO leerjaren 1 tot en met 3.

Het Zuiderzee Lyceum organiseert samen met CSG Bogerman Balk tot 1 augustus 2018 de ISK voor leerlingen van het AZC en voor statushouders. Op de telling van 1 oktober 2016 werden er 17 leerlingen geteld op de ISK. In maart 2017 is het leerlingenaantal gestegen naar 37. In december 2017 telde de ISK al meer dan 50 leerlingen. Het AZC in Balk sluit per 1 augustus waardoor er geen leerlingen vanuit het AZC meer naar de ISK gaan.

Voorziening IHP:

Geen voorziening voor het IHP nodig.

Toekomstbeeld Bornego/ Sevenwolden Joure.

Handhaven van de nevenvestingen met spreidingsnoodzaak in Joure. Bij de volgende actualisatie van het IHP onderzoeken op welke wijze en wanneer aanpassingen in het schoolgebouw in verband met onderwijsontwikkelingen en het verduurzamen van het gebouw een plek kunnen krijgen.

Toekomstbeeld CSG Bogerman Balk

De locatie voor voortgezet onderwijs in Balk blijft bestaan, waarbij het streven is het brede onderwijs dat nu wordt aangeboden te handhaven. Het energieverbruik op de school is hoog, het binnenklimaat is niet optimaal en de school wil qua duurzaamheid graag een aantal stappen maken. Bij de actualisatie van het IHP zullen deze thema's worden besproken.

Toekomstbeeld Zuyderzee Lyceum Lemmer

De locatie van het Zuyderzee Lyceum Lemmer zal als school gehandhaafd blijven. In verband met de gedateerde functionaliteit van het schoolgebouw staat vervangende nieuwbouw voor de school gepland in samenwerking met basisschool Tweespan en andere samenwerkingspartners.

Regio 10: Scenario Voortgezet Onderwijs

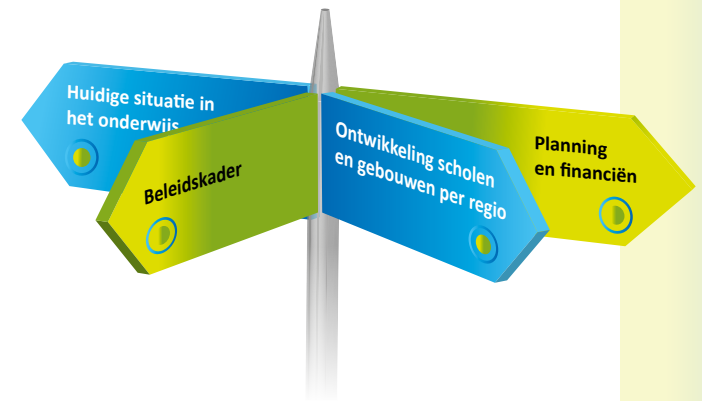
1. Handhaven huidige situatie, nieuwbouw voor Zuyderzee Lyceum

De verwachting is dat er voor het voortgezet onderwijs in het huidige IHP voorzieningen in de onderwijshuisvesting nodig zijn. Vervangende nieuwbouw voor Zuyderzee Lyceum, inclusief gymnastiekzaal, met samenwerkingspartners, in 2021.

Er wordt landelijk onderzoek gedaan naar doorcentralisatie van de onderwijshuisvesting in het voortgezet onderwijs, inclusief economisch claimrecht van de schoolgebouwen. De verwachting is dat dit over 5 tot 6 jaar zijn beslag zal krijgen.

Planning en financiën

De gemeenten krijgen op basis van hun verantwoordelijkheden voor het zorgdragen voor adequate huisvesting middelen in het gemeentefonds. Deze middelen zijn niet geormerkt en zijn voor de gemeenten vrij besteedbaar, zolang zij aan hun verantwoordelijkheid voor adequate huisvesting voldoen. De fictieve inkomsten voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds zijn voor De Fryske Marren niet berekend. De reden hiervoor is dat het alleen berekend kan worden met veel aannames, waarbij er vraagtekens worden gezet bij de waarde van een dergelijke rekenexercitie.

In de Wet Primair Onderwijs en de Wet op het Voorgezet Onderwijs staat omschreven wat wordt verstaan onder adequate huisvesting en welke voorzieningen bij gemeenten aangevraagd kunnen worden. De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van gemeente De Fryske Marren is een vertaling van deze verantwoordelijkheid. Daarnaast wordt in de Verordening een procedure omschreven die gehanteerd dient te worden om in aanmerking te kunnen komen voor een voorziening in de onderwijshuisvesting.

Voor het bepalen van vergoedingen voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreidingen wordt bijlage IV uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente De Fryske Marren gebruikt. Hierin staan normvergoedingen opgenomen die zijn overgenomen vanuit de modelverordening van de VNG. De normbedragen van de VNG gaan uit van een sober, maar doelmatig gebouw, dat voldoet aan de eisen in (onder meer) het Bouwbesluit. De normbedragen zijn taakstellend. Wanneer de begroting het beschikbaar gestelde normbedrag overschrijdt, is het zaak te onderzoeken of :

- er in de bouwplannen van het schoolbestuur zaken zijn meegenomen die niet strikt noodzakelijk zijn en waarop eventueel bezuinigd kan worden.

- is uitgegaan van redelijke prijzen per m².
- er door de gemeente strengere eisen aan het gebouw worden gesteld dan wettelijk is vereist (duurzaam bouwen, klimaatbeheersing, inbraakpreventie).

De VO-raad en de PO-raad stellen: “Het is bekend dat de normbedragen uit de modelverordening niet toereikend zijn om een modern, duurzaam en energiezuinig

schoolgebouw te realiseren. Deze normen zijn in ‘kwalitatieve zin’ nooit aangepast aan de eisen die tegenwoordig aan gebouwen worden gesteld. Zo wordt nog steeds uitgegaan van eenvoudige afbouw, natuurlijke ventilatie, houten gevelkozijnen en enkel glas.”

De schoolbesturen in De Fryske Marren bevestigen deze stelling van de PO raad door recente nieuwbouwtrajecten waar tot 20% te weinig budget aanwezig is ten opzichte van de normvergoeding, terwijl er een sober doch doelmatig schoolgebouw wordt ontworpen. De redenen hiervoor zijn (aanvullend op de door de PO raad genoemde redenen):

- De bouwmarkt trekt aan. Dit betekent ook dat de prijzen stijgen. De stijging van de normvergoedingen komt hier vertraagd achteraan;
- In het bouwbesluit zijn de eisen ten aanzien van duurzaamheid per 1 januari 2015 (en eerder ook al in 2012) aangescherpt. Dit is niet verwerkt in de normvergoedingen;
- De eisen die worden gesteld in het programma van eisen Frisse Scholen zijn niet verwerkt in de normvergoedingen.
- Er wordt steeds meer aangestuurd op energie neutrale gebouwen, om de CO2 uitstoot te verminderen. Dat is met de huidige VNG-normvergoedingen niet mogelijk om te realiseren.

De conclusie uit bovenstaande is dat de huidige VNG normvergoeding voor uitbreiding en nieuwbouw van schoolgebouwen voor PO en VO niet meer aansluit bij de huidige situatie op de bouwmarkt voor onderwijshuisvesting (zie bijlage 9 voor meer achtergrondinformatie). Om de normvergoedingen aan te laten sluiten bij de eisen uit het bouwbesluit is een verhoging met ongeveer 20% nodig ten opzichte van de huidige VNG norm noodzakelijk.

De scenario's uit het vorige hoofdstuk zijn financieel doorgerekend. In de tabel op de volgende pagina is per regio een totaalbudget weergegeven. Dit is het maximale budget dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van een van de scenario's in de betreffende regio. Het genoemde budget is richtinggevend. In de loop van de tijd kunnen door ontwikkelingen de inzichten wijzigen, wat tot een andere uitwerking van het IHP kan leiden. Dit kan ook leiden tot een wijziging in het financiële kader dat in de onderstaande tabel is opgenomen. Het blijft noodzakelijk regelmatig met elkaar te overleggen (gemeente en schoolbesturen) over ontwikkelingen, gewijzigde omstandigheden, huisvestingsconsequenties en het IHP. Dit is noodzakelijk om de transparantie van het proces te blijven waarborgen. De genoemde bedragen in de tabel zijn gebaseerd op de normvergoedingen voor onderwijshuisvesting uit

de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (prijspeil 2018) met een opslag van 20% (inclusief de 5% t.b.v. duurzaamheid die al via het IHP 2015 was toegevoegd).

In deze tabel is ook een planning gegeven voor uitvoering van het IHP. Deze is gebaseerd op de planvorming zo deze zich ontwikkeld bij de schoolbesturen, maar ook op de resultaten van de leerlingenprognose.

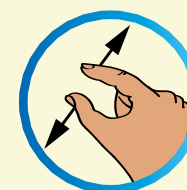
Als de aanvragen in het kader van het IHP worden ingediend, is het van belang goed met elkaar te overwegen hoe de normvergoeding van dat moment zich verhoudt tot de werkelijke kosten.

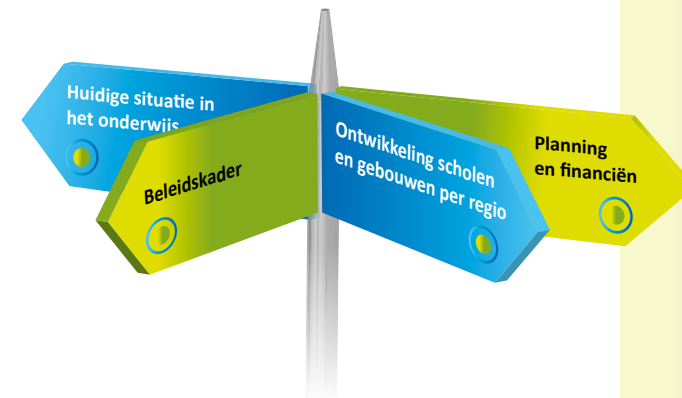

Bijlage 9: Tabel met richtinggevend budget per regio voor een van de in dit IHP genoemde scenario's.

Regio	Scenario's	Planning	Richtinggevend budget (prijspeil 2018)
Voortgezet onderwijs	Huisvesting Zuyderzee Lyceum.	2019-2021	€ 5.214.000
Oost Skarsterlân	Huisvestingsoplossing scholen Oudehaske Huisvestingsoplossing overige scholen in dit gebied.	2019-2023	€ 4.992.000
Lemmer	Huurvergoeding ruimtetekort De Arke Huisvestingsplannen Tweespan/De Dam.	2018-2021	€ 1.928.000
Terkaple en Terherne	Huisvestingsoplossing Terherne/Terkaple	2020-2021	€ 1.152.000
Sint Nicolaasga	Huisvestingsoplossing De Paedwizer.	2020-2021	€ 1.726.000
Zuidwest Gaasterland	Huisvestingsoplossing De Toekomst. Huisvesting scholen Nije Gaast	2020-2021	€ 1.768.000
Joure Noord	Huisvestingsoplossing Dr. G.A. Wumkesskoalle	2021-2022	€ 1.647.000
Balk en Sloten	Aandachtspunt is de huisvesting van de AZC school in Balk. Huisvestingsoplossing Sint Ludgerusschool en 't Hazzeleger.	- 2021-2030	- € 2.671.000
Oost Lemsterland	Huisvestingsontwikkelingen scholen Oosterzee, Echtenerbrug, Bantega	2022-2023	€ 2.783.000
Joure Zuid	Huidige situatie handhaven		N.v.t.
Aanpassing/nieuwbouw peuteropvang	Huisvestingsconsequenties volgend aan ontwikkelingen in het basisonderwijs (conform kadernota peuterwerk en VVE)	2018-2023	€ 1.518.000

N.B. De bedragen in de tabel zijn exclusief aankoop terrein, bouwrijp maken, verhuiskosten, omdat deze locatiegebonden zijn of niet in normbedragen zijn te vatten. De bedragen in de tabel zijn ook exclusief de restant boekwaarde op de gebouwen.

Overeenstemming en ondertekening

ongewijzigd gebleven.

Gemeente en schoolbesturen hebben overeenstemming over hetgeen in dit IHP is opgenomen, behalve met de Bisschop Möller Stichting ten aanzien van de leerlingengrens in het afwegingskader renovatie/nieuwbouw. Het betreft overeenstemming over de richtinggevende voorzieningen. Huisvestingsontwikkelingen gaan snel. De leerlingenprognoses worden eens per twee jaar geactualiseerd door de gemeente. De schoolbesturen en de gemeente willen minimaal eens per jaar bij elkaar zitten om de ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting met elkaar te bespreken in combinatie met het IHP. Afhankelijk van de ontwikkelingen wordt het IHP om de paar jaren geactualiseerd.

De gemeenteraad heeft op 25 mei 2016 het IHP vastgesteld inclusief het volgende aangenomen amendement:

“wanneer er nieuwbouw of renovatie dient plaats te vinden en een school heeft op dat moment minder leerlingen dan de norm van 80, moet de keuze voor nieuwbouw of renovatie te allen tijde aan de raad worden voorgelegd.” (zie besluitenlijst).

Het beleidskader is met de actualisatie in 2018

Hierbij verklaren de gemeente en de schoolbesturen, behalve de Bisschop Möller Stichting, in gemeente De Fryske Marren akkoord te gaan met de richtinggevende voorzieningen die zijn genoemd in dit IHP.

* Bisschop Möller Stichting is niet akkoord met de in het afwegingskader renovatie/nieuwbouw genoemde leerlingengrens van 80 leerlingen.

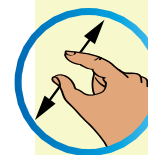
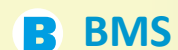
Schoolbestuur Bisschop Möller Stichting

De BMS ondersteunt en beheert de 31 katholieke basisscholen en 1 algemeen bijzondere school in de provincie Friesland, scholen met allemaal een eigen identiteit en onderwijsmethode. Met ruim 600 medewerkers verzorgen wij onderwijs voor onze 6200 leerlingen.

Huidige situatie

De Bisschop Möller Stichting heeft in de Fryske Marren vijf scholen:

1. [RKPC de Toekomst in Bakhuzen](#)
2. [Sint Ludgerus in Balk](#)
3. [Sint Mattheüs in Joure](#)
4. [Daltonschool Sint Jozef in Lemmer](#)
5. [It Klimmerbled in Sint Nicolaasga](#)

NULMETING BISCHOP MÖLLER STICHTING

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwwaard	Tijdelijke bouwwaard	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding	
												groepen	m ² bvo			
RKPC De Toekomst	Ageommeleane 14	BAKHUIZEN	93	979	883	979	0	752	131	135	6	6	900	1975	43	1987 (speel), 2000 (SP)
St. Ludgerus	S. de Jongstrijtte 4	BALK	66	824	824	824	0	824	0	124	5	5	785	1978	40	2005
St. Mattheus	Uilke Boonstralaan 32	JOURE	257	1440	1440	1440	0	1440	0	246	11	11	1475	1963	55	1973/1984/1992/2002/2013
Daltonschool Sint Jozef	Markerstraat 9	LEMMER	237	1401	1360	1401	0	1121	239	230	12	11	1475	2000	18	2003-2005-2009
It Klimmerbled	De Pit 2	SINT NICOLAASGA	200	1188	1188	1188	0	1188	0	196	9	9	1245	1982	36	2002/2005

Ontwikkelingen en scenario's Bisschop Möller Stichting

De **Sint Mattheüsschool** in Joure zal volgens de leerlingenprognose de komende jaren stabiliseren rond 255 tot 260 leerlingen. Rond 2023 zal het leerlingenaantal naar verwachting gaan dalen tot 230 leerlingen op lange termijn.

De peuterspeelzaal van SKIK is gehuisvest in de school. In verband met de doorgaande leerlijn is het voor de school van belang dat de peuteropvang in schoolgebouwen is gehuisvest. Het schoolbestuur gaat een IKC oprichten in de St. Mattheüs. Omdat de school een regiofunctie heeft, wordt gewerkt met een continuurooster. Voor het tijdelijke tekort aan capaciteit in het schoolgebouw kan worden verwezen naar leegstand binnen de verwijfsafstand.

It Klimmerbled in Sint Nicolaasga heeft een regiofunctie. De capaciteit van het gebouw en het leerlingenaantal sluiten goed op elkaar aan. Het schoolgebouw is functioneel en qua onderhoudsstaat goed. Het heeft een jenaplan achtige uitstraling met middenruimten voor zelfstandig werkende leerlingen tussen de lokalen, gericht op samenwerking. Mogelijk heeft de school tijdelijk een capaciteitstekort van rond de 60m², wat kan worden opgevangen door leegstand bij de andere basisscholen in Sint Nicolaasga.

RKPC De Toekomst is de enige school in Bakhuizen. De verwachting van de Bisschop Möller Stichting is conform de gemeentelijke leerlingenprognose: de

komende jaren groeit De Toekomst nog licht in leerlingenaantal. Rond 2021 starten gesprek over mogelijke renovatie of nieuwbouw van de school.

RKBS Sint Ludgerus is met OBS 't Hazzeleger gehuisvest in één accommodatie in Balk. De samenwerking tussen beide scholen op het gebied van gebouwbeheer is goed. Het leerlingenaantal op de Sint Ludgerus daalt, omdat de basisgeneratie daalt. Het schoolgebouw is in 2018 40 jaar oud. De Bisschop Möller Stichting geeft aan dat het binnenklimaat in de school vochtig, muf is. In verband met de kansen die het Centrumplan Balk biedt, wordt verkend welke kansen, mogelijkheden en aandachtspunten er zijn als de St. Ludgerus en It Hazzeleger zouden participeren in het Centrumplan met onder andere Treemter, Haske en spelothek (2022).

De staat en de functionaliteit van het gebouw van de **Sint Jozefschool** in Lemmer zijn goed. De school is toekomstbestendig en heeft een regiofunctie. Binnen de school is speciale aandacht voor hoogbejaardheid en meertaligheid (Engels onderwijs). Een aandachtspunt is de infrastructuur rond de school. Omdat de school in de binnenstad van Lemmer ligt, is het lastig om met de auto bij de school te komen (regiofunctie school).

De Bisschop Möller Stichting gaat het vormen van IKC's uitrollen over de scholen die onder haar bestuur ressorteren.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegings- kader	Jaartal	
Regio 3: Joure Zuid									
Dr EA Borgerschool	Joure	125	2014		0	2054	2054	> 2035	
Twa Fjilden	Joure	109	2014		€ 7.865.946	2054	2054	> 2035	
St. Mattheüs	Joure	257	1963	1973/1984/1992/ 2002/2013	€ 1.081.872	2027	boekwaarde	>2035	
De Brêge	Scharsterbrug	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349	2038	leerlingenaantal	-	
Regio 5: Sint Nicolaasga									
It Klimmerbled	Sint Nicolaasga	200	1982	2002/2005	€ 432.715	2030	2030	2030	
De Paedwizer	Sint Nicolaasga	137	1976		0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen	2021
De Beuk	Sint Nicolaasga	48	1978	2008	€ 281.974	2033	leerlingenaantal	-	
't Swannestee	Langweer	101	2014		0	€ 1.398.458	2054	> 2035	
Regio 6: Zuidwest Gaasterland									
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025	
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-	
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035	
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-	
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²),1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-	
Regio 7: Balk en Sloten									
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030	
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030	
De Bolster	Balk	305	2010		0	€ 1.924.481	2050	> 2035	
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-	
Regio 8: Lemmer									
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035	
De Dam	Lemmer	38	2005		0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016		0	ntb	2056	> 2035	
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021	
De Arke	Lemmer	391	2003		0	€ 1.909.931	2043	> 2035	

Scholen Bisschop Möller Stichting

RKPC De Toekomst

Bakhuizen

Bouwjaar: 1975

Aantal leerlingen: 93

RKPC De Toekomst is de enige school in Bakhuizen. De verwachting van de Bisschop Möller Stichting is conform de gemeentelijke leerlingenprognose: de komende jaren groeit De Toekomst nog licht in leerlingenaantal. Op dit moment heeft de school een leegstand van 210m² bvo (24% van de capaciteit), maar door de groei van het leerlingenaantal neemt deze leegstand af.

De Bisschop Möller Stichting gaat IKC's uitrollen over de scholen in de provincie, ook bij De Toekomst. Kinder- en peuteropvang is nu in het dorpshuis De Gearte gehuisvest.

Dorpsbelangen Bakhuizen inventariseert de mogelijkheden voor verbouw/moderniseren/nieuwbouw voor het dorpshuis De Gearte en wil hier bij voorkeur ook de school bij betrekken (Better Bakhuizen, Centrum). Er is in het kader van 'Better Bakhuizen' een verkennend gesprek gevoerd met de Bisschop Möller Stichting over gezamenlijke nieuwbouw van De Toekomst met andere maatschappelijke voorzieningen. Op dit moment heeft de Bisschop Möller Stichting een voorkeur voor nieuwbouw op de huidige

locatie, behalve als het plan van Better Bakhuizen zo fantastisch is, dat het een grote meerwaarde voor de school zal hebben. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regie ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen Bakhuizen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur.

Voorziening IHP:

Rond 2021 starten gesprek over mogelijke renovatie of nieuwbouw van de school.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegings- kader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorpshuis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-

RKBS Sint Ludgerus

Balk

Bouwjaar: 1978

Aantal leerlingen: 66

OBS 't Hazzeleger en RKBS Sint Ludgerus zijn samen gehuisvest in één accommodatie. De samenwerking tussen beide scholen op het gebied van gebouw-beheer is goed. De overdracht van het juridisch eigendom van het gebouw moet nog geregeld worden. Beheer en exploitatie moeten door de scholen gezamenlijk op een goede manier geregeld zijn.

Het leerlingenaantal op de Sint Ludgerus daalt, omdat de basisgeneratie daalt. Het schoolgebouw is in 2018 40 jaar oud. De Bisschop Möller Stichting is van mening dat de school dan aanspraak kan maken

op een renovatie of vervangende bouw. Het binnenklimaat in de school is vochtig, muf.

Op basis van de staat van het gezamenlijke schoolgebouw van de Sint Ludgerus en 't Hazzeleger, de renovatie/uitbreiding die recent nog heeft plaatsgevonden in het gebouw (2005) en de boekwaarde is er op korte termijn geen reden voor renovatie of vervangende bouw. In verband met de kansen die het Centrumplan Balk biedt, wordt verkend welke kansen, mogelijkheden en aandachtspunten er zijn als de St. Ludgerus en It Hazzeleger zouden participeren in het Centrumplan met onder andere Treemter, Haske en spelotheek (2022).

Voorziening IHP:

In eerste instantie wordt een gesprek over nieuwbouw in het IHP ingepland

rond 2022 op basis van participatie in het Centrumplan Balk. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regie ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur. Indien dit niet doorgaat, blijft 2030 als planning staan (bijlage 5) voor een gesprek over renovatie/nieuwbouw van de huidige schoolaccommodatie. De keuze is afhankelijk van de visie en planvorming van dit Centrumplan, of dit aansluit bij de visies van de twee scholen en of het Centrumplan meerwaarde biedt voor het onderwijs. Dit dient de komende tijd verder onderzocht te worden.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	305	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-

Sint Mattheüs

Joure

Bouwjaar: 1963

Aantal leerlingen: 257

De school zal volgens de leerlingenprognose de komende jaren stabiliseren rond 255 tot 260 leerlingen. Rond 2023 zal het leerlingenaantal naar verwachting gaan dalen tot 230 leerlingen op lange termijn.

De peuterspeelzaal van SKIK is gehuisvest in de school. In verband met de doorgaande leerlijn is het voor de school van belang dat de peuteropvang in schoolgebouwen is gehuisvest. Het schoolbestuur gaat een IKC oprichten in de St. Mattheüs. Omdat de school een regiofunctie heeft, wordt gewerkt met een continurooster.

Voorziening IHP:

Er is een tekort aan capaciteit in tijdelijke bouwvaard. Hiervoor zal door het schoolbestuur een huisvestingsaanvraag worden ingediend voor het programma 2019. Er is leegstand binnen de verwijfsafstand.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegings- kader	Jaartal
Regio 3: Joure Zuid								
Dr EA Borgerschool	Joure	125	2014		0	2054	2054	> 2035
Twa Fjilden	Joure	109	2014		€ 7.865.946	2054	2054	> 2035
St. Mattheüs	Joure	257	1963	1973/1984/1992/ 2002/2013	€ 1.081.872	2027	boekwaarde	>2035
De Brêge	Scharsterbrug	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349	2038	leerlingenaantal	-

Daltonschool Sint Jozef

Lemmer

Bouwjaar: 2000

Aantal leerlingen: 237

De staat en de functionaliteit van het gebouw zijn goed. De school is toekomstbestendig en heeft een regiofunctie. Op 1 oktober 2017 zaten er 237 leerlingen op de school. Binnen de school is speciale aandacht voor hoogbegaafdheid en meertaligheid (Engels onderwijs).

Een aandachtspunt is de infrastructuur rond de school. Omdat de school in de binnenstad van Lemmer ligt, is het lastig om met de auto bij de school te komen (regiofunctie school).

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegings- kader	Jaartal
Regio 8: Lemmer								
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035
De Dam	Lemmer	38	2005		€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016		ntb	2056	2056	> 2035
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021
De Arke	Lemmer	391	2003		€ 1.909.931	2043	2043	> 2035

It Klimmerbled

Sint Nicolaasga

Bouwjaar: 1982

Aantal leerlingen: 200

De school heeft een regiofunctie. De capaciteit van het gebouw en het leerlingenaantal sluiten goed op elkaar aan. Het schoolgebouw is functioneel en qua onderhoudsstaat goed. Het heeft een jenaplan achtige uitstraling met middenruimten voor zelfstandig werkende leerlingen tussen de lokalen, gericht op samenwerking.

Het schoolbestuur gaat IKC's uitrollen over de scholen, ook bij deze school wordt hiermee gestart. Het leerlingenaantal geeft een ruimtebehoefte die hoger is dan de capaciteit van het schoolgebouw. Mogelijk heeft de school tijdelijk een capaciteitstekort van rond de 60m². De andere basisscholen in Sint Nicolaasga

hebben voldoende leegstand om dit tijdelijke tekort aan ruimte op te vangen.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig, omdat het tekort aan ruimte voor It Klimmerbled opgevangen kan worden binnen de andere basisscholen in Sint Nicolaasga.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegings- kader	Jaartal
Regio 5: Sint Nicolaasga								
It Klimmerbled	Sint Nicolaasga	200	1982	2002/2005	€ 432.715	2030	2030	2030
De Paedwizer	Sint Nicolaasga	137	1976		€ 117.284	2016	ontwikkelingen	2021
De Beuk	Sint Nicolaasga	48	1978	2008	€ 281.974	2033	leerlingenaantal	-
't Swannestee	Langweer	101	2014		€ 1.398.458	2054	2054	> 2035

Nulmeting

Bisschop Möller Stichting	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
RKPC De Toekomst	Ageommeleane 14	BAKHUIZEN	93	979	883	979	0	752	131	135	6	6	900	1975	43 1987 (speel), 2000 (SP)
St. Ludgerus	S. de Jongstrjitte 4	BALK	66	824	824	824	0	824	0	124	5	5	785	1978	40 2005
St. Mattheus	Uilke Boonstralaan 32	JOURE	257	1440	1440	1440	0	1440	0	246	11	11	1475	1963	55 1973/1984/1992/2002/2013
Daltonschool Sint Jozef	Markerstraat 9	LEMMER	237	1401	1360	1401	0	1121	239	230	12	11	1475	2000	18 2003-2005-2009
It Klimmerbled	De Pit 2	SINT NICOLAASGA	200	1188	1188	1188	0	1188	0	196	9	9	1245	1982	36 2002/2005

Schoolbestuur Bornego College

Het Bornego College gaat uit van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs (VCVO) in de regio Heerenveen en Joure. Het Bornego College is een brede scholengemeenschap. Alle typen voortgezet onderwijs worden bij het Bornego College aangeboden.

Huidige situatie

Het Bornego College heeft in de Fryske Marren één school voor voortgezet onderwijs staan:

[Nevenvestiging Bornego College Joure](#)

De school deelt de onderwijshuisvesting met OSG Sevenwolden.

O OSG Sevenwolden

B Bornego College

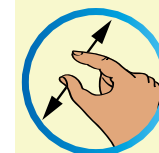
Z Zuyderzee Lyceum

C CSG Bogerman Balk

NULMETING BORNEGO COLLEGE

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwruimte	Tijdelijke bouwruimte	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	355	5784	5784	5784	0	-	-	0	0	2430	2001	17	0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	352				0	-	-	0	0	3590			0

Ontwikkelingen en scenario's Bornego College

De nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van **Bornego College in Joure** is toekomstbestendig. Er zitten 364 leerlingen op de vestiging (teldatum 1 oktober 2017). Deze omvang is voldoende om volwaardig en breed voortgezet onderwijs te bieden. Bij Bornego is het leerlingenaantal ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit geeft qua ruimte en inroosting wat meer 'lucht', want de school zat aan de top van de capaciteit (qua m² bruto vloeroppervlak schoolgebouw). Door de krimp is de vraag gerezen op welke wijze het onderwijs nog te organiseren is en aantrekkelijk blijft. Om de nevenvestigingen ook financieel gezond te houden en het aanbod te houden, geven de scholen enkele vakken gezamenlijk (nu Frans en

Aardrijkskunde). Ook wordt de samenwerking gezocht in VMBO basis/kaderberoepsgerichte leerwegen. Vanaf schooljaar 2019/2020 zal de instroom voor VMBO basis/kaderberoepsgericht alleen in Heerenveen zijn. Hierdoor zullen in Joure 100 leerlingen minder aanwezig zijn en zal de leegstand toenemen naar bijna 19%.

Onderwijsaanbod (in ieder geval tot 2025):

- VMBO theoretische leerweg
- VMBO basis en kader verhuist in 2019 naar Heerenveen (op lange termijn zullen er 500 leerlingen onderwijs volgen op de locatie).
- Havo/VWO tot en met leerjaar 3.
- Onderzoek naar mogelijkheden afsluitend onderwijs Havo.

Onderwijs aan kleinere groepen is mogelijk bij een maatwerkconcept, gepersonaliseerd onderwijs, eigen route voor de leerling. Hiervoor is samenwerking tussen Bornego en OSG nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 10: Voortgezet Onderwijs								
Zuyderzee Lyceum	Lemmer	395	1965	0	€ 305.581	2005	ontwikkelingen	2021
OSG Sevenwolden	Joure	321	2001	0	€ 2.334.151	2041	2041	> 2035
Bornego College	Joure	364	2001	0		2041	2041	> 2035
CSG Bogerman Balk	Balk	314	1965	1995,1997,2004	€ 1.630.928	2029	2029	2029

School Bornego College

Bornego College

Joure

Bouwjaar: 2001

Aantal leerlingen: 364

De nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van Bornego College in Joure is toekomstbestendig. Er zitten 364 leerlingen op de vestiging (teldatum 1 oktober 2017). Deze omvang is voldoende om volwaardig en breed voortgezet onderwijs te bieden. Bij Bornego is het leerlingenaantal ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit geeft qua ruimte en inroosting wat meer 'lucht', want de school zat aan de top van de capaciteit (qua m² bruto vloeroppervlak schoolgebouw).

Door de krimp is de vraag gerezen op welke wijze het onderwijs nog te organiseren is en aantrekkelijk blijft. Om de nevenvestigingen ook financieel gezond te houden en het aanbod te houden, geven de scholen enkele vakken gezamenlijk (nu Frans en Aardrijkskunde). Ook wordt de samenwerking gezocht in VMBO basis/kaderberoepsgerichte leerwegen. Vanaf schooljaar 2019/2020 zal de instroom voor VMBO basis/kaderberoepsgericht alleen in Heerenveen zijn. Hierdoor zullen in Joure 100 leerlingen minder aanwezig zijn en zal de leegstand toenemen naar bijna 19%.

Onderwijsaanbod (in ieder geval tot 2025):

- VMBO theoretische leerweg
- VMBO basis en kader verhuist in 2019 naar

Heerenveen (op lange termijn zullen er 500 leerlingen onderwijs volgen op de locatie).

- Havo/VWO tot en met leerjaar 3.
- Onderzoek naar mogelijkheden afsluitend onderwijs Havo.

Onderwijs aan kleinere groepen is mogelijk bij een maatwerkconcept, gepersonaliseerd onderwijs, eigen route voor de leerling. Hiervoor is samenwerking tussen Bornego en OSG nodig.

Voorziening IHP:

Er worden tot 2020 geen aanvragen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting vanuit Sevenwolden en Bornego verwacht. Mogelijk is daarna een bouwkundige aanpassing nodig in

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 10/1/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 12: Voortgezet Onderwijs							
OSG Sevenwolden	JOURE	321	2001	0	€ 2.334.151,11	2041	2041
Bornego College	JOURE	364	2001	0		2041	2041

verband met het vormgeven van een nieuw onderwijsconcept voor de VO-locatie Joure.

Aanpassingen omdat het onderwijsconcept wordt aangepast, zijn formeel aanpassingen die door de schoolbesturen dienen te worden bekostigd. Dit vanwege de overheveling van aanpassingen binnen- en buitenzijde gebouw voor het voortgezet onderwijs in 2005 (van gemeentefonds naar bekostiging voortgezet onderwijs).

Toekomstbeeld:

Handhaven van de nevenvestingen met spreidingsnoodzaak in Joure. Bij de volgende actualisatie van het IHP onderzoeken op welke wijze en wanneer aanpassingen in het schoolgebouw in verband met onderwijsontwikkelingen en het verduurzamen van het gebouw een plek kunnen krijgen.

Nulmeting

VO Joure	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m² bvo	m² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m² bvo	jaar	
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	321				0	-	-		0	0	2430		0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	364	5784	5784	5784	0	-	-		0	0	3590	2001	17

Schoolbestuur CBO Meilân

CBO Meilân is een schoolbestuur met vijftien basisscholen in De Fryske Marren en Heerenveen. In De Fryske Marren heeft de stichting tien christelijke basisscholen. Deze staan in voormalig Lemsterland en voormalig Skarsterlân.

Huidige situatie

CBO Meilân heeft in de Fryske Marren 10 scholen staan:

1. [De Spoarsiker in Echtenerbrug](#)
2. [De Arke in Lemmer](#)
3. [Dr. E.A. Borgerschool in Joure](#)
4. [Dr. Wumkesschool in Joure](#)
5. [It Haskerfjild in Joure](#)
6. [Eben Haëzer in Oosterzee](#)
7. [De Tarissing in Oudehaske](#)
8. [De Trieme in Sintjohannesga](#)
9. [De Paedwizer in St. Nicolaasga](#)
10. [Basisschool Bloei in Terkaple en Terherne](#)

NULMETING CBO MEILÂN

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwerige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwjaar	Tijdelijke bouwjaar	Begane grond	Vloeropp. m ²	Maximale capaciteit	Aantal lokalen		Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding
											groepen	m ² bvo				
De Spoarsiker	De Veenscheiding 14	ECHTENERBRUG	89	639	580	639	0	597	42	75	4	4	670	1965	53	1987 uitbr-2007 ow.k.n.w.
Dr EA Borgerschool	Kon.Julianastraat 3	JOURE	125	1032	1032	1032	0	-	-	165	8	9	1245	2014	4	0
Dr Wumkesschool	Sluisdijk 25	JOURE	181	1090	1090	1090	0	1090	0	176	8	8	1130	1982	36	0
It Haskerfjild	E.A. Burgerstraat 27	JOURE	300	1617	1617	1617	0	1617	0	281	12	12	1590	1994	24	2004 uitbr. 4 lokalen
De Arke	Tramdijk 10	LEMMER	391	2231 ¹	1910	2231 ¹	0	1910	321	339	15	17	2165	2003	15	0
Eben Haëzerschool	De Grieën 5	OOSTERZEE	51	443	443	443	0	443	0	48	3	3	555	1987	31	0
De Tarissing	De Vervening 1A	OUDEHASKE	140	864	843	864	0	843	21	127	6	6	900	1985	33	0
De Paedwizer	Saturnusstraat 6	SINT NICOLAASGA	137	1.134	1.134	1.134	0	1.134	0	185	8	8	1130	1976	42	0
De Trieme	Kerkhofflaan 12	SINTJOHANNESGA	104	725	725	725	0	725	0	104	6	7	1015	1983	35	0
Bloei (Kampke)	Buorren 21	TERHERNE	50	600	600	600	0	600	0	79	4	4	670	1978	40	2002
Bloei (It Twaspan)	Buorren 32	TERKAPLE	49	474	474	474	0	474	0	54	3	4	670	1986	32	0

 CBO Meilân

Ontwikkelingen en scenario's CBO Meilân

CBO Meilân is het schoolbestuur met de meeste leerlingen in onze gemeente. 36% procent van de leerlingen gaat naar een school van CBO Meilân. CBO Meilân heeft totaal over de scholen bekeken vrijwel geen leegstand.

Per 1 augustus 2017 zijn It Kampke in Terherne (Primus) en It Twaspan in Terkaple (Meilân) gefuseerd tot **basisschool Bloei** onder CBO Meilân. Deze stap is gezet om een voorziening voor het basisonderwijs in deze regio te kunnen behouden. De onderhoudsbehoefte van de schoolgebouwen is redelijk groot, maar dat is ook niet verwonderlijk voor gebouwen van bijna 30 en 40 jaar oud. Tot en met 2020 heeft de samenwerkingsschool Bloei tijdelijk twee locaties. Daarna mogelijk nieuwbouw of uitbreiding/renovatie nodig bij een van de locaties, afhankelijk van afwegingskader nieuwbouw/renovatie.

De drie scholen in Joure Noord (waarvan **It Haskerfjild** en de **Dr. Wumkesskoalle** van CBO Meilân) werken met de kinderopvang in een netwerkverband samen als kindcentrum Joure Noord. Sporthal De Stuit is onderdeel van dit kindcentrum. Het toekomstscenario is dat de samenwerking blijft zoals het is.

Het schoolgebouw van de Dr. Wumkesskoalle heeft een goede kwaliteit. Het gebouw van It Haskerfjild heeft een goede kwaliteit, maar er is een tekort aan

ruimte. In het IHP is geen voorziening nodig voor deze scholen, ondanks het feit dat de scholen vol zitten. Dit wil CBO Meilân zelf oplossen binnen de bestaande scholen in Joure. Tekort aan ruimte in Joure Noord kan binnen twee kilometer verwijsafstand worden opgevangen in leegstand in Joure Zuid.

De situatie in Joure Noord blijft zoals het nu is en de scholen, peuteropvang en buitenschoolse opvang werken in netwerkverband samen. Rond 2022 gesprek starten over de toekomst van het schoolgebouw van de Wumkesskoalle in verband met het bouwjaar van het schoolgebouw.

In de regio Joure Zuid is de **Dr. E.A. Borgerschool** samen met de openbare basisschool De Twa Fjilden gehuisvest in de brede school Joure Zuid. Hierin zitten ook SKIK met de peuteropvang, kinderopvang en buitenschoolse opvang, It Toanhûs en MIKS (beweegen buurtcoaches). De accommodatie is in 2014 in gebruik genomen. Punt van aandacht is leegstand in de scholen als gevolg van dalende leerlingenaantallen.

De schoolbesturen en de gemeente zullen de ontwikkelingen ten aanzien van de leerlingenstromen in geheel Joure jaarlijks monitoren.

In de regio Oost Skarsterlân staan twee scholen van CBO Meilân: **De Tarissing** in Oudehaske en **De Trieme** in Sintjohannesga.

Het leerlingenaantal van de Tarissing was 140 op 1 oktober 2017. Een jaar eerder telde de school nog 128 leerlingen. Op basis van de telling van 1 oktober 2017 heeft de school een tekort aan ruimte. Er kan worden verwezen naar leegstand in It Haskerplak. De Tarissing en It Hakerplak zoeken samenwerking met elkaar als dit meerwaarde geeft. In de toekomst is hierdoor mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van keuzes ten aanzien van herschikking in deze regio.

Het leerlingenaantal op De Trieme dalen, maar er ontstaat geen grote leegstand. De scholen in Sintjohannesga en Rotsterhaule zoeken meer samenwerking en verbinding met elkaar om hierdoor meerwaarde te creëren.

De onderhoudsstaat van beide gebouwen is goed. Beide gebouwen zijn goed door CBO Meilân in stand te houden.

CBS De Paedwizer staat in St. Nicolaasga. De school heeft kunststof kozijnen en boeiboorden gekregen. In het schoolgebouw is normatief een leegstand van 225m² op dit moment tot 375m² op lange termijn. Op basis van de leeftijd van het gebouw is de verwachting dat hier op termijn een renovatie noodzakelijk zal zijn. Rond 2021 daarom starten met gesprek over renovatie.

CBS De Arke staat in Lemmer. Dit redelijk nieuwe schoolgebouw heeft een aantal knelpunten: de lespleinen bestaan uit harde vlakken (hoog en schuin), waardoor de akoestiek niet optimaal is. Het terrein was verzakt (ingeklonken). CBO Meilân heeft op de verdieping twee permanente lokalen aangebouwd, waarvoor zij via de gemeente een huurvergoeding kunnen ontvangen als ware dit tijdelijke huisvesting, als de betreffende groepen op De Arke aanwezig zijn. De Arke kan 16 groepen vormen, waardoor een van deze twee extra lokalen in gebruik is bij De Arke. Het doel is om een Educatief Kindcentrum van De Arke te maken. Er is een peuterspeelzaal gehuisvest in De Arke.

De school zal volgens de leerlingenprognose tot en met 1 oktober 2018 16 groepen leerlingen kunnen vormen.

Dit betekent dat de huurvergoeding voor het door het schoolbestuur gerealiseerde 16e lokaal tot en met schooljaar 2018/2019 waarschijnlijk noodzakelijk is. Met het schoolbestuur is overeengekomen dat met ingang van schooljaar 2019/2020 geen huurvergoeding meer verstrekt zal worden. Echter De Arke merkt dat het aantal leerlingen sneller groeit dan in de leerlingenprognose wordt voorspeld. Dit wordt veroorzaakt door de woningbouw in Lemmer. De verwachting is dat de school op de telling van 1 oktober 2018 meer leerlingen zal tellen dan nu voorspelt. Op korte termijn zal De Arke mogelijk een ruimtetekort krijgen. Het schoolbestuur en de

gemeente zullen de leerlingenontwikkeling van de school jaarlijks monitoren.

In de regio Oost Lemsterland staan twee scholen van CBO Meilân: **Eben Haëzer** in Oosterzee en **De Spoarsiker** in Echternerbrug.

Eben Haëzer zal rond 2022 onder de gemeentelijke opheffingsnorm komen. Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Het schoolgebouw van CBS De Spoarsiker is 50 jaar oud. Er is op langere termijn mogelijk een renovatie noodzakelijk. De functionaliteit van het schoolgebouw schiet in de visie van CBO Meilân tekort.

De school heeft normatief een tekort aan huisvesting. Binnen de verwijsafstand is leegstand aanwezig, waar de school naar verwezen kan worden. De samenwerking tussen De Spoarsiker en Eben Haëzer wordt verbeterd (op teamniveau krachten bundelen, meer draagkracht).

Scenario per regio voor CBO Meilân

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 1: Terkaple en Terherne							
Bloei	TERHERNE	50	1978	2002	€ 111.139,75	2018/2042	2021
Bloei	TERKAPLE	49	1986	0	€ 168.463,09	2026	
Regio 2: Joure Noord							
Dr Wumkesskoalle	JOURE	181	1982	0	€ 280.017,43	2022	2022
It Haskerfjild	JOURE	300	1994	2004 uitbr. 4 lokalen	€ 682.110,35	2034	2035, boekwaarde
Westermarskoalle	JOURE	195	1974	1978,2000,2008,2015	€ 1.424.257,21	2040	2040
Regio 3: Joure Zuid							
Dr EA Borgerschool	JOURE	125	2014	0	€ 7.865.946,24	2054	2054
Twa Fjilden	JOURE	109	2014	0		2054	2054
St. Mattheüs	JOURE	257	1963	1973/1984/1992/2002/2013	€ 1.081.871,88	2027	>2035, boekwaarde
De Brêge	SCHARSTERBRUG	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349,47	2038	-(leerlingenaantal)
Regio 4: Oost Skarsterlân							
De Lytse Mienskip	HASKERHORNE	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108,18	2031	-(leerlingenaantal)
Tryegeaster Honk	OUWSTERHAULE	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.985,93	2031	-(leerlingenaantal)
De Schakel	ROTSTERHAULE	69	1964	1982 / 2002	€ 387.931,59	2027	-(leerlingenaantal)
De Ynset	ROTTUM FR	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.521,71	2028	-(leerlingenaantal)
De Trieme	SINTJOHANNESGA	104	1983	0	€ 343.066,90	2023	2023
De Tarissing	OUDEHASKE	140	1985	0	€ 350.573,18	2025	2027/28, boekwaarde

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
It Haskerplak	OUDEHASKE	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.588,82	2025	2027/28, boekwaarde
Regio 5: Sint Nicolaasga							
It Klimmerbled	SINT NICOLAASGA	200	1982	2002/2005	€ 432.715,06	2030	2030
De Paedwizer	SINT NICOLAASGA	137	1976	0	€ 117.284,14	2016	2021
De Beuk	SINT NICOLAASGA	48	1978	2008	€ 281.974,09	2033	-(leerlingenaantal)
't Swannestee	LANGWEER	101	2014	0	€ 1.398.457,97	2054	2054
Regio 8: Lemmer							
Sint Jozef	LEMMER	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776,38	2034	>2035, boekwaarde
De Dam	LEMMER	38	2005	0	€ 1.045.123,96	2045	-(leerlingenaantal)
De Meerpaal	LEMMER	164	2016	0	ntb	2056	2056
Tweespan	LEMMER	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.396,85	2031	2021, ontwikkelingen
De Arke	LEMMER	391	2003	0	€ 1.909.930,82	2043	2043
Regio 9: Oost Lemsterland							
NBBS De Reinbôge	BANTEGA	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612,48	2030	2023
Twa Yn Ien	ECHTENERBRUG	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.808,72	2038	2023
De Spoarsiker	ECHTENERBRUG	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633,38	2032	2023
De Wynbrekker	OOSTERZEE	52	1982	0	€ 108.623,27	2022	2023
Eben Haëzerschool	OOSTERZEE	51	1987	0	€ 193.535,60	2027	2023

Scholen van CBO Meilân

Bloei

Terkaple/Terherne

Bouwjaar: 1986/1978

Aantal leerlingen: 49/50

De locatie van basisschool Bloei in Terherne heeft 50 leerlingen (op 1 oktober 2017). Per 1 augustus 2017 is deze school ontstaan door een fusie tussen de scholen in Terkaple en Terherne. De onderhoudsbehoefte van het gebouw is redelijk groot. Dat is niet echt verwonderlijk voor een gebouw van bijna 40 jaar oud. Gemiddeld is er de komende 10 jaar een bedrag van € 8.876,- per jaar nodig voor onderhoud. De gymnastiekzaal in Terherne stamt uit 1928 en is gedateerd. De onderhoudsstaat is redelijk tot matig. De oefenzaal is klein en het gebouw is niet geïsoleerd.

Er dient flink geïnvesteerd te worden om deze gymnastiekzaal weer op te knappen voor langdurig gebruik.

De locatie van basisschool Bloei in Terkaple heeft 49 leerlingen. Per 1 augustus 2017 is deze school ontstaan door een fusie tussen de scholen in Terkaple en Terherne. De onderhoudsbehoefte van het gebouw is redelijk groot. Dat is niet echt verwonderlijk voor een gebouw van bijna 30 jaar oud. Gemiddeld is er de komende 10 jaar een bedrag van € 14.916,- per jaar nodig voor onderhoud. Naast de school is er in Terkaple een multifunctioneel centrum.

Voorziening IHP:

Tot en met 2020 heeft de samenwerkingschool Bloei

tijdelijk twee locaties. Daarna mogelijk nieuwbouw of uitbreiding/renovatie nodig bij een van de locaties, afhankelijk van afwegingskader renovatie/nieuwbouw(aantal leerlingen).

Aandachtspunt is de gedateerde staat van de gymnastiekzaal in Terherne. Er dient flink geïnvesteerd te worden om deze gymnastiekzaal weer op te knappen voor langdurig gebruik.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 1: Terkaple en Terherne							
Bloei	TERHERNE	50	1978	2002	€ 111.139,75	2018/2042	2021
Bloei	TERKAPLE	49	1986	0	€ 168.463,09	2026	

Dr. Wumkesskoalle

Joure

Bouwjaar: 1982

Aantal leerlingen: 181

Het schoolgebouw heeft een goede kwaliteit. In het IHP is geen voorziening nodig voor deze school, ondanks het feit dat de school vol zit. Dit wil CBO Meilân zelf oplossen binnen de bestaande scholen in Joure. Tekort aan ruimte in Joure Noord kan binnen twee kilometer verwijfsafstand worden opgevangen in leegstand in Joure Zuid.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Meerjarenperspectief: mogelijk concentratie van de basisscholen in Joure Noord en KDV bij De Stuit wanneer Dr. G.A. Wumkesskoalle niet meer voldoet aan de eisen of door mogelijke leegstand. Rond 2022 starten met het gesprek over de toekomst van het schoolgebouw: mogelijke renovatie of nieuwbouw.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 2: Joure Noord							
Dr Wumkesskoalle	JOURE	181	1982	0	€ 280.017,43	2022	2022
It Haskerfjild	JOURE	300	1994	2004 uitbr. 4 lokalen	€ 682.110,35	2034	2035, boekwaarde
Westermarskoalle	JOURE	195	1974	1978,2000,2008,2015	€ 1.424.257,21	2040	2040

It Haskerfjild

Joure

Bouwjaar: 1994

Aantal leerlingen: 300

Het gebouw heeft een goede kwaliteit, maar er is een tekort aan ruimte. In het IHP is geen voorziening nodig voor deze school, ondanks het feit dat de school vol is. Dit wil CBO Meilân zelf oplossen binnen de bestaande scholen in Joure. Tekort aan ruimte in Joure Noord kan binnen twee kilometer verwijsafstand worden opgevangen in leegstand in Joure Zuid.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

In verband met de ontwikkelingen in de leerlingenaantallen op de scholen in totaal Joure is het belangrijk deze ontwikkelingen elk jaar met elkaar te monitoren.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 2: Joure Noord							
Dr Wumkesskoalle	JOURE	181	1982	0	€ 280.017,43	2022	2022
It Haskerfjild	JOURE	300	1994	2004 uitbr. 4 lokalen	€ 682.110,35	2034	2035, boekwaarde
Westermarskoalle	JOURE	195	1974	1978,2000,2008,2015	€ 1.424.257,21	2040	2040

Dr. E.A. Borgerschool

Joure

Bouwjaar: 2014

Aantal leerlingen: 125

In de brede school Joure Zuid zijn de Dr. E.A. Borgerschool en OBS Twa Fjilden gehuisvest. Aandachtspunt is de leegstand die aan het ontstaan is in dit gebouw vanwege dalende leerlingenaantallen.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

In verband met de ontwikkelingen in de leerlingenaantallen op de scholen in totaal Joure is het belangrijk deze ontwikkelingen elk jaar met elkaar te monitoren.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 3: Joure Zuid							
Dr EA Borgerschool	JOURE	125	2014	0	€ 7.865.946,24	2054	2054
Twa Fjilden	JOURE	109	2014	0		2054	2054
St. Mattheüs	JOURE	257	1963	1973/1984/1992/2002/2013	€ 1.081.871,88	2027	>2035, boekwaarde
De Brêge	SCHARSTERBRUG	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349,47	2038	-(leerlingenaantal)

De Trieme

Sintjohannesga

Bouwjaar: 1983

Aantal leerlingen: 104

Het leerlingenaantal op de school zal dalen naar rond de 100 leerlingen, maar er ontstaat geen grote leegstand. De onderhoudsstaat van het gebouw is goed. Het gebouw is goed door CBO Meilân in stand te houden. De scholen in Sintjohannesga en Rotsterhaule zoeken meer samenwerking en verbinding met elkaar om hierdoor meerwaarde te creëren.

Voorziening IHP:

In de toekomst is mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van keuzes die worden gemaakt ten aanzien van het aantal scholen in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 4: Oost Skarsterlân							
De Lytse Mienskip	HASKERHORNE	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108,18	2031	- (leerlingenaantal)
Tryegeaster Honk	OUWSTERHAULE	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.985,93	2031	- (leerlingenaantal)
De Schakel	ROTSTERHAULE	69	1964	1982 / 2002	€ 387.931,59	2027	- (leerlingenaantal)
De Ynset	ROTTUM FR	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.521,71	2028	- (leerlingenaantal)
De Trieme	SINTJOHANNESGA	104	1983	0	€ 343.066,90	2023	2023
De Tarissing	OUDEHASKE	140	1985	0	€ 350.573,18	2025	2027/28, boekwaarde
It Haskerplak	OUDEHASKE	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.588,82	2025	2027/28, boekwaarde

De Tarissing

Oudehaske

Bouwjaar: 1985

Aantal leerlingen: 140

Het leerlingenaantal van de Tarissing was 140 op 1 oktober 2017. Een jaar eerder telde de school nog 128 leerlingen. Op basis van de telling van 1 oktober 2017 heeft de school een tekort aan ruimte. Er kan worden verwezen naar leegstand in It Haskerplak. De onderhoudsstaat van het gebouw is goed. Het gebouw is goed door CBO Meilân in stand te houden.

Voorziening IHP:

In de toekomst mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van keuzes ten aanzien van beschikbaarheid in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 4: Oost Skarsterlân							
De Lytse Mienskip	HASKERHORNE	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108,18	2031	- (leerlingenaantal)
Tryegeaster Honk	OUWSTERHAULE	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.985,93	2031	- (leerlingenaantal)
De Schakel	ROTSTERHAULE	69	1964	1982 / 2002	€ 387.931,59	2027	- (leerlingenaantal)
De Ynset	ROTTUM FR	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.521,71	2028	- (leerlingenaantal)
De Trieme	SINTJOHANNESGA	104	1983	0	€ 343.066,90	2023	2023
De Tarissing	OUDEHASKE	140	1985	0	€ 350.573,18	2025	2027/28, boekwaarde
It Haskerplak	OUDEHASKE	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.588,82	2025	2027/28, boekwaarde

De Paedwizer

St. Nicolaasga
 Bouwjaar: 1976
 Aantal leerlingen: 137

De school heeft kunststof kozijnen en boeiboorden gekregen. In het schoolgebouw is normatief een leegstand van 225m² op dit moment tot 375m² op lange termijn. Op basis van de leeftijd van het gebouw is de verwachting dat hier op termijn een renovatie noodzakelijk zal zijn.

Voorziening IHP:

Rond 2021 starten met gesprek over renovatie.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 5: Sint Nicolaasga							
It Klimmerbled	SINT NICOLAASGA	200	1982	2002/2005	€ 432.715,06	2030	2030
De Paedwizer	SINT NICOLAASGA	137	1976	0	€ 117.284,14	2016	2021
De Beuk	SINT NICOLAASGA	48	1978	2008	€ 281.974,09	2033	-(leerlingenaantal)
't Swannestee	LANGWEER	101	2014	0	€ 1.398.457,97	2054	2054

De Arke

Lemmer

Bouwjaar: 2003

Aantal leerlingen: 391

Dit redelijk nieuwe schoolgebouw heeft een aantal knelpunten: de lespleinen bestaan uit harde vlakken (hoog en schuin), waardoor de akoestiek niet optimaal is. Het terrein was verzakt (ingeklonken). CBO Meilân heeft op de verdieping twee permanente lokalen aangebouwd, waarvoor zij via de gemeente een huurvergoeding kunnen ontvangen als ware dit tijdelijke huisvesting, als de betreffende groepen op De Arke aanwezig zijn.

De Arke kan 16 groepen vormen, waardoor een van

deze twee extra lokalen in gebruik is bij De Arke. Het doel is om een Educatief Kindcentrum van De Arke te maken. Er is een peuterspeelzaal gehuisvest in De Arke.

Voorziening IHP:

De school zal volgens de leerlingenprognose tot en met 1 oktober 2018 16 groepen leerlingen kunnen vormen. Dit betekent dat de huurvergoeding voor het door het schoolbestuur gerealiseerde 16e lokaal tot en met schooljaar 2018/2019 waarschijnlijk noodzakelijk is. Met het schoolbestuur is overeengekomen dat met ingang van schooljaar 2019/2020 geen huurvergoeding meer verstrekt zal worden. De Arke merkt dat het aantal leerlingen sneller groeit dan in de leerlingenprognose

wordt voorspeld. Dit wordt veroorzaakt door de woningbouw in Lemmer. De verwachting is dat de school op de telling van 1 oktober 2018 meer leerlingen zal tellen dan nu voorspelt. Op korte termijn zal De Arke mogelijk een ruimtetekort krijgen. Het schoolbestuur en de gemeente zullen de leerlingontwikkeling van de school jaarlijks monitoren.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 8: Lemmer							
Sint Jozef	LEMMER	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776,38	2034	>2035, boekwaarde
De Dam	LEMMER	38	2005	0	€ 1.045.123,96	2045	- (leerlingenaantal)
De Meerpaal	LEMMER	164	2016	0	ntb	2056	2056
Tweespan	LEMMER	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.396,85	2031	2021, ontwikkelingen
De Arke	LEMMER	391	2003	0	€ 1.909.930,82	2043	2043

De Spoarsiker

Echtenerbrug

Bouwjaar: 1965

Aantal leerlingen: 89

Het schoolgebouw van CBS De Spoarsiker is 50 jaar oud. Er is op langere termijn mogelijk een renovatie noodzakelijk. De functionaliteit van het schoolgebouw schiet in de visie van CBO Meilân tekort.

De school heeft normatief een tekort aan huisvesting. Binnen de verwijsafstand is leegstand aanwezig, waar de school naar verwezen kan worden.

De samenwerking tussen De Spoarsiker en Eben Haëzer wordt verbeterd (op teamniveau krachten bundelen, meer draagkracht).

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn. Zie het afwegingskader vervangende bouw / renovatie.

P.C.B.S.
"De Spoarsiker"

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 9: Oost Lemsterland							
NBBS De Reinbôge	BANTEGA	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612,48	2030	2023
Twa Yn Ien	ECHTENERBRUG	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.808,72	2038	2023
De Spoarsiker	ECHTENERBRUG	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633,38	2032	2023
De Wynbrekker	OOSTERZEE	52	1982	0	€ 108.623,27	2022	2023
Eben Haëzerschool	OOSTERZEE	51	1987	0	€ 193.535,60	2027	2023

Eben Haëzer

Oosterzee

Bouwjaar: 1987

Aantal leerlingen: 51

CBS Eben Haëzer zal rond 2022 onder de gemeentelijke opheffingsnorm komen. Het schoolgebouw is voldoende functioneel. Dorpsbelangen in Oosterzee is van mening dat het samengaan van de twee scholen in Oosterzee een toekomstbestendige situatie creëert. Er is uitwisseling en samenwerking tussen de twee basisscholen in Oosterzee. Ook de samenwerking tussen De Spoarsiker en Eben Haëzer wordt verbeterd (op teamniveau krachten bundelen, meer draagkracht).

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 9: Oost Lemsterland							
NBBS De Reinbôge	BANTEGA	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612,48	2030	2023
Twa Yn Ien	ECHTENERBRUG	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.808,72	2038	2023
De Spoarsiker	ECHTENERBRUG	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633,38	2032	2023
De Wynbrekker	OOSTERZEE	52	1982	0	€ 108.623,27	2022	2023
Eben Haëzerschool	OOSTERZEE	51	1987	0	€ 193.535,60	2027	2023

Nulmeting

CBO Meilân	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
De Spoarsiker	De Veenscheiding 14	ECHTENERBRUG	89	639	580	639	0	597	42	75	4	4	670	1965	53 1987 uitbr-2007 ow.k.nw.
Dr EA Borgerschool	Kon.Julianastraat 3	JOURE	125	1032	1032	1032	0	-	-	165	8	9	1245	2014	4 0
Dr Wumkesskoalle	Sluisdijk 25	JOURE	181	1090	1090	1090	0	1090	0	176	8	8	1130	1982	36 0
It Haskerfjild	E.A. Borgerstraat 27	JOURE	300	1617	1617	1617	0	1617	0	281	12	12	1590	1994	24 2004 uitbr. 4 lokalen
De Arke	Tramdijk 10	LEMMER	391	2231 ¹	1910	2231 ¹	0	1910	321	339	15	17	2165	2003	15 0
Eben Haëzerschool	De Grieën 5	OOSTERZEE	51	443	443	443	0	443	0	48	3	3	555	1987	31 0
De Tarissing	De Vervening 1A	OUDEHASKE	140	864	843	864	0	843	21	127	6	6	900	1985	33 0
De Paedwizer	Saturnusstraat 6	SINT NICOLAASGA	137	1.134	1.134	1.134	0	1.134	0	185	8	8	1130	1976	42 0
De Trieme	Kerkhoflaan 12	SINTJOHANNESGA	104	725	725	725	0	725	0	104	6	7	1015	1983	35 0
Bloei (Kampke)	Buorren 21	TERHERNE	50	600	600	600	0	600	0	79	4	4	670	1978	40 2002
Bloei (It Twaspan)	Buorren 32	TERKAPLE	49	474	474	474	0	474	0	54	3	4	670	1986	32 0

Schoolbestuur CSG Bogerman Balk

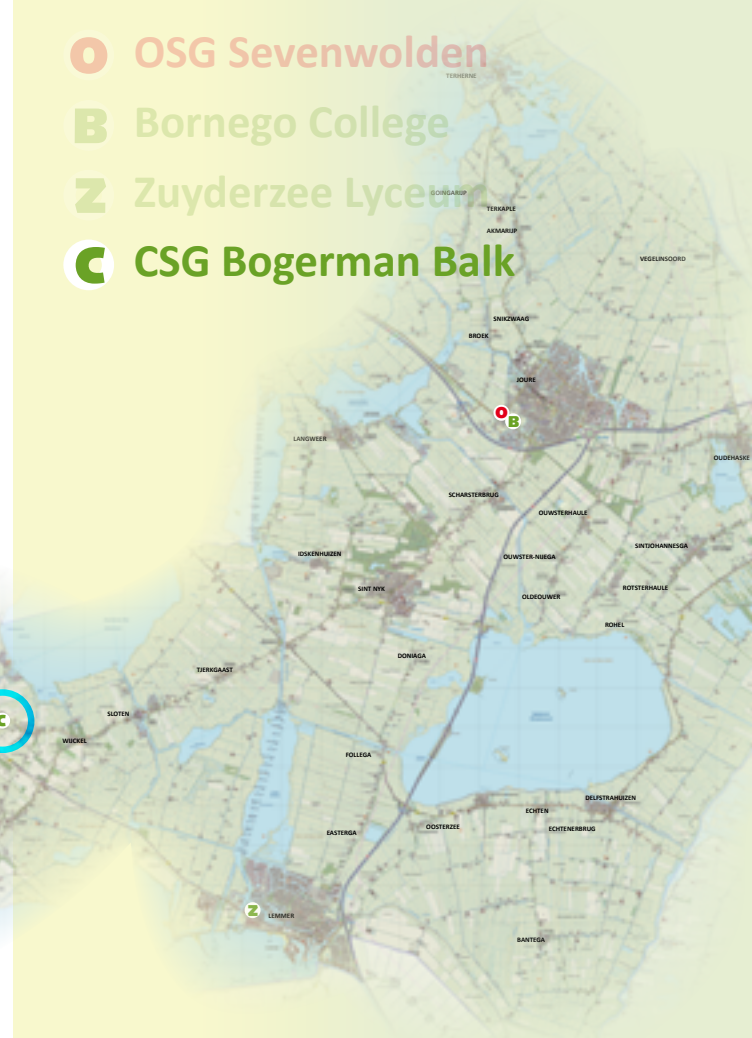
De stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs Zuid-West Fryslân heeft vier scholen in het merengebied van Fryslân: De Zuiderpoort, Bogerman, Marne College en CSG Bogerman Balk. Zo'n 4400 leerlingen en 530 personeelsleden zijn dagelijks actief.

Huidige situatie

CVO Zuid-West Fryslân heeft in De Fryske Marren één school voor voortgezet onderwijs staan:

[CSG Bogerman in Balk](#)

- OSG Sevenwolden
- Bornego College
- Zuyderzee Lyceum
- CSG Bogerman Balk

NULMETING CSG BOGERMAN BALK

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwjaar	Tijdelijke bouwjaar	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding
CSG Bogerman Balk	Douwe Aukesstraat 1	BALK	315	3599	3599	3599	0	-	-	0	0	4083	1984	34	1995, 1997, 2004

Ontwikkelingen en scenario's CSG Bogerman Balk

Het aantal leerlingen van **CSG Bogerman Balk** is op 1 oktober 2017 314. De gemeentelijke leerlingenprognose voorspelt een daling in het leerlingenaantal naar 258 op lange termijn. De daling van de basisschool populatie zal ook in het voortgezet onderwijs doorwerken. Er is voldoende capaciteit.

De school staat middenin de maatschappij: samenwijs en wereldwijs. Er wordt nadruk gelegd op meertalig onderwijs en er wordt in het onderwijs steeds meer maatwerk geboden (ten opzichte van klassikaal onderwijs). De school ziet een onderwijsinhoudelijke samenwerking met het basisonderwijs op het gebied van Engels en Techniek als goede kans.

De CSG Bogerman locatie in Balk blijft behouden met het volgende aanbod:

VMBO kader en basis. Dienstverlening en Producten. Zorg en Welzijn.

VMBO theoretische en gemengde leerweg.

Havo en VWO leerjaren 1 tot en met 3.

Het Zuyderzee Lyceum organiseert samen met CSG Bogerman Balk de ISK voor leerlingen van het AZC en voor statushouders. Op de telling van 1 oktober 2016 werden er 17 leerlingen geteld op de ISK. In maart 2017 is het leerlingenaantal gestegen naar 37. In december 2017 telde de ISK al meer dan 50 leerlingen. Het AZC in Balk sluit per 1 augustus 2018 waardoor er geen leerlingen vanuit het AZC meer naar de ISK gaan.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 10: Voortgezet Onderwijs								
Zuyderzee Lyceum	Lemmer	395	1965	0	€ 305.581	2005	ontwikkelingen	2021
OSG Sevenwolden	Joure	321	2001	0	€ 2.334.151	2041	2041	> 2035
Bornego College	Joure	364	2001	0		2041	2041	> 2035
CSG Bogerman Balk	Balk	314	1965	1995,1997,2004	€ 1.630.928	2029	2029	2029

Voorziening IHP:

Geen voorziening voor het IHP nodig.

Toekomstbeeld:

De locatie voor voortgezet onderwijs in Balk blijft bestaan, waarbij het streven is het brede onderwijs dat nu wordt aangeboden te handhaven. Het energieverbruik op de school is hoog, het binnenklimaat is niet optimaal en de school wil qua duurzaamheid graag een aantal stappen maken. Bij de actualisatie van het IHP zullen deze thema's worden besproken.

School CSG Bogerman Balk

CSG Bogerman Balk

Balk
Bouwjaar: 1965
Aantal leerlingen: 315

Het aantal leerlingen van CSG is op 1 oktober 2017 315. De gemeentelijke leerlingenprognose voorspelt een daling in het leerlingenaantal naar 258 op lange termijn. De daling van de basisschool populatie zal ook in het voortgezet onderwijs doorwerken. Er is voldoende capaciteit. De school staat middenin de maatschappij: samenwijs en wereldwijs. Er wordt nadruk gelegd op meertalig onderwijs en er wordt in het onderwijs steeds meer maatwerk geboden (ten opzichte van klassikaal onderwijs). De school ziet een onderwijsinhoudelijke samenwerking met het basisonderwijs op het gebied van Engels en Techniek als goede kans.

De CSG Bogerman locatie in Balk blijft behouden met het volgende aanbod:

- VMBO kader en basis. Dienstverlening en Producten. Zorg en Welzijn.
- VMBO theoretische en gemengde leerweg.
- Havo en VWO leerjaren 1 tot en met 3.

Het Zuyderzee Lyceum organiseert samen met CSG Bogerman Balk de ISK voor leerlingen van het AZC en voor statushouders. Op de telling van 1 oktober 2016 werden er 17 leerlingen geteld op de ISK. In maart 2017 is het leerlingenaantal gestegen naar 37. In december 2017 telde de ISK al meer dan 50 leerlingen. Per 1 augustus 2018 sluit het AZC in Balk waardoor er vanuit het AZC geen leerlingen meer naar de ISK gaan.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
CSG Bogerman Balk	Balk	314	1965	1995,1997,2004	€ 1.630.928	2029	2029	2029

Regio 10: Voortgezet Onderwijs

CSG Gaasterland/Bogerman

Nulmeting

CSG Bogerman Balk	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
CSG Bogerman Balk	Douwe Aukesstraat 1	BALK	315	3599	3599	3599	0	-	-		0	0	4083	1984	34 1995, 1997, 2004

Schoolbestuur Gearhing

Gearhing is het bevoegd gezag van 29 (26 openbare en drie algemeen bijzondere) scholen voor primair onderwijs in Zuid West Friesland, in de gemeenten Littenseradiel, Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren. Circa 230 personeelsleden verzorgen onderwijs voor ruim 2100 leerlingen.

Huidige situatie

De Gearhing heeft in de Fryske Marren zeven scholen staan:

1. [It Hazzeleger in Balk](#)
2. [NNBS De Reinbôge in Bantega](#)
3. [Twa Yn Ien in Echtenerbrug](#)
4. [De Dam in Lemmer](#)
5. [De Meerpaal in Lemmer](#)
6. [De Tweespan in Lemmer](#)
7. [De Wynbrekker in Oosterzee](#)

NULMETING GEARHING

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwjaar	Tijdelijke bouwjaar	Begane grond	Voerdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding	
groepen												m ² bvo				
It Hazzeleger	S. de Jongstrjitte 4	BALK	129	791	791	751	0	791	0	117	5	5	785	1978	40	2005 (330m ²)
NBBS De Reinbôge	Broekenweg 14	BANTEGA	53	500	500	500	0	500	0	59	4	4	670	1986	32	1997 / 2005
Twa Yn Ien	De Roede 49	ECHTENERBRUG	36	714	714	714	0	714	0	102	5	5	785	1989	29	2002 / 2006 / 2013
De Dam	Lennastraat 14	LEMMER	38	1074	1015	1074	0	1074	0	162	7	6	900	2005	13	0
De Meerpaal	Schokker 4A	LEMMER	164	1009	1009	1009	0	452	557	160	7	7	1015	2016	2	betrokken in kerstvakantie 2016
Tweespan	Betelgeuze 4	LEMMER	157	1284	1238	1284	0	1284	0	206	9	10	1360	1981	37	2001-2003-2006
De Wynbrekker	M. Poppiusstraat 46	OOSTERZEE	52	560	560	560	0	560	0	71	4	4	670	1982	36	0

Ontwikkelingen en scenario's Gearhing

't Hazzeleger is een belangrijke school voor Gearhing, omdat het in de regio de enige openbare school is. Het aantal leerlingen van 't Hazzeleger is gegroeid in verband met sluiting van de school in Wijckel. De verwachting is niet dat de school verder doorgroeit. 't Hazzeleger is een toekomstbestendige school. De kwaliteit van het binnenklimaat in het gebouw is niet goed.

Het gebouw van **De Dam** is nieuw en functioneel goed. De rijksinkomsten voor de school voor het in stand houden van het schoolgebouw zijn lager dan de gemiddelde kosten per jaar. Op lange termijn groeit de leegstand en dus ook het tekort in de exploitatie. Het leerlingenaantal daalt op korte termijn richting de gemeentelijke opheffingsnorm. Gearhing heeft richting ouders gecommuniceerd dat de school nog maximaal drie jaar in stand blijft.

Het gebouw van **De Tweespan** is onderhoudsgevoelig. De school heeft veel leegstand. Dit zal nog verder toenemen in verband met de dalende leerlingenaantallen. Er zijn verkennende gesprekken gestart tussen De Tweespan en het Zuyderzee Lyceum voor gezamenlijke huisvesting.

De Meerpaal heeft in 2016 een nieuw schoolgebouw in gebruik genomen. De gemeente blijft juridisch eigenaar en regelt het beheer en de exploitatie van de MFA Lemstervaart (OBS De Meerpaal, De Steiger

en peuteropvang Domijn). Gearhing draagt de MI-vergoeding over.

Het bereik van peuters in peuterspeelzalen in Lemmer het laagst van de gemeente. Daarom wil de gemeente de peuterspeelzalen in Lemmer naar de scholen halen en in leegstaande lokalen onderbrengen.

In verband met leegstand en de onderhoudsbehoefte van het gebouw van **de Reinbôge** bedraagt het tekort op de exploitatie voor Gearhing op dit gebouw € 17.000,- per jaar. Volgens de leerlingenprognose stabiliseert het leerlingenaantal zich rond de 55 tot 60 leerlingen.

OBS De Wynbrekker komt rond 2023 onder de gemeentelijke opheffingsnorm. Het is nog maar de vraag of Gearhing de school dan op basis van de gemiddelde schoolgrootte in stand kan houden op dat moment. Dit vanwege dalingen in het leerlingenaantal, scholenfusies en gemeentelijke fusies waardoor de gemeentelijke opheffingsnorm wijzigt. Gearhing heeft het standpunt dat scholen in stand blijven totdat de bekostiging vanuit de rijksoverheid stopt. Dorpsbelangen Oosterzee vindt dat het fuseren van de twee scholen in Oosterzee een toekomstbestendige situatie creëert. Er is uitwisseling en samenwerking tussen de twee basisscholen in Oosterzee. De komende jaren is voor € 400.000,- aan onderhoud nodig. In 2022 zit een onderhoudspeek van € 250.000,-. In 2018 gaat de rijksbekostiging voor de

school van vier naar drie groepen, wat betekent dat er op de exploitatie van het schoolgebouw een tekort ontstaat van rond de € 10.000,- per jaar.

OBS Twa Yn Ien is functioneel een goed schoolgebouw. Wel is er leegstand. De school krijgt voor vier groepen rijksbekostiging, terwijl de school vijf lokalen heeft (uitbreiding met vijfde lokaal in 2013). Vanaf 2017 ontvangt de school rijksbekostiging voor drie groepen. Het tekort op de exploitatie is € 11.000,- per jaar. Qua onderhoud worden geen grote investeringen verwacht. De verwachting is dat de school in 2018 onder de gemeentelijke opheffingsnorm zal komen. Er is in het gebied van de Twa yn Ien, De Wynbrekker en de Reinbôge een duurzame oplossing voor het onderwijs nodig, waarbij ook bereikbaarheid van het onderwijs, de gebouwensituatie nu en in de toekomst en de betaalbaarheid belangrijke aandachtspunten zijn. Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn. Gearhing heeft aangegeven dat zij voor de drie openbare basisscholen vervangende nieuwbouw in Echten willen overwegen.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	305	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-
Regio 8: Lemmer								
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035
De Dam	Lemmer	38	2005	0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016	0	ntb	2056	2056	> 2035
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021
De Arke	Lemmer	391	2003	0	€ 1.909.931	2043	2043	> 2035
Regio 9: Oost Lemsterland								
NBBS De Reinbôge	Bantega	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612	2030	ontwikkelingen	2023
Twa Yn Ien	Echtenerbrug	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.809	2038	ontwikkelingen	2023
De Spoarsiker	Echtenerbrug	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633	2032	ontwikkelingen	2023
De Wynbrekker	Oosterzee	52	1982	0	€ 108.623	2022	ontwikkelingen	2023
Eben Haëzerschool	Oosterzee	51	1987	0	€ 193.536	2027	ontwikkelingen	2023

OBS 't Hazzeleger

Balk

Bouwjaar: 1978

Aantal leerlingen: 129

OBS 't Hazzeleger en RKBS Sint Ludgerus zijn samen gehuisvest in één accommodatie. De samenwerking tussen beide scholen op het gebied van gebouw-beheer is goed. De overdracht van het juridisch eigendom van het gebouw moet nog geregeld worden. Beheer en exploitatie moeten door de scholen gezamenlijk op een goede manier geregeld zijn.

't Hazzeleger is een belangrijke school voor Gearhing, omdat het in de regio de enige openbare school is. Het aantal leerlingen van 't Hazzeleger is gegroeid in verband met sluiting van de school in Wijckel. De verwachting is niet dat de school verder doorgroeit. 't Hazzeleger is een toekomstbestendige school. De kwaliteit van het binnenklimaat in het gebouw is niet goed.

Op basis van de staat van het gezamenlijke schoolgebouw van de Sint Ludgerus en 't Hazzeleger, de renovatie/uitbreiding die recent nog heeft plaatsgevonden in het gebouw (2005) en de boekwaarde

is er op korte termijn geen reden voor renovatie of vervangende bouw. In verband met de kansen die het Centrumplan Balk biedt, wordt verkend welke kansen, mogelijkheden en aandachtspunten er zijn als de St. Ludgerus en It Hazzeleger zouden participeren in het Centrumplan met onder andere Treemter, Haske en spelotheek (2022).

Voorziening IHP:

In eerste instantie wordt een gesprek over nieuwbouw in het IHP ingepland rond 2022 op basis van participatie in het Centrumplan Balk. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regio ten

aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur. Indien dit niet doorgaat, blijft 2030 als planning staan ([bijlage 5](#)) voor een gesprek over renovatie/nieuwbouw van de huidige schoolaccommodatie. De keuze is afhankelijk van de visie en planvorming van dit Centrumplan, of dit aansluit bij de visies van de twee scholen en of het Centrumplan meerwaarde biedt voor het onderwijs. Dit dient de komende tijd verder onderzocht te worden.

Plaatselijk Belang is opdrachtgever van een verkennend onderzoek naar de toekomstbestendigheid van maatschappelijke voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Wat is de haalbaarheid voor samenwerking en verbouw/nieuwbouw in een min of meer gezamenlijke voorziening. De gemeente financiert het onderzoek. Huidige deelnemers aan het verkennend onderzoek zijn:

- Treemter
- Haske
- spelotheek
- peuterspeelzaal (voorwaarde, alleen als onderwijs meedoet en het moet voorziening voor alle basisscholen zijn)
- radio
- gymnastiekzaal (niet sporthal)

Er wordt voor deze partijen en de twee basisscholen een verdere verkenning gedaan naar gezamenlijkheid en verbouw/nieuwbouw in diverse scenario's. Of de twee basisscholen gaan deelnemen is afhankelijk van het feit of de planvorming meerwaarde biedt voor het onderwijs ten opzichte van de huidige locatie. Aandachtspunt bij dit proces is dat de regie ten aanzien van de nieuwbouw van de school niet bij Dorpsbelangen ligt, maar bij de gemeente en het schoolbestuur.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	305	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-

OBS De Dam

Lemmer

Bouwjaar: 2002

Aantal leerlingen: 38

Het gebouw van De Dam is nieuw en functioneel goed. De school heeft leegstand (44% van het schoolgebouw). Deze leegstand wordt verhuurd aan de peuterspeelzaal en aan stichting vluchteling ten behoeve van NT2 onderwijs. De exploitatie van het schoolgebouw blijft lastig. De rijksinkomsten voor de school voor het in stand houden van het schoolgebouw zijn lager dan de gemiddelde kosten per jaar. Op lange termijn groeit de leegstand en dus ook het tekort in de exploitatie. Het leerlingenaantal daalt op korte termijn richting de gemeentelijke opheffingsnorm. Gearhing heeft richting ouders

gecommuniceerd dat de school nog maximaal drie jaar in stand blijft.

Voorziening IHP:

Op dit moment geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 8: Lemmer								
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035
De Dam	Lemmer	38	2005	0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016	0	ntb	2056	2056	> 2035
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021
De Arke	Lemmer	391	2003	0	€ 1.909.931	2043	2043	> 2035

OBS Tweespan

Lemmer

Bouwjaar: 1981

Aantal leerlingen: 157

Het gebouw is onderhoudsgevoelig. De komende tien jaar is er in totaal voor € 750.000,- aan onderhoud noodzakelijk, met een piek in 2021. De school heeft leegstand van 329m² (26,6%) en dit neemt volgens de leerlingenprognose toe naar 490m² op lange termijn. Het binnenhalen van huurders is lastig, omdat zij niet de garantie krijgen dat zij langere tijd in het gehuurde gehuisvest kunnen zijn (in verband met de onderwijsbestemming). Mogelijkheden om invulling te geven aan de leegstand: medegebruik, verhuur, afsluiten van lokalen, buiten gebruik stellen van lokalen,

samenwerken met andere (onderwijs)organisatie of misschien het slopen van een gebouwdeel.

Voorziening IHP:

Huisvestingsoplossing in 2022 samen met Zuyderzee Lyceum en jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur. Verkennende gesprekken met de samenwerkingspartners zijn opgestart.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 8: Lemmer								
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035
De Dam	Lemmer	38	2005	0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016	0	ntb	2056	2056	> 2035
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021
De Arke	Lemmer	391	2003	0	€ 1.909.931	2043	2043	> 2035

OBS De Meerpaal

Lemmer
 Bouwjaar: 1971
 Aantal leerlingen: 164

De Meerpaal krijgt nieuwbouw in de MFA Lemstervaart. In verband met de leegstand binnen de schoolgebouwen in Lemmer, heeft Gearhing als voorwaarde voor de nieuwbouw van De Meerpaal dat Gearhing alleen de MI-vergoeding hoeft over te dragen. De gemeente blijft juridisch eigenaar en regelt het beheer en de exploitatie van de MFA Lemstervaart.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 8: Lemmer								
Sint Jozef	Lemmer	237	2000	2003-2005-2009	€ 1.269.776	2034	boekwaarde	> 2035
De Dam	Lemmer	38	2005	0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal	-
De Meerpaal	Lemmer	164	2016	0	ntb	2056	2056	> 2035
Tweespan	Lemmer	157	1981	2001-2003-2006	€ 746.397	2031	ontwikkelingen	2021
De Arke	Lemmer	391	2003	0	€ 1.909.931	2043	2043	> 2035

NBBS De Reinbôge

Bantega

Bouwjaar: 1987

Aantal leerlingen: 53

In verband met leegstand en de onderhoudsbehoefte van het gebouw bedraagt het tekort op de exploitatie voor Gearhing op dit gebouw € 17.000,- per jaar. Volgens de leerlingenprognose stabiliseert het leerlingenaantal zich rond de 55 tot 60 leerlingen.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 9: Oost Lemsterland								
NBBS De Reinbôge	Bantega	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612	2030	ontwikkelingen	2023
Twa Yn Ien	Echtenerbrug	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.809	2038	ontwikkelingen	2023
De Spoarsiker	Echtenerbrug	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633	2032	ontwikkelingen	2023
De Wynbrekker	Oosterzee	52	1982	0	€ 108.623	2022	ontwikkelingen	2023
Eben Haëzerschool	Oosterzee	51	1987	0	€ 193.536	2027	ontwikkelingen	2023

OBS De Wynbrekker

Oosterzee

Bouwjaar: 1982

Aantal leerlingen: 52

OBS De Wynbrekker komt rond 2023 onder de gemeentelijke opheffingsnorm. Het is nog maar de vraag of Gearhing de school dan op basis van de gemiddelde schoolgrootte in stand kan houden op dat moment. Dit vanwege dalingen in het leerlingenaantal, scholenfusies en gemeentelijke fusies waardoor de gemeentelijke opheffingsnorm wijzigt. Gearhing heeft het standpunt dat scholen in stand blijven totdat de bekostiging vanuit de rijksoverheid stopt. Dorpsbelangen Oosterzee vindt dat het fuseren

van de twee scholen in Oosterzee een toekomstbestendige situatie creëert. Er is uitwisseling en samenwerking tussen de twee basisscholen in Oosterzee. De komende jaren is voor € 400.000,- aan onderhoud nodig. In 2022 zit een onderhoudspeek van € 250.000,-. In 2018 gaat de rijksbekostiging voor de school van vier naar drie groepen, wat betekent dat er op de exploitatie van het schoolgebouw een tekort ontstaat van rond de € 10.000,- per jaar.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 9: Oost Lemsterland								
NBBS De Reinbôge	Bantega	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612	2030	ontwikkelingen	2023
Twa Yn Ien	Echtenerbrug	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.809	2038	ontwikkelingen	2023
De Spoarsiker	Echtenerbrug	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633	2032	ontwikkelingen	2023
De Wynbrekker	Oosterzee	52	1982	0	€ 108.623	2022	ontwikkelingen	2023
Eben Haëzerschool	Oosterzee	51	1987	0	€ 193.536	2027	ontwikkelingen	2023

OBS Twa Yn Ien

Echtenerbrug

Bouwjaar: 1989

Aantal leerlingen: 36

OBS Twa Yn Ien is functioneel een goed schoolgebouw. Wel is er leegstand. De school krijgt voor vier groepen rijksbekostiging, terwijl de school vijf lokalen heeft (uitbreiding met vijfde lokaal in 2013). Vanaf 2017 ontvangt de school rijksbekostiging voor drie groepen. Het tekort op de exploitatie is € 11.000,- per jaar. Qua onderhoud worden geen grote investeringen verwacht. De school zit inmiddels onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 44 leerlingen.

Voorziening IHP:

Het toekomstige scholenvoerlandschap is voor deze regio nog niet bepaald. De oplossing dient te komen uit samenwerking en door gezamenlijk op te trekken. Rond 2023 dient de oplossingsrichting bekend te zijn.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 9: Oost Lemsterland								
NBBS De Reinbôge	Bantega	53	1986	1997 / 2005	€ 191.612	2030	ontwikkelingen	2023
Twa Yn Ien	Echtenerbrug	36	1989	2002 / 2006 / 2013	€ 739.809	2038	ontwikkelingen	2023
De Spoarsiker	Echtenerbrug	89	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.nw.	€ 126.633	2032	ontwikkelingen	2023
De Wynbrekker	Oosterzee	52	1982	0	€ 108.623	2022	ontwikkelingen	2023
Eben Haëzerschool	Oosterzee	51	1987	0	€ 193.536	2027	ontwikkelingen	2023

Nulmeting

Gearhing	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
It Hazzeleger	S. de Jongstrjitte 4	BALK	129	791	791	751	0	791	0	117	5	5	785	1978	40 2005 (330m ²)
NBBS De Reinbôge	Broekenweg 14	BANTEGA	53	500	500	500	0	500	0	59	4	4	670	1986	32 1997 / 2005
Twa Yn Ien	De Roede 49	ECHTENERBRUG	36	714	714	714	0	714	0	102	5	5	785	1989	29 2002 / 2006 / 2013
De Dam	Lennastraat 14	LEMMER	38	1074	1015	1074	0	1074	0	162	7	6	900	2005	13 0
De Meerpaal	Schokker 4A	LEMMER	164	1009	1009	1009	0	452	557	160	7	7	1015	2016	2 betrokken in kerstvakantie 2016
Tweespan	Betelgeuze 4	LEMMER	157	1284	1238	1284	0	1284	0	206	9	10	1360	1981	37 2001-2003-2006
De Wynbrekker	M. Poppiusstraat 46	OOSTERZEE	52	560	560	560	0	560	0	71	4	4	670	1982	36 0

Schoolbestuur Nije Gaast

Nije Gaast is het schoolbestuur voor twaalf basisscholen in Zuidwest Friesland. De stichting bestaat uit tien christelijke basisscholen en twee scholen voor algemeen en neutraal bijzonder basisonderwijs.

Huidige situatie

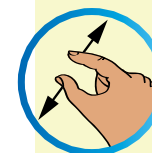
Nije Gaast heeft in de Fryske Marren zes scholen staan:

1. [De Bolster in Balk](#)
2. [De Stapstien in Nijemirdum](#)
3. [De Fluessen in Oudega](#)
4. [De Wâlikker in Oudemirdum](#)
5. [De Klinkert in Sloten](#)
6. [Op 'e Terp in Sondel](#)

NULMETING NIJE GAAST

Schoolnaam	Adres	Pleats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwwaard	Tijdelijke bouwwaard	Begane grond	Vordieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding	
												groepen	m ² bvo			
De Bolster	Wikelerdyk 14	BALK	231	1.554	1554	1554	0	1354	200	269	12	12	1590	2010	8	0
De Stapstien	Lyklamawei 25	NIJEMIRDUM	41	639 ²	531	639 ²	0	558	81	65	4	4	670	1952	66	1985 en 1986
De Fluessen	Aldewei 37	OUDEGA (DFM)	46	606 ³	580	606 ³	0	534	72	75	4	4	670	1983	35	1990
De Wâlikker	J. Schotanuswei 46	OUDEMIRDUM	94	1038	1038	1038	0	993	45	166	6	6	900	1978	40	1985, 161 m ² , 2011, 185
De Klinkert	Wijkelerweg 172	SLOTEN FR	78	945 ⁴	785	945 ⁴	0	945 ⁴	0	116	6	6	900	1979	39	2005
Op 'e Terp	J. Boomsmastraat 23	SONDEL	45	455	455	455	0	455	0	50	3	4	670	1921	97	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)

Ontwikkelingen en scenario's Nije Gaast

Het onderwijs op de kleine scholen wordt steeds basaler, omdat dat het enige is dat nog (financieel en organisatorisch) haalbaar is. Kleine basisscholen zijn kwetsbaar en hebben weinig mogelijkheden, want docenten kunnen niet ongelimiteerd extra taken en verantwoordelijkheden toegewezen krijgen. Onderwijskundig is het mogelijk om de groepen te bemannen, maar van onderwijs wordt tegenwoordig een bredere inzet verwacht. Nije Gaast is van mening dat een school met minimaal 80 leerlingen en met vier groepen een levensvatbare situatie is op het

platteland. Met deze omvang is een goede coördinatie mogelijk. Beleidsmatige zaken op school kunnen dan voldoende vormgegeven worden.

Het gebied waar de scholen van Nije Gaast in de Fryske Marren staan wordt gekenmerkt door het feit dat per kern alleen een school van Nije Gaast aanwezig is, behalve in Balk. Samenwerking met andere schoolbesturen is daarom buiten Balk niet of nauwelijks aan de orde. De toekomstvisie voor de zeer lange termijn is het behouden van kernscholen in de regio. Te denken valt aan Balk (**CBS De Bolster**),

Oudemirdum (**CBS De Wâlikker**) en Sloten (**CBS De Klinkert**). Deze scholen hebben voldoende omvang om samenwerking met andere kindvoorzieningen op een levensvatbare wijze vorm te geven.

Ten behoeve van de scholen in Sondel en Nijemirdum zal Nije Gaast onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de scholen in verband met de leeftijd van de gebouwen. Hierbij dient het afwegingskader renovatie/nieuwbouw, zoals weergegeven in dit IHP, te worden toegepast.

Scenario per regio voor Nije Gaast

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	231	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-

Scholen van Nije Gaast

CBS De Wâlikker

Oudemirdum

Bouwjaar: 1978

Aantal leerlingen: 94

De Wâlikker in Oudemirdum wordt door Nije Gaast gezien als een kernschool. Dit gebouw is in het verleden gerenoveerd, uitgebreid en er zijn aanpassingen gedaan voor peuterspeelzaalwerk. Op 1 oktober 2017 bezoeken 94 leerlingen de school. De exploitatiekosten van het schoolgebouw zijn hoog,

omdat het schoolgebouw groter is dan de ruimtebehoefte op basis van het aantal leerlingen. De door het schoolbestuur aangegeven bouwkundige knelpunten in het gebouw zijn reguliere onderhoudszaken ten laste van het schoolbestuur. Aandachtspunt is het vervangen van de dakbedekking in verband met de ventilatiekanalen op het dak die dan gedemonteerd en gemonteerd moeten worden.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-

CBS De Fluessen

Oudega

Bouwjaar: 1983

Aantal leerlingen: 46

De scholen in Elahuizen (Us Nije Gea) en Oudega (Skeakel) zijn per 1 augustus 2015 gefuseerd tot ABBS De Fluessen. Nije Gaast heeft geïnvesteerd in gebouw en onderwijsvisie. In het schoolgebouw van De Fluessen worden kindvoorzieningen en –activiteiten vormgegeven en georganiseerd. Het dorps huis en de gymnastiekzaal zijn in hetzelfde complex gehuisvest. De school had op 1 oktober 2017 46 leerlingen.

De leerlingenprognose geeft een stijging van het leerlingenaantal naar boven de gemeentelijke opheffingsnorm.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-

CBS Op 'e Terp

Sondel

Bouwjaar: 1921

Aantal leerlingen: 45

De school in Sondel heeft 45 leerlingen. De verwachting vanuit de leerlingenprognose is dat de school op korte termijn (rond 2020) onder de gemeentelijke opheffingsnorm zal komen. De scholen in Sondel en Nijemirdum worden gestimuleerd meer te gaan samenwerken.

Voorziening IHP:

Nije Gaast zal onderzoeken wat de toekomstige mogelijkheden zijn voor dit schoolgebouw in samenhang met de school in Nijemirdum.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-

CBS De Stapstien

Nijemirdum

Bouwjaar: 1952

Aantal leerlingen: 41

De school heeft op 1 oktober 2017 41 leerlingen en valt daarmee onder de gemeentelijke opheffingsnorm. De scholen in Sondel en Nijemirdum worden gestimuleerd meer te gaan samenwerken.

Voorziening IHP:

Nije Gaast zal onderzoeken wat de toekomstige mogelijkheden zijn voor dit schoolgebouw in samenhang met de school in Sondel.

Voor het programma 2019 zal Nije Gaast een huisvestingsaanvraag indienen voor het verhelpen van een constructiefout, namelijk houtrot in de dakgoten in verband met onvoldoende ventilatie. Het uitvoeren van deze voorziening is afhankelijk van de toekomstige mogelijkheden voor dit schoolgebouw.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 6: Zuidwest Gaasterland								
RKPC De Toekomst	Bakhuizen	93	1975	1987 (speel), 2000 (SP)	€ 105.498	2015	plannen dorps huis	2025
De Stapstien	Nijemirdum	41	1952	1985 en 1986	€ 127.536	2011	leerlingenaantal	-
De Wâlikker	Oudemirdum	94	1978	1985, 161 m ² , 2011, 185 m ²	€ 460.827	2036	leerlingenaantal	> 2035
De Fluessen	Oudega	46	1983	1990	€ 160.222	2028	leerlingenaantal	-
Op 'e Terp	Sondel	45	1921	1972 (58m ²), 1984 (125m ²)	€ 59.655	2009	leerlingenaantal	-

CBS De Bolster

Balk

Bouwjaar: 2010

Aantal leerlingen: 231

De Bolster is een kernschool voor Nije Gaast. De school is levensvatbaar, toekomstbestendig en is gehuisvest in een nieuw schoolgebouw. Het ventilatie knelpunt in de groepsruimten is opgelost.

In twee normatief leegstaande lokalen in De Bolster en in twee noodlokalen die zijn geplaatst op het terrein van De Bolster is de school voor nieuwkomers (SVN) De Cocon gehuisvest. Alle 4 lokalen worden momenteel door De Cocon gebruikt. Naast leerlingen vanuit het AZC in Balk, kunnen ook kinderen van statushouders worden verwezen naar De Cocon, als

hun kennis van het Nederlands nog onvoldoende is. Hiervoor wordt beleid gemaakt. Dit beleid zal ook huisvestingsconsequenties hebben.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

In verband met de sluiting van het AZC in Balk gaan er geen leerlingen meer vanuit het AZC naar De Cocon.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	231	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-

CBS De Klinkert

Sloten

Bouwjaar: 1979

Aantal leerlingen: 78

De Klinkert is een kernschool voor Nije Gaast (78 leerlingen op 1 oktober 2017). De leerlingenprognose geeft een daling naar rond de 60 leerlingen. Dit wordt veroorzaakt door de daling van het aantal geboorten in het voedingsgebied van de school. Nije Gaast geeft aan dat de school levensvatbaar is en niet lang geleden uitgebreid en aangepast is. Nije Gaast heeft zelf de kozijnen en vensterbanken vernieuwd.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 7: Balk en Sloten								
St. Ludgerus	Balk	66	1978	2005	€ 433.228	2030	Centrumplan Balk	2022/2030
It Hazzeleger	Balk	129	1978	2005 (330m ²)		2030	Centrumplan Balk	2022/2030
De Bolster	Balk	231	2010	0	€ 1.924.481	2050	2050	> 2035
De Klinkert	Sloten	78	1979	2005	€ 237.857	2030	leerlingenaantal	-

Nulmeting

Nije Gaast	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
De Bolster	Wikeleryk 14	BALK	231	1.554	1554	1554	0	1354	200	269	12	12	1590	2010	8 0
De Stapstien	Lyklamawei 25	NIJEMIRDUM	41	639 ²	531	639 ²	0	558	81	65	4	4	670	1952	66 1985 en 1986
De Fluessen	Aldewei 37	OUDEGA (DFM)	46	606 ³	580	606 ³	0	534	72	75	4	4	670	1983	35 1990,200
De Wâlikker	J. Schotanuswei 46	OUDEMIRDUM	94	1038	1038	1038	0	993	45	166	6	6	900	1978	40 1985, 161 m ² , 2011, 185
De Klinkert	Wijckelerweg 172	SLOTEN FR	78	945 ⁴	785	945 ⁴	0	945 ⁴	0	116	6	6	900	1979	39 2005
Op 'e Terp	J. Boomsmastraat 23	SONDEL	45	455	455	455	0	455	0	50	3	4	670	1921	97 1972 (58m ²),1984 (125m ²)

Schoolbestuur OSG Sevenwolden

OSG Sevenwolden is een brede, openbare scholengroep voor voortgezet onderwijs met zeven locaties in Heerenveen, Joure en Grou-Akkrum. Alle typen voortgezet onderwijs worden bij OSG Sevenwolden aangeboden. De scholen tellen ongeveer 400 medewerkers en ruim 3300 leerlingen.

Huidige situatie

OSG Sevenwolden heeft in de Fryske Marren één school voor voortgezet onderwijs staan:

[Nevenvestiging OSG Sevenwolden in Joure](#)

De school deelt de onderwijshuisvesting met het Bornego College in Joure.

 OSG Sevenwolden

 Bornego College

 Zuyderzee Lyceum

 CSG Bogerman Balk

NULMETING OSG SEVENWOLDEN

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwwaard	Tijdelijke bouwwaard	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	355	5784	5784	5784	0	-	-	0	0	2430	2001	17	0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	352				0	-	-	0	0	3590			0

Ontwikkelingen en scenario's OSG Sevenwolden

De nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van OSG Sevenwolden in Joure is toekomstbestendig. Er zitten respectievelijk 321 leerlingen op de vestiging (teldatum 1 oktober 2017). Deze omvang is voldoende om volwaardig en breed voortgezet onderwijs te bieden. Bij Bornego is het leerlingenaantal ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit geeft qua ruimte en inroostering wat meer 'lucht', want de school zat aan de top van de capaciteit (qua m² bruto vloeroppervlak schoolgebouw).

Door de krimp is de vraag gerezen op welke wijze het onderwijs nog te organiseren is en aantrekkelijk blijft. Om de nevenvestigingen ook financieel gezond te houden en het aanbod te houden, geven de scholen enkele vakken gezamenlijk (nu Frans en Aardrijkskunde). Ook wordt de samenwerking gezocht in VMBO basis/kaderberoepsgerichte

leerwegen. Vanaf schooljaar 2019/2020 is er alleen in Heerenveen instroom voor VMBO basis/kaderberoepsgericht. Hierdoor zijn er in Joure 100 leerlingen minder en neemt de leegstand toe naar bijna 19%.

Onderwijsaanbod (in ieder geval tot 2025):

- VMBO theoretische leerweg
- VMBO basis en kader verhuist in 2019 naar Heerenveen (op lange termijn zullen er 500 leerlingen onderwijs volgen op de locatie).
- Havo/VWO tot en met leerjaar 3.
- Onderzoek naar mogelijkheden afsluitend onderwijs Havo.

Onderwijs aan kleinere groepen is mogelijk bij een maatwerkconcept, gepersonaliseerd onderwijs, eigen route voor de leerling. Hiervoor is samenwerking tussen Bornego en OSG nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 10: Voortgezet Onderwijs								
Zuyderzee Lyceum	Lemmer	399	1965	0	€ 305.581	2005	ontwikkelingen	2021
OSG Sevenwolden	Joure	321	2001	0	€ 2.334.151	2041	2041	> 2035
Bornego College	Joure	364	2001	0		2041	2041	> 2035
CSG Bogerman Balk	Balk	322	1965	1995,1997,2004	€ 1.630.928	2029	2029	2029

School OSG Sevenwolden

OSG Sevenwolden

Joure

Bouwjaar: 2001

Aantal leerlingen: 321

De nevenvestigingen met spreidingsnoodzaak van OSG Sevenwolden en Bornego College in Joure zijn toekomstbestendig. Er zitten respectievelijk 321 en 364 leerlingen op de vestigingen (teldatum 1 oktober 2017). Deze omvang is voldoende om volwaardig en breed voortgezet onderwijs te bieden. Bij Bornego is het leerlingenaantal ten opzichte van vorig jaar gedaald. Dit geeft qua ruimte en inroostering wat meer 'lucht', want de school zat aan de top

van de capaciteit (qua m² bruto vloeroppervlak schoolgebouw).

Door de krimp is de vraag gerezen op welke wijze het onderwijs nog te organiseren is en aantrekkelijk blijft. Om de nevenvestigingen ook financieel gezond te houden en het aanbod te houden, geven de scholen enkele vakken gezamenlijk (nu Frans en Aardrijkskunde). Ook wordt de samenwerking gezocht in VMBO basis/kaderberoepsgerichte leerwegen. Vanaf schooljaar 2019/2020 is er alleen in Heerenveen instroom voor VMBO basis/kaderberoepsgericht. Hierdoor zijn er in Joure 100 leerlingen minder en neemt de leegstand toe naar bijna 19%.

Onderwijsaanbod (in ieder geval tot 2025):

- VMBO theoretische leerweg.
- VMBO basis en kader verhuist in 2019 naar Heerenveen (op lange termijn zullen er 500 leerlingen onderwijs volgen op de locatie).
- Havo/VWO tot en met leerjaar 3.
- Onderzoek naar mogelijkheden afsluitend onderwijs Havo.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 10: Voortgezet Onderwijs								
OSG Sevenwolden	Joure	321	2001	0	€ 2.334.151	2041	2041	> 2035
Bornego College	Joure	364	2001	0		2041	2041	> 2035

Onderwijs aan kleinere groepen is mogelijk bij een maatwerkconcept, gepersonaliseerd onderwijs, eigen route voor de leerling. Hiervoor is samenwerking tussen Bornego en OSG nodig.

Voorziening IHP:

Er worden tot 2020 geen aanvragen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting vanuit Sevenwolden en Bornego verwacht. Mogelijk is daarna een bouwkundige aanpassing nodig in verband met het vormgeven van een nieuw onder-

wijsconcept voor de VO-locatie Joure. Aanpassingen omdat het onderwijsconcept wordt aangepast, zijn formeel aanpassingen die door de schoolbesturen dienen te worden bekostigd in verband met de overheveling van aanpassingen binnen- en buitenzijde gebouw voor het voortgezet onderwijs in 2005 (van gemeentefonds naar bekostiging voortgezet onderwijs).

Toekomstbeeld:

Handhaven van de nevenvestingen met spreidingsnoodzaak in Joure. Bij de volgende actualisatie van het IHP onderzoeken op welke wijze en wanneer aanpassingen in het schoolgebouw in verband met onderwijsontwikkelingen en het verduurzamen van het gebouw een plek kunnen krijgen.

Nulmeting

VO Joure	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding	
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar		
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	321	5784	5784	5784	0	-	-		0	0	2430	2001	17	0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	364				0	-	-		0	0	3590			0

Schoolbestuur Onderwijsgroep Primus

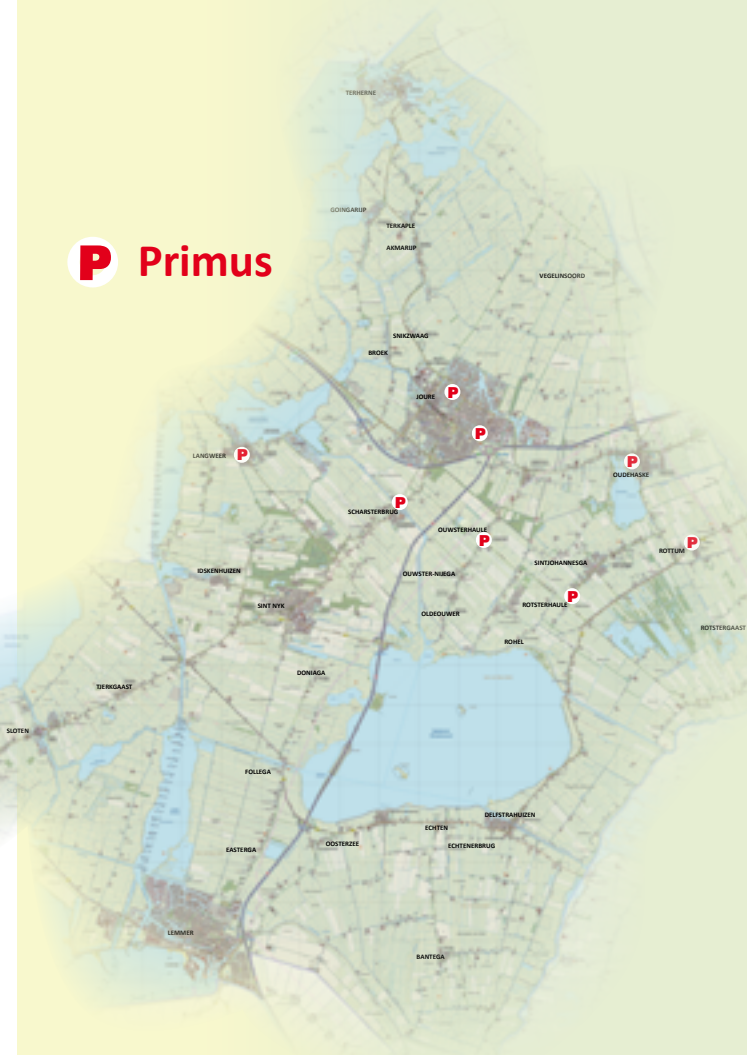
Primus is een schoolbestuur met tien basisscholen in De Fryske Marren. Deze staan in voormalig Skarsterlân. Op korte termijn zullen er acht basisscholen zijn. De Lytse Mienskip fuseert per 1 augustus 2018 en De Beuk per 1 augustus 2019. Beide schoollocaties worden opgeheven.

Huidige situatie

Primus heeft in gemeente De Fryske Marren twaalf scholen staan:

1. [De Lytse Mienskip in Haskerhorne](#)
2. [De Twa Fjilden in Joure](#)
3. [Westermarskoalle in Joure](#)
4. [It Swannestee in Langweer](#)
5. [It Haskerplak in Oudehaske](#)
6. [It Trijegeaster Honk in Ouwsterhaule](#)
7. [De Schakel in Rotsterhaule](#)
8. [De Ynset in Rottum](#)
9. [De Brêge in Scharsterbrug](#)
10. [De Beuk in St. Nicolaasga](#)

P Primus

NULMETING ONDERWIJSGROEP PRIMUS

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezig m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwjaar	Tijdelijke bouwjaar	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding	
groepen												m ² bvo				
De Lytse Mienskip	Haulsterweg 2A	HASKERHORNE	38	575	575	575	0	575	0	74	4	4	670	1957	61	1983/1989/ 2006
Twa Fjilden	Kon. Julianalaan 3	JOURE	109	1085	1085	1085	0	-	-	175	8	8	1130	2014	4	0
Westermarskoalle	E.A. Borgerstraat 23	JOURE	195	1338	1262	1338	0	1338	0	211	8	10	1360	1974	44	1978,2000,2008, renovatie 2015
't Swannestee	Tsjillânleane 32	LANGWEER	101	800	800	800	0	800	0	119	5	5	785	2014	4	0
It Haskerplak	Julianastraat 1	OUDEHASKE	69	794	794	794	0	794	0	118	5	5	785	1966	52	1986 /1992 / 2000
Trijegeaster Honk	J. Veldstraweg 49	OUWSTERHAULE	61	664	664	664	0	664	0	92	5	4	670	1984	34	1989/2003/2006
De Schakel	Pr. Marijkeweg 7A	ROTSTERHAULE	69	758	758	758	0	758	0	110	5	5	785	1964	54	1982 / 2002
De Ynset	Binnendijk 24	ROTTUM FR	55	553	553	553	0	553	0	70	4	4	670	1927	91	1927 / 1983 / 2003
De Br	Trijegea 16	SCHARSTERBRUG	59	664	664	664	0	664	0	92	5	5	785	1998	20	2006 noodlokaal
De Beuk	De Tuke 2	SINT NICOLAASGA	48	672	672	672	0	672	0	93	5	5	785	1978	40	2008

Ontwikkelingen en scenario's OG Primus

Primus kent veel relatief kleine scholen. Om die reden hebben zij een aantal jaren geleden onderwijsteams voor meerdere scholen ingesteld.

Per 1 augustus 2017 zijn It Kampke in Terherne (Primus) en It Twaspan in Terkaple (Meilân) gefuseerd tot basisschool Bloei onder CBO Meilân. Deze stap is gezet om een voorziening voor het basisonderwijs in deze regio te kunnen behouden. Daarnaast is De Stobbestjelp in Vegelinsoord per 1 augustus 2016 gefuseerd en de locatie opgeheven, omdat de school onder de gemeentelijke opheffingsnorm van 46 leerlingen zat.

De drie scholen In Joure Noord (waarvan de Westermarskoalle van Primus) werken met de kinderopvang in een netwerkverband samen als kindcentrum Joure Noord. Sporthal De Stuit is onderdeel van dit kindcentrum. Het toekomstscenario is dat de samenwerking blijft zoals het is. Voor de Westermarskoalle is eind 2015 renovatie opgeleverd. De school kan daarmee weer de komende 25 jaar vooruit.

In de regio Joure Zuid is De Twa Fjilden samen met de christelijke basisschool Dr. E.A. Borgerschool gehuisvest in de brede school Joure Zuid. Hierin zitten ook SKIK met de peuteropvang, kinderopvang en buitenschoolse opvang, It Toanhûs en MIKS (beweegen buurtcoaches). De accommodatie is in 2014 in gebruik genomen. Punt van aandacht is leegstand in

de scholen als gevolg van dalende leerlingenaantallen. De schoolbesturen en de gemeente zullen de ontwikkelingen ten aanzien van de leerlingstromen in geheel Joure jaarlijks monitoren.

Ook OBS De Brêge (Scharsterbrug) maakt onderdeel uit van de regio Joure Zuid. Het leerlingenaantal van De Brêge zal stabiliseren rond 70 leerlingen. De school komt niet onder de (gemeentelijke) opheffingsnorm. De leegstand in het gebouw neemt toe. De onderhoudssituatie van het gebouw uit 1998 is goed.

In de regio Oost Skarsterlân staan vijf scholen van Primus:

De Lytse Mienskip in Haskerhorne;

It Haskerplak in Oudehaske;

It Trijegeaster Honk in Ouwsterhaule;

De Schakel in Rotsterhaule;

De Ynset in Rottum.

Primus heeft te maken met een dalend leerlingenaantal en daardoor toenemende leegstand in deze schoolgebouwen. Er is een jaarlijks tekort op het onderhoudsbudget. Dit neemt op basis van de dalende leerlingenaantallen verder toe. Reden hiervoor is dat de rijksbesteding voor het in stand houden van het schoolgebouw is gebaseerd op het leerlingenaantal en niet op de omvang van het schoolgebouw. Het schoolgebouw krimpt niet mee met het dalende leerlingenaantal. Daarnaast ontstaan er door de leerlingendaling knelpunten ten aanzien

van het in stand houden van scholen in het kader van de gemiddelde schoolgrootte. Dit heeft te maken met het aantal scholen dat in stand gehouden kan worden die onder de gemeentelijke opheffingsnorm zitten. De Lytse Mienskip in Haskerhorne fuseert per 1 augustus 2018 en de schoollocatie zal opgeheven worden.

Primus ziet voor het behoud van het openbaar basisonderwijs in dit gebied de volgende scenario's:

- **Samenwerking in Oudehaske**
- Door samenwerking tussen de twee basisscholen in Oudehaske kan meerwaarde worden gecreëerd.
- **Herschikking in de regio**
- Dit is renovatie en/of uitbreiding en/of nieuwbouw ten behoeve van herschikking van de openbare basisscholen in dit voedingsgebied.

In de regio Sint Nicolaasga staan twee scholen van Primus:

De Beuk in Sint Nicolaasga en It Swannestee in Langweer. De Beuk heeft een dalend leerlingenaantal. In 2019 zal de school volgens de leerlingenprognose onder de gemeentelijke opheffingsnorm komen. De school zal per 1 augustus 2019 fuseren en de schoollocatie zal opgeheven worden. Er is op dit moment vanuit de gemeente geen voorziening in de huisvesting noodzakelijk voor deze school. Voor It Swannestee is in 2014 nieuwbouw opgeleverd. In dit kindcentrum is ook peuterspeelzaal De Lytse Swan gehuisvest.

Scenario per regio voor Primus

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 2: Joure Noord								
Dr Wumkesskoalle	Joure	181	1982	0	€ 280.017	2022	2022	2022
It Haskerfjild	Joure	300	1994	2004 uitbr. 4 lokalen	€ 682.110	2034	boekwaarde	2035
Westermarskoalle	Joure	195	1974	1978,2000,2008,2015	€ 1.424.257	2040	2040	> 2035
Regio 3: Joure Zuid								
Dr EA Borgerschool	Joure	125	2014	0	€ 7.865.946	2054	2054	> 2035
Twa Fjilden	Joure	109	2014	0		2054	2054	> 2035
St. Mattheüs	Joure	257	1963	1973/1984/1992/ 2002/2013	€ 1.081.872	2027	boekwaarde	>2035
De Brêge	Scharsterbrug	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349	2038	leerlingenaantal	-
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Tryegeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028
Regio 5: Sint Nicolaasga								
It Klimmerbled	Sint Nicolaasga	200	1982	2002/2005	€ 432.715	2030	2030	2030
De Paedwizer	Sint Nicolaasga	137	1976	0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen	2021
De Beuk	Sint Nicolaasga	48	1978	2008	€ 281.974	2033	leerlingenaantal	-
't Swannestee	Langweer	101	2014	0	€ 1.398.458	2054	2054	> 2035

Scholen van Primus

Westermarskoalle

Joure

Bouwjaar: 1974

Aantal leerlingen: 195

De renovatie van de Westermarskoalle is eind 2015 opgeleverd. Het schoolgebouw is volledig opgeknapt en gemoderniseerd. Ook functioneel.

Voorziening IHP:

Geen.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 2: Joure Noord								
Dr Wumkesskoalle	Joure	181	1982	0	€ 280.017	2022	2022	2022
It Haskerfjild	Joure	300	1994	2004 uitbr. 4 lokalen	€ 682.110	2034	boekwaarde	2035
Westermarskoalle	Joure	195	1974	1978,2000,2008,2015	€ 1.424.257	2040	2040	> 2035

De Twa Fjilden

Joure

Bouwjaar: 2014

Aantal leerlingen: 109

In de brede school Joure Zuid zijn de Dr. E.A. Borgerschool en OBS Twa Fjilden gehuisvest. Aandachtspunt is de leegstand die aan het ontstaan is in dit gebouw vanwege dalende leerlingenaantallen.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig. In verband met de ontwikkelingen in de leerlingenaantallen op de scholen is het belangrijk deze ontwikkelingen elk jaar met elkaar te monitoren.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 3: Joure Zuid								
Dr EA Borgerschool	Joure	125	2014	0	€ 7.865.946	2054	2054	> 2035
Twa Fjilden	Joure	109	2014	0		2054	2054	> 2035
St. Mattheüs	Joure	257	1963	1973/1984/1992/ 2002/2013	€ 1.081.872	2027	boekwaarde	>2035
De Brêge	Scharsterbrug	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349	2038	leerlingenaantal	-

De Brêge

Joure

Bouwjaar: 1998

Aantal leerlingen: 59

De Brêge heeft 59 leerlingen op 1 oktober 2017. Het aantal leerlingen zal volgens de prognose naar verwachting stabiliseren op 70 leerlingen op lange termijn. De leegstand in het gebouw blijft daardoor ook redelijk stabiel. De onderhoudssituatie van het gebouw is goed. De school is toekomstbestendig.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 3: Joure Zuid								
Dr EA Borgerschool	Joure	125	2014	0	€ 7.865.946	2054	2054	> 2035
Twa Fjilden	Joure	109	2014	0		2054	2054	> 2035
St. Mattheüs	Joure	257	1963	1973/1984/1992/ 2002/2013	€ 1.081.872	2027	boekwaarde	>2035
De Brêge	Scharsterbrug	59	1998	2006 noodlokaal	€ 357.349	2038	leerlingenaantal	-

De Lytse Mienskip

Haskerhorne

Bouwjaar: 1957

Aantal leerlingen: 64

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 13% en dit neemt op lange termijn toe naar 28%. De school telde op 1 oktober 2017 38 leerlingen. De school zal per 1 augustus 2018 fuseren met de Westermarskoalle in Joure. De schoollocatie in Haskerhorne zal worden opgeheven.

Voorziening IHP:

Geen huisvestingsvoorzieningen nodig, omdat de schoollocatie zal worden opgeheven.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Tryegeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028

Trygeaster Honk

Ouwsterhaule

Bouwjaar: 1984

Aantal leerlingen: 61

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud aan het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal richting de gemeentelijke opheffingsnorm, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter.

Voorziening IHP:

Primus geeft aan dat op korte termijn (rond 2019) een voorziening in het IHP nodig is ten behoeve van een herschikking in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Trygeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028

De Schakel

Rotsterhaule

Bouwjaar: 1964

Aantal leerlingen: 69

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud aan het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 20% en dit neemt op lange termijn toe. De scholen in Sintjohannesga en Rotsterhaule zoeken meer samenwerking en verbinding met elkaar om hierdoor meerwaarde te creëren.

Voorziening IHP:

In de toekomst (rond 2023) is mogelijk een voorziening in het IHP nodig ten behoeve van een herschikking in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Tryegeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028

De Ynset

Rottum

Bouwjaar: 1927

Aantal leerlingen: 55

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand 12% en dit loopt op lange termijn toe.

Echter op 1 oktober 2017 heeft de school een hoger leerlingenaantal (55) dan een jaar eerder (42). De school zit daarmee weer boven de gemeentelijke opheffingnorm

Voorziening IHP:

In de toekomst (rond 2023) is mogelijk een voorziening in het IHP nodig ten behoeve van een herschikking in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Tryegeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028

It Haskerplak

Oudehaske

Bouwjaar: 1985

Aantal leerlingen: 69

Op basis van het huidige leerlingenaantal zal er de komende 20 jaar een tekort zijn voor het onderhoud van het schoolgebouw. Door het dalende leerlingenaantal, worden de leegstand en het tekort op de exploitatie groter. Op dit moment is de leegstand bijna 24% en dit neemt op lange termijn toe in verband met een daling van het leerlingenaantal richting 60 tot 65 leerlingen.

Voorziening IHP:

De Tarissing en It Hakerplak zoeken samenwerking met elkaar als dit meerwaarde geeft. In de toekomst (rond 2021) is hierdoor mogelijk een voorziening in het IHP nodig, afhankelijk van de keuzes ten aanzien van beschikbaarheid in deze regio.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 4: Oost Skarsterlân								
De Lytse Mienskip	Haskerhorne	38	1957	1983/1989/ 2006	€ 328.108	2031	leerlingenaantal	-
Tryegeaster Honk	Ouwsterhaule	61	1984	1989/2003/2006	€ 727.986	2031	leerlingenaantal	-
De Schakel	Rotsterhaule	69	1964	1982 / 2002	€ 387.932	2027	leerlingenaantal	-
De Ynset	Rottum	55	1927	1927 / 1983 / 2003	€ 257.522	2028	leerlingenaantal	-
De Trieme	Sintjohannesga	104	1983	0	€ 343.067	2023	2023	2023
De Tarissing	Oudehaske	140	1985	0	€ 350.573	2025	boekwaarde	2027/2028
It Haskerplak	Oudehaske	69	1966	1986 /1992 / 2000	€ 361.589	2025	boekwaarde	2027/2028

De Beuk

St. Nicolaasga

Bouwjaar: 1978

Aantal leerlingen: 48

De school heeft een dalend leerlingenaantal.

Op 1 oktober 2017 telt de school 48 leerlingen. De school zit net boven de gemeentelijke opheffingsnorm. Primus heeft aangegeven dat de school per 1 augustus 2019 gaat fuseren en de schoollocatie zal worden opgeheven.

Voorziening IHP:

Er is op dit moment vanuit de gemeente geen voorziening in de huisvesting noodzakelijk voor deze school.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 5: Sint Nicolaasga								
It Klimmerbled	Sint Nicolaasga	200	1982	2002/2005	€ 432.715	2030	2030	2030
De Paedwizer	Sint Nicolaasga	137	1976	0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen	2021
De Beuk	Sint Nicolaasga	48	1978	2008	€ 281.974	2033	leerlingenaantal	-
't Swannestee	Langweer	101	2014	0	€ 1.398.458	2054	2054	> 2035

't Swannestee

Langweer

Bouwjaar: 2014

Aantal leerlingen: 101

De school heeft in 2014 nieuwbouw gekregen. Op dit moment heeft het schoolgebouw voldoende capaciteit. Op termijn zal enige leegstand ontstaan.

Voorziening IHP:

Geen voorziening nodig.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 5: Sint Nicolaasga								
It Klimmerbled	Sint Nicolaasga	200	1982	2002/2005	€ 432.715	2030	2030	2030
De Paedwizer	Sint Nicolaasga	137	1976	0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen	2021
De Beuk	Sint Nicolaasga	48	1978	2008	€ 281.974	2033	leerlingenaantal	-
't Swannestee	Langweer	101	2014	0	€ 1.398.458	2054	2054	> 2035

Nulmeting

Primus	Adres	Plaats	Leerlingen	Aanwezige	Capaciteit	Permanente	Tijdelijke	Begane	Verdieping	Maximale	Aantal	Eerste inrichting	Bouw-	Leeftijd	Uitbreiding
Schoolnaam			per 1-10-17	m ² bvo	m ² bvo	bouwaard	bouwaard	grond		capaciteit	lokalen	groepen	m ² bvo	jaar	
De Lytse Mienskip	Haulsterweg 2A	HASKERHORNE	38	575	575	575	0	575	0	74	4	4	670	1957	61 1983/1989/ 2006
Twa Fjilden	Kon. Julianalaan 3	JOURE	109	1085	1085	1085	0	-	-	175	8	8	1130	2014	4 0
Westermarskoalle	E.A. Borgerstraat 23	JOURE	195	1338	1262	1338	0	1338	0	211	8	10	1360	1974	44 1978,2000,2008, renovatie 2015
't Swannestee	Tsjillânleane 32	LANGWEER	101	800	800	800	0	800	0	119	5	5	785	2014	4 0
It Haskerplak	Julianastraat 1	OUDEHASKE	69	794	794	794	0	794	0	118	5	5	785	1966	52 1986/1992 / 2000
Tryegeaster Honk	J. Veldstraweg 49	OUWSTERHAULE	61	664	664	664	0	664	0	92	5	4	670	1984	34 1989/2003/2006
De Schakel	Pr. Marijkeweg 7A	ROTSTERHAULE	69	758	758	758	0	758	0	110	5	5	785	1964	54 1982 / 2002
De Ynset	Binnendijk 24	ROTTUM FR	55	553	553	553	0	553	0	70	4	4	670	1927	91 1927 / 1983 / 2003
De Brêge	Trijegea 16	SCHARSTERBRUG	59	664	664	664	0	664	0	92	5	5	785	1998	20 2006 noodlokaal
De Beuk	De Tuke 2	SINT NICOLAASGA	48	672	672	672	0	672	0	93	5	5	785	1978	40 2008

Schoolbestuur Zuyderzee Lyceum

De Samenwerkingsstichting Scholengroep Voortgezet Onderwijs Noordoostpolder en Lemsterland vormt het bevoegd gezag over twee scholen: de Bonifatius Mavo en het Zuyderzee Lyceum. De scholen van SSVO zijn gehuisvest in Emmeloord en Lemmer.

Huidige situatie

Het Zuyderzee Lyceum heeft in De Fryske Marren twee locaties voor voortgezet onderwijs staan:

[Nevenvestiging Zuyderzee Lyceum Lemmer](#)

[Nevenvestiging t.b.v. ISK Zuyderzee Lyceum Balk](#)

De nevenvestiging t.b.v. de ISK ontvangt met ingang van

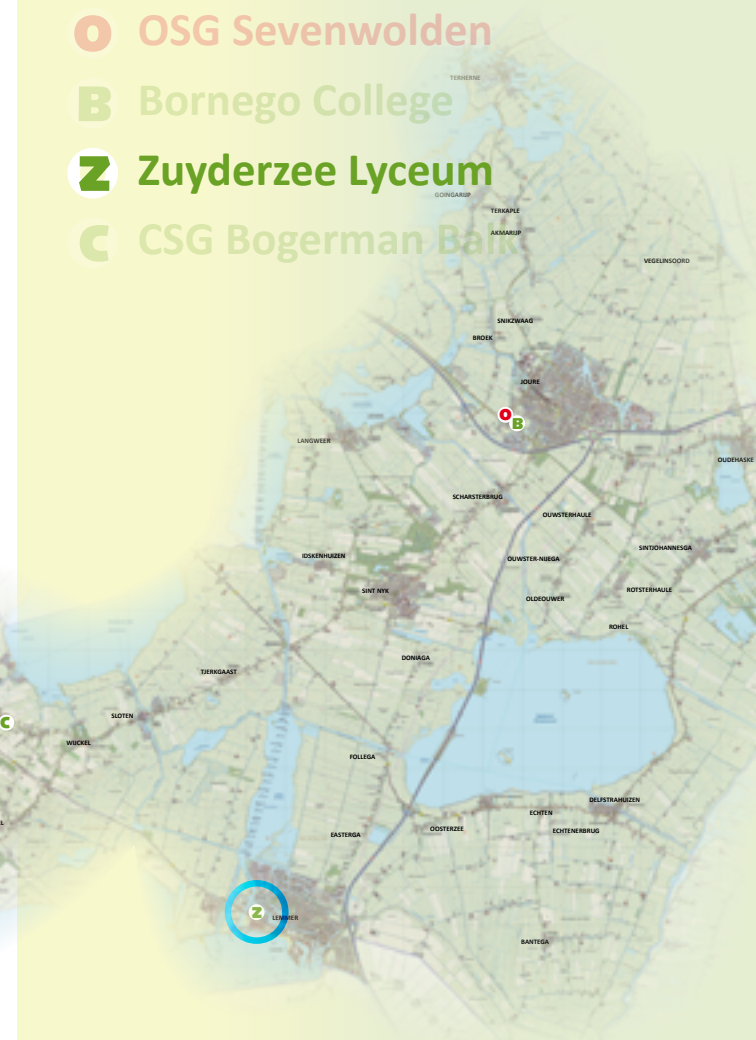
1 augustus 2018 geen leerlingen meer vanuit het asielzoekerscentrum in Balk, omdat het AZC wordt gesloten.

O OSG Sevenwolden

B Bornego College

Z Zuyderzee Lyceum

C CSG Bogerman Balk

NULMETING ZUYDERZEE LYCEUM

Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-2017	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwjaar	Tijdelijke bouwjaar	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding	
											groepen	m ² bvo				
Zuyderzee Lyceum	Riensingel 2	LEMMER	395	3938 5	3938	3938 5	0	-	-		0	0	3938	1965	53	0
Zuyderzee Lyceum ISK	Douwe Aukesstraat 1	BALK	59													

Ontwikkelingen en scenario's Zuyderzee Lyceum

Het Zuyderzee Lyceum locatie Lemmer is een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van de hoofdlocatie in Emmeloord. De school telt 395 leerlingen (1 oktober 2017). De laatste jaren is er flink wat zij-instroom (dit betekent leerlingen die door verhuizing halverwege hun schoolcarrière instromen). De verwachting van de school is dat het leerlingenaantal de komende jaren zal stabiliseren rond de 400. Dit is hoger dan de leerlingenprognose, die daling voorspelt.

Het onderwijsaanbod is breed, van VMBO leerjaar 1 tot en met 4 (Dienstverlening & Producten) en havo/vwo leerjaar 1 tot en met 3. De school mag per 1 augustus 2018 ook LWOO aanbieden. Dit brede

aanbod zal met de op termijn verwachte leerlingenaantallen van 360 gehandhaafd kunnen blijven. De leerlingenprognose voorspelt een daling naar 303 leerlingen op lange termijn. De verwachting van de school is dat met het bredere aanbod een stabiel leerlingenaantal zal ontstaan.

Het schoolgebouw is meer dan 50 jaar oud. Het gebouw wordt op basis van het meerjaren onderhoudsprogramma onderhouden. Schuin tegenover de school staat een gymnastieklokaal; deze is in eigendom bij het schoolbestuur.

De school werkt gedifferentieerd. ICT is een belangrijk onderdeel van het onderwijsproces. Knelpunt in het gebouw is dat het steeds lastiger wordt om het gebouw aan te passen aan modern onderwijs (andere ruimten nodig, flexibiliteit). Daarnaast is het school-

gebouw niet efficiënt ingericht. Alle mogelijkheden in het gebouw zijn volledig benut. De functionaliteit staat onder druk. Het gebouw heeft de komende jaren veel onderhoud (in verband met leeftijd gebouw) nodig. Er is vanuit het schoolbestuur de wens geuit om hiervoor een oplossing te creëren. Bij voorkeur een oplossing samen met een andere (onderwijs) organisatie en jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1 oktober 2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/ renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader	Jaartal
Regio 10: Voortgezet Onderwijs								
Zuyderzee Lyceum	Lemmer	395	1965	0	€ 305.581	2005	ontwikkelingen	2021
OSG Sevenwolden	Joure	321	2001	0	€ 2.334.151	2041	2041	> 2035
Bornego College	Joure	364	2001	0		2041	2041	> 2035
CSG Bogerman Balk	Balk	314	1965	1995,1997,2004	€ 1.630.928	2029	2029	2029

School Zuyderzee Lyceum

Zuyderzee Lyceum

Lemmer
Bouwjaar: 1965
Aantal leerlingen: 395

Het Zuyderzee Lyceum locatie Lemmer is een nevenvestiging met spreidingsnoodzaak van de hoofdlocatie in Emmeloord. De school telt 395 leerlingen (1 oktober 2017). De laatste jaren is er flink wat zij-instroom (dit betekent leerlingen die door verhuizing halverwege van de school hun schoolcarrière instromen). De verwachting van de school is dat het leerlingenaantal de komende jaren zal stabiliseren rond de 400. Dit is hoger dan de leerlingenprognose, die daling voorspelt.

Het onderwijsaanbod is breed, van VMBO leerjaar 1 tot en met 4 (Dienstverlening & Producten) en havo/vwo leerjaar 1 tot en met 3. De school mag per 1 augustus 2018 ook LWOO aanbieden. Dit brede aanbod zal met de op termijn verwachte leerlingenaantallen van 360 gehandhaafd kunnen blijven. De leerlingenprognose voorspelt een daling naar 303 leerlingen op lange termijn. De verwachting van de school is dat met het bredere aanbod een stabiel leerlingenaantal zal ontstaan.

Het schoolgebouw is meer dan 50 jaar oud. Het gebouw wordt op basis van het meerjaren onderhoudsprogramma onderhouden. Schuin tegenover de school staat een gymnastieklokaal; deze is in eigendom bij het schoolbestuur.

Schoolnaam	Plaats	Leerlingen 1/10/2017	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1/2017	overleg over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Toepassing IHP (plannen) en afwegingskader
Regio 10: Voortgezet Onderwijs							
Zuyderzee Lyceum	LEMMER	395	1965	0	€ 305.580,82	2005	> 2021

De school werkt gedifferentieerd. ICT is een belangrijk onderdeel van het onderwijsproces. Knelpunt in het gebouw is dat het steeds lastiger wordt om het gebouw aan te passen aan modern onderwijs (andere ruimten nodig, flexibiliteit). Daarnaast is het schoolgebouw niet efficiënt ingericht. Alle mogelijkheden in het gebouw zijn volledig benut. De functionaliteit staat onder druk. Het gebouw heeft de komende jaren veel onderhoud nodig (in verband met leeftijd gebouw). Er is vanuit het schoolbestuur de wens geuit om hiervoor een oplossing te creëren. Bij voorkeur een oplossing samen met een andere (onderwijs) organisatie en jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur.

Voorziening IHP:

Er is planvorming opgestart in het gebied bij het Zuyderzee Lyceum om een waterweg door te trekken, als onderdeel van 'Lemmer, Poort van Zuidwest Friesland'. Voor dit plan is mogelijk een deel van het terrein van het Zuyderzee Lyceum nodig. De planvorming is nog niet concreet en de haalbaarheid dient nog onderzocht te worden.

In verband met de leeftijd van het gebouw (meer dan 50 jaar), de gedateerde functionaliteit en de stedenbouwkundige planvorming in de omgeving van de school, vervangende nieuwbouw rond 2022 realiseren (inclusief gymnastieklokaal) in samenwerking met een huisvestingsoplossing voor OBS Tweespan

en andere samenwerkingspartners zoals jeugdzorg, jongerenwerk en cultuur. Omdat tijdelijke huisvesting kostbaar is, lijkt vervangende nieuwbouw op een andere locatie in Lemmer de meest logische keuze. De verkennende gesprekken met de samenwerkingspartners zijn opgestart.

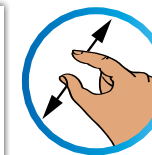

Nulmeting

Zuyderzee Lyceum Schoolnaam	Adres	Plaats	Leerlingen per 1-10-17	Aanwezige m ² bvo	Capaciteit m ² bvo	Permanente bouwaard	Tijdelijke bouwaard	Begane grond	Verdieping	Maximale capaciteit	Aantal lokalen	Eerste inrichting groepen m ² bvo	Bouw- jaar	Leeftijd	Uitbreiding	
Zuyderzee Lyceum	Riensingel 2	LEMMER	395	3938 ⁵	3938	3938 ⁵	0	-	-		0	0	3938	1965	53	0
Zuyderzee Lyceum ISK	Douwe Aukesstraat 1	BALK	59													

Bijlage: Nulmeting

Schoolnaam	adres	hoofd/locatie nevenvestiging	schoolbestuur	BRIN	Denominatie	aanwezige m² bvo	capaciteit m² bvo	permanente bouwjaar	tijdelijke bouwjaar	begane grond	verdieping	aantal lokalen	eerste inrichting	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding		
																	groepen	m² bvo
Basisonderwijs																		
RKPC De Toekomst	Aegeemleane 14	BAKHUIZEN	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	07QV	RK/PC	979	883	979	0	752	131	6	6	900	1975	43	1987 (speel), 2000 (SP)
St. Ludgerus	S. de Jongstrjitte 4	BALK	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	05AI	RK	824	824	824	0	824	0	5	5	785	1978	40	2005
It Hazzeleger	S. de Jongstrjitte 4	BALK	hoofdlocatie	De Gearhing	04HU	OP	791	791	751	0	791	0	5	5	785	1978	40	2005 (330m²)
De Bolster	Wikeleryk 14	BALK	hoofdlocatie	Nije Gaast	05LP	PC	1.554	1554	1554	0	1354	200	12	12	1590	2010	8	0
NBBS De Reinbôge	Broekenweg 14	BANTEGA	hoofdlocatie	De Gearhing	08CC	BN	500	500	500	0	500	0	4	4	670	1986	32	1997 / 2005
Twa Yn Ien	De Roede 49	ECHTENERBRUG	hoofdlocatie	De Gearhing	12MZ	OP	714	714	714	0	714	0	5	5	785	1989	29	2002 / 2006 / 2013
De Spoarsiker	De Veenscheiding 14	ECHTENERBRUG	hoofdlocatie	CBO Meilân	07YA	PC	639	580	639	0	597	42	4	4	670	1965	53	1987 uitbr-2007 ow.k.n.w.
De Lytse Mienskip	Haulsterweg 2A	HASKERHORNE	hoofdlocatie	Primus	15VS	OP	575	575	575	0	575	0	4	4	670	1957	61	1983/1989/ 2006
St. Mattheus	Uilke Boonstralaan 32	JOURE	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	07OT	RK	1440	1440	1440	0	1440	0	11	11	1475	1963	55	1973/1984/1992/2002/2013
Dr EA Borgerschool	Kon.Julianastraat 3	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	03IW	PC	1032	1032	1032	0	-	-	8	9	1245	2014	4	0
Dr Wumkesskoalle	Sluisdijk 25	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	06GL	PC	1090	1090	1090	0	1090	0	8	8	1130	1982	36	0
It Haskerfjild	E.A. Borgerstraat 27	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	08JK	PC	1617	1617	1617	0	1617	0	12	12	1590	1994	24	2004 uitbr. 4 lokalen
Twa Fjilden	Kon. Julianaalaan 3	JOURE	hoofdlocatie	Primus	14QR	OP	1085	1085	1085	0	-	-	8	8	1130	2014	4	0
Westermarskoalle	E.A. Borgerstraat 23	JOURE	hoofdlocatie	Primus	15AZ	OP	1338	1262	1338	0	1338	0	8	10	1360	1974	44	1978,2000,2008, renovatie 2015
't Swannestee	Tsjillâneane 32	LANGWEER	hoofdlocatie	Primus	16CZ	OP	800	800	800	0	800	0	5	5	785	2014	4	0
Daltonschool Sint Jozef	Markerstraat 9	LEMMER	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	06QK	RK	1401	1360	1401	0	1121	239	12	11	1475	2000	18	2003-2005-2009
De Dam	Lennastraat 14	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	10UC	OP	1074	1015	1074	0	1074	0	7	6	900	2005	13	0
De Meerpaal	Schokker 4A	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	11IH	OP	1009	1009	1009	0	452	557	7	7	1015	2016	2	betrokken in kerstvakantie 2016
Tweespan	Betelgeuze 4	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	11TZ	OP	1284	1238	1284	0	1284	0	9	10	1360	1981	37	2001-2003-2006
De Arke	Tramdijk 10	LEMMER	hoofdlocatie	CBO Meilân	12AV	PC	2231 ¹	1910	2231 ¹	0	1910	321	15	17	2165	2003	15	0
De Stapstien	Lyklamawei 25	NIJEMIRDUM	hoofdlocatie	Nije Gaast	05RM	PC	639 ²	531	639 ²	0	558	81	4	4	670	1952	66	1985 en 1986
De Wynbrekker	M. Poppusstraat 46	OOSTERZEE	hoofdlocatie	De Gearhing	12DX	OP	560	560	560	0	560	0	4	4	670	1982	36	0
Eben Hâblerschool	De Griens 5	OOSTERZEE	hoofdlocatie	CBO Meilân	05RS	PC	443	443	443	0	443	0	3	3	555	1987	31	0
De Fluessen	Aldewei 37	OUDEGA (DFM)	hoofdlocatie	Nije Gaast	04NA	PC	606 ³	580	606 ³	0	534	72	4	4	670	1983	35	1990,200
De Tarissing	De Vervening 1A	OUDEHASKE	hoofdlocatie	CBO Meilân	05RY	PC	864	843	864	0	843	21	6	6	900	1985	33	0
It Haskerplak	Julianastraat 1	OUDEHASKE	hoofdlocatie	Primus	15TJ	OP	794	794	794	0	794	0	5	5	785	1966	52	1986/1992 / 2000
De Wâlikker	J. Schotanuswei 46	OUDEMIRDUM	hoofdlocatie	Nije Gaast	06UN	PC	1038	1038	1038	0	993	45	6	6	900	1978	40	1985, 161 m², 2011, 185
Tryegeaster Honk	J. Veldstraweg 49	OUWSTERHAULE	hoofdlocatie	Primus	15XX	OP	664	664	664	0	664	0	5	4	670	1984	34	1989/2003/2006
De Schakel	Pr. Marijkeweg 7A	ROTSTERHAULE	hoofdlocatie	Primus	15QY	OP	758	758	758	0	758	0	5	5	785	1964	54	1982 / 2002
De Ynset	Binnendijk 24	ROTTUM FR	hoofdlocatie	Primus	15OR	OP	553	553	553	0	553	0	4	4	670	1927	91	1927 / 1983 / 2003
De Brêge	Trijege 16	SCHARSTERBRUG	hoofdlocatie	Primus	15ZX	OP	664	664	664	0	664	0	5	5	785	1998	20	2006 noodlokaal
It Klimmerbled	De Pit 2	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	06PG	RK	1188	1188	1188	0	1188	0	9	9	1245	1982	36	2002/2005
De Paedwizer	Saturnusstraat 6	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	CBO Meilân	14ZZ	PC	1.134	1.134	1.134	0	1.134	0	8	8	1130	1976	42	0
De Beuk	De Tuke 2	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	Primus	16BN	OP	672	672	672	0	672	0	5	5	785	1978	40	2008
De Trieme	Kerkhoflaan 12	SINTJOHANNESGA	hoofdlocatie	CBO Meilân	05PX	PC	725	725	725	0	725	0	6	7	1015	1983	35	0
De Klinkert	Wijkelerweg 172	SLOTEN FR	hoofdlocatie	Nije Gaast	05TH	PC	945 ⁴	785	945 ⁴	0	945 ⁴	0	6	6	900	1979	39	2005
Op 'e Terp	J. Boomsmastraat 23	SONDEL	hoofdlocatie	Nije Gaast	04TQ	PC	455	455	455	0	455	0	3	4	670	1921	97	1972 (58m²),1984 (125m²)
It Twaspan (Kampke)	Buurren 21	TERHERNE	hoofdlocatie	CBO Meilân	04LD	PC/OP	600	600	600	0	600	0	4	4	670	1978	40	2002
It Twaspan	Buurren 32	TERKAPLE	hoofdlocatie	CBO Meilân	04TL	PC/OP	474	474	474	0	474	0	3	4	670	1986	32	0
Voortgezet onderwijs																		
CSG Bogerman Balk	Douwe Aukesstraat 1	BALK	nev.vest.spread.	SGM Bogerman, Sneek	25CR10	PC	3599	3599	3599	0	-	-	0	0	4083	1984	34	1995, 1997, 2004
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	nev.vest.spread.	OSG Sevenwolden, Heerenveen	14FW04	OP	5784	5784	5784	0	-	-	0	0	2430	2001	17	0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	nev.vest.spread.	Bornego College, Heerenveen	25CV03	PC				0	-	-	0	0	3590			0
Zuyderzee Lyceum	Riensingel 2	LEMMER	nev.vest.spread.	Zuyderzee College, Emmeloord	20CR03	OP	3938 ⁵	3938	3938 ⁵	0	-	-	0	0	3938	1965	53	0
Zuyderzee Lyceum ISK	Douwe Aukesstraat 1	BALK	nev.vestiging	Zuyderzee College, Emmeloord	20CR07	OP				0	-	-	0	0				

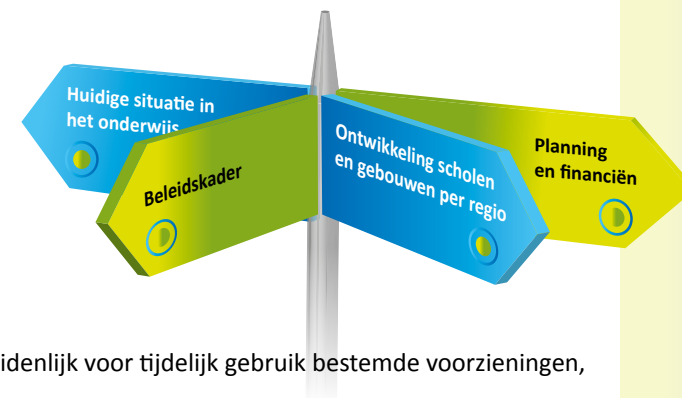
- Verdieping hoort niet bij capaciteit De Arke. Twee lokalen door Meilân permanent gebouwd. Na schools gebruik in te zetten voor kinderopvang.
- Collegebesluit capaciteitsverlaging. Eigen financiering Nije Gaast voor computerlokaal, 108m²
- Collegebesluit capaciteitsverlaging. Ruimte voor handvaardigheid en podium zijn van dorps huis Oudega, die in dezelfde accommodatie is gehuisvest.
- Collegebesluit capaciteitsverlaging. Peuterspeelzaal en eigen financiering Nije Gaast van 115m² niet meetellen in capaciteit school.
- 3938m² is exclusief de losstaande gymnastiekzaal van 437m². Bouwjaar gymzaal is onbekend. Gymzaal is in eigendom bij Zuyderzee Lyceum.

Bijlage:

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor onderwijshuisvesting bestaat uit de volgende regelgeving:

- Wet Primair Onderwijs
- Wet op de Expertisecentra
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente De Fryske Marren

De Wet Primair Onderwijs (WPO), Wet Expertisecentra (WEC) en de Wet Voortgezet Onderwijs (WVO) bepaalt hoe respectievelijk het basisonderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs in grote lijnen geregeld moet zijn. De artikelen in de wetten gaan onder andere over de bekostiging van het openbare en bijzondere onderwijs en de huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeenten.

Schoolbesturen krijgen op basis van het aantal leerlingen op de tellingen rijksbekostiging voor het instandhouden van de schoolgebouwen. In de wetten staat op welke wijze de bekostiging plaatsvindt (WPO afdeling 4, materiële instandhouding; WEC afdeling 4, materiële instandhouding; WVO titel III, afdeling 2, grondslagen en wijze der bekostiging). In deze onderdelen staat omschreven op welke wijze de bekostiging die de schoolbesturen direct vanuit de rijksoverheid krijgen kan worden berekend en waarvoor deze bekostiging is bestemd.

In de wetten staat ook omschreven dat de gemeente verantwoordelijk is voor het voorzien in adequate onderwijshuisvesting. Dit staat omschreven in afdeling 3, artikelen 91 tot en met 112 van de WPO; afdeling 3, artikelen 89 tot en met 110 van de WEC; titel III, afdeling 1A van de WVO.

In deze artikelen staat om schreven voor welke voorzieningen de gemeente verantwoordelijk is, namelijk:

- a. voor blijvend onderscheidenlijk voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen, bestaande uit:
  - 1^e nieuwbouw, een bestaand gebouw of een gedeelte daarvan, verplaatsing van een bestaand gebouw of van een gedeelte daarvan, terreinen, alsmede eerste aanschaf van onderwijsleerpakketten en meubilair,
  - 2^e uitbreiding van de onder 1° bedoelde voorzieningen, en
  - 3^e medegebruik van een ruimte die geschikt is voor het onderwijs;
- b. herstel van constructiefouten aan het gebouw, alsmede herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakketten en meubilair in geval van bijzondere omstandigheden

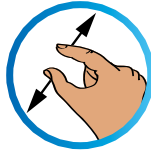
Verder staat in deze wetten omschreven dat de gemeente een procedure dient op te stellen op basis waarvan scholen in aanmerking kunnen komen voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting (aanvraagprocedure voor programma en overzicht onderwijshuisvesting dat jaarlijks door het college wordt vastgesteld).

In de wetten staan ook de algemene weigeringsgronden genoemd voor voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Ook staat hierin omschreven dat het bouwheerschap bij een goedkeuring voorziening in principe bij het schoolbestuur ligt. Wat verder nog interessant is om te melden is dat er ook bepalingen in de wetten zijn opgenomen over het einde van het gebruik van gebouwen door het onderwijs.

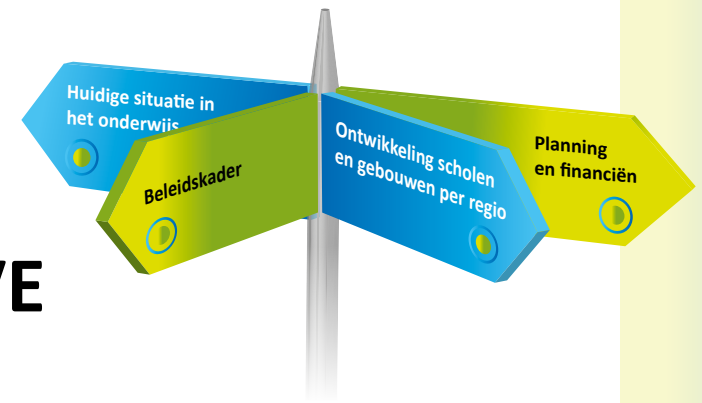
Deze procedure en de gedetailleerde omschrijvingen van de voorzieningen en de beoordeling van de voorzieningen staat omschreven in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van De Fryske Marren.

Bijlage: Leerlingenprognose

Schoolnaam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
Basisonderwijs																			
RKPC De Toekomst	89	94	93	109	114	119	120	121	121	121	119	118	114	110	106	102	98		
St. Ludgerus	823	649	673	668	750	775	800	805	810	810	810	800	795	775	755	735	714	694	
R Hazzeleger	70	66	66	66	70	70	70	70	71	71	71	75	74	74	74	74	74	74	
Bolster (excl.74 Cocon)	100	126	129	117	119	119	119	120	121	124	127	126	125	125	126	126	125		
NBBS De Reinbøge	791	803,6	834	849	799	799	799	799	804	829	839	834	829	829	834	834	834	829	
Twa Yn Ien	220	213	211	228	240	249	250	251	251	243	248	247	245	243	244	244	242		
De Spoarsiker	1504,6	1219	1362	1347	1407	1452	1458	1463	1463	1476	1513	1543	1533	1523	1518	1523	1528	1518	
Lytse Mienskip	59	61	53	55	53	60	59	58	58	59	59	62	64	61	58	57	56	55	
Dr EA Borgerschool	500	496,77	507	467	477	467	502	497	492	492	497	512	522	507	492	487	482	477	
Dr Wumkesskoalle	59	51	36	41	35	33	32	31	31	32	32	33	33	34	34	34	34		
De Schakel	714	496,77	497	381	406	376	366	361	356	356	361	361	366	366	371	371	371	371	
De Winkert	80	63	69	82	79	79	78	77	76	76	76	78	80	81	82	82	82		
St. Matthues	1.440	1354,9	1463	1493	1473	1483	1518	1513	1498	1468	1447	1442	1432	1412	1412	1402	1387	1377	
De Brège	160	143	125	130	123	124	124	123	119	118	116	116	116	114	113	112	111		
Dr EA Borgerschool	1.032	1004,8	939,29	828,75	833,9	818,69	823,72	823,72	818,69	798,57	793,54	793,54	783,48	783,48	778,45	773,42	768,39	763,36	758,33
Dr Wumkesskoalle	188	181	181	165	156	150	150	148	144	142	141	140	140	139	137	136	133		
It Haskerplak	1.090	1145,94	1130	1110	1090	1065	1055	1044	1024	1014	1009	1004	1004	999	999	989	989	989	
Twa Fjilden	1.617	1724,09	1714	1709	1689	1634	1634	1634	1583	1563	1553	1543	1543	1538	1528	1513	1493	1483	
De Winkert	144	130	109	122	115	112	112	110	108	106	106	105	104	104	103	101	100		
De Brège	1.085	956	854	748	843	806	790	790	779	768	758	757	752	747	742	732	725		
De Winkert	178	181	195	170	165	164	164	162	158	155	154	154	154	153	151	150	148	147	
De Winkert	1.262	1075	1110	1181	1055	1030	1025	1025	1015	985	985	980	975	975	970	960	955	944	939
* Swannestee	112	108	101	106	98	94	89	88	84	82	81	83	86	90	92	94	95	93	
Dr EA Borgerschool	800	763	743	708	733	693	673	648	643	623	612	607	617	633	653	663	673	678	668
Daltonschool Sint Jozef	230	236	237	235	233	235	232	229	225	223	219	215	216	213	210	207	206	205	
It Haskerplak	1.380	1387	1397	1392	1392	1377	1362	1342	1311	1310	1290	1295	1280	1265	1255	1245	1240		
De Dam	91	71	38	56	48	46	46	45	45	44	45	44	45	44	43	43	42	42	
De Meerpaal	1.015	658	567	391	482	441	431	431	426	431	426	421	426	416	416	411	411		
De Winkert	157	155	164	160	158	155	150	145	136	133	129	124	122	121	117	113	110		
De Winkert	807	996	980	1025	1010	1000	985	960	915	890	873	853	828	818	813	793	773	760	752
De Winkert	153	141	137	139	134	128	124	122	119	117	115	115	114	113	111	109	108		
De Winkert	1.238	970	909	990	899	874	844	829	824	814	799	789	778	778	768	758	743	743	
De Arke	379	380	391	373	362	357	357	347	342	338	333	328	325	320	315	313	311		
De Winkert	1.910	2111	2167	2076	2021	1996	1976	1945	1920	1900	1875	1850	1835	1810	1784	1774	1764		
De Winkert	45	43	41	43	41	42	44	47	48	45	44	46	47	45	43	40	39	37	
De Winkert	531	426,15	426	416	406	411	421	416	411	406	421	411	406	426	416	401	396	386	
De Winkert	63	63	58	52	57	54	48	45	42	40	38	36	35	35	35	33	30	30	
De Winkert	506	517	492	462	487	472	441	426	411	401	391	381	376	376	366	356	351	351	
Eben Hæzerschool	61	56	51	49	48	45	42	40	37	36	34	33	33	33	31	29	28		
De Winkert	443	507	482	457	446	441	426	411	401	386	381	371	366	366	356	346	346	341	
De Winkert	47	41	41	42	40	37	36	35	34	34	33	33	32	32	30	29	28		
De Winkert	580	436,41	436	431	462	446	487	482	492	507	532	537	547	567	577	582	592	597	602
De Winkert	111	128	140	121	121	124	127	125	127	129	132	130	127	123	120	117			
De Winkert	843	758	844	904	809	809	824	839	854	839	829	839	849	864	854	839	819	804	789
It Haskerplak	790	81	69	65	65	65	66	67	66	65	65	67	68	67	65	64	62	61	
De Winkert	552	467	547	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	527	
De Winkert	105	105	94	102	99	90	85	83	82	79	78	79	81	81	81	79	78	76	
De Winkert	1.038	728	728	673	713	698	653	627	612	597	592	592	597	607	597	592	582		
Trygeaester Honk	74	73	61	63	53	50	46	45	44	45	45	47	48	49	50	50	51		
De Schakel	664	572	587	507	517	497	452	431	426	431	426	426	436	441	446	452	452	457	
De Winkert	78	71	69	63	61	56	55	55	54	53	52	52	51	52	53	53	53	53	
De Winkert	718	597	557	547	517	507	482	477	477	472	467	462	462	457	462	467	467	467	
De Winkert	52	42	55	54	59	62	64	62	59	57	55	52	49	48	46	44	43	42	
De Winkert	553	462	411	477	472	497	512	522	512	497	487	477	462	446	441	431	421	416	411
De Winkert	664	517	487	497	527	512	507	507	512	507	507	507	507	507	507	507	507	507	
It Klimmerbeld	208	204	200	216	211	209	204	201	197	196	195	187	185	185	181	178	175	172	
De Paedwizer	1286	1236	1206	1286	1261	1251	1226	1211	1191	1186	1181	1141	1131	1131	1110	1095	1080	1065	
De Winkert	142	141	137	140	132	127	124	123	119	119	115	115	116	114	112	111	109		
De Winkert	1.134	914	909	889	904	864	839	824	809	799	799	778	763	773	763	758	748		
De Winkert	62	63	48	48	37	31	26	25	24	24	24	24	23	22	22	22	22	21	
De Winkert	672	511,86	416	441	386	356	331	326	326	321	321	316	316	316	311	311	311	306	
De Winkert	120	113	104	106	103	103	102	101	100	97	95	95	94	96	97	97	98	101	
De Winkert	725	804	768	723	733	718	718	713	708	703	688	678	683	688	688	693	708		
De Winkert	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	84	
De Winkert	783	633	572	592	552	527	492	482	487	492	487	492	502	512	517	527	527	537	
Op 'e Terp	51	52	45	44	44	43	40	39	38	35	34	34	32	30	29	29	29	29	

Bijlage: Tabel locaties Peuterwerk en VVE

Naam		Adres	Kind plaatsen 2014 *2015	Aantal peuters	
				2015	lange termijn
Regio Bakhuizen					
De Peuterhof	MFC De Gearte	St. Odulphusstraat 69, Bakhuizen	26	32	23
Regio Balk					
't Plankje		Bloemstraat 4, Balk	79	102	87
De Lytse Skeakel	MFC De Skeakel	Aldewei 37, Oudega	13	10	stabiel
Regio Joure					
PO de Pikestjelp	Brede school Joure Zuid	Koningin Julianalaan 3, Joure			
PO Lytse Mattheus	RKBS Mattheus	Uilke Boonstralaan 32, Joure	84*	281	227
PO Lytse Westermar	OBS Westermar	E A Borgerstraat 23, Joure			
De Poaskepleats	Dorpshuis	Buorren 29, Terherne	7*	18	23
Lytse Brêge	OBS De Brêge	Trijegea 16, Scharsterbrug	18*	26	18
Regio Lemmer					
PO Betelgeuze	Lemmer	Betelgeuze 5, Lemmer	56	161	141
PO Lennastraat (tijdelijk)	Lemstervaart	Lennastraat 14, Lemmer (tijdelijk)	35	46	38
Regio Oosterzee, Echtenerbrug, Bantega					
PO De Veenscheiding	dorpshuis	De Veenscheiding 18, Echtenerbrug	16	42	stabiel
PO Menso Poppiusstraat	OBS De Wynbrekker	Menso Poppiusstraat 46, Oosterzee	15	36	28
Regio Oudehaske, Rotsterhaule, Ouwsterhaule					
Bargeboskje	Kultuerhus	Julianastraat 5, Oudehaske	28*	46	35
Pjutterkes	OBS Trijegeaster Honk	Jetze Veldstraweg 49, Ouwsterhaule	28*	25	stabiel
PO de Lytse Wjukjes	OBS De Schakel	Prinses Marijkeweg 7a, Rotsterhaule	14*	57	stabiel
PO De Muontserakkers	OBS De Stobbestjelp	Zwarte Weg 53, Vegelinsoord	11*	10	stabiel
Regio Sint Nicolaasga					
PO de Bûkemantsjes	Bibliotheek	Boskranne 59a, St. Nicolaasga	56*	63	stabiel
PO de Lytse Swan	IKC Langweer	Tsjillanleane 32, Langweer	16	28	stabiel
Regio Sloten, Sondel, Nijemirdum, Oudemirdum					
Pjuttewille	CBS De Wâlikker	Jan Schotanuswei 46, Oudemirdum	28	33	21
It Kidelstientsje	CBS De Klinskert	Wijckelerweg 172, Sloten	16	27	20
Hummelterp	CBS Op 'e Terp	Jacobus Boomsmastraat 23, Sondel	14	12	6
't Opstapke	CBS De Stapstien	Lyklamawei 25, Nijemirdum	14	16	6

De aantallen peuters in de kolommen kindplaatsen, aantal peuters 2015 en aantal peuters lange termijn betreft de 2- en 3-jarigen. Uiterlijk per 1 januari 2017 worden ten aanzien van peuterwerk/VVE alleen de 2,5 en 3-jarigen gesubsidieerd door gemeente De Fryske Marren, conform de Kadernota peuterwerk en VVE.

Het aantal peuters in 2015 en op lange termijn is gebaseerd op de rapportage 'Rapport prognoses basisscholen' van juni 2015.

De regio's bestaan uit de volgende voedingsgebieden:

- Regio Bakhuizen: inclusief Mirns
- Regio Balk: Balk is inclusief Harich, Wyckel Oudega is inclusief Elahuizen
- Regio Joure: Terherne is inclusief Terkaple, Akmarijpp en Goïngarijpp

- Regio Lemmer: Betelgeuze is alle wijken van Lemmer, behalve Lemstervaart Lemstervaart is alleen de wijk Lemstervaart.
- Regio Oosterzee, Echtenerbrug, Bantega Oosterzee met helft van Bantega Echtenerbrug, Delfstrahuizen, Echten met helft van Bantega
- Regio Oudehaske, Rotsterhaule en Ouwsterhaule Rotsterhaule is inclusief Sintjohannesga, Rohel en Rottum Ouwsterhaule is inclusief Haskerhorne, Oldeouwer
- Regio Sint Nicolaasga: inclusief Idskenuizen
- Regio Sloten, Sondel, Nijemirdum, Oudemirdum: Sloten is inclusief Tjerkgaast

Bijlage: Informatie duurzaamheid

Voor het onderwijs zijn binnen deze visie de volgende mogelijkheden en maatregelen van toepassing:

- Energie: in 2030 zijn we een gemeente met zeer lage energiekosten voor o.a. de scholen. De gemeente zet hiervoor in op:
  - Energy Challenge (educatie over water en energie / advies over verbetermaatregelen voor gebouw en installaties). De gemeente heeft de komende twee jaar nog een beperkt budget beschikbaar voor de Energy Challenge. Scholen van Nije Gaast doen hier al aan mee.
  - Educatieprogramma energiebesparing via NME 'Groen en Doen'. Groen en Doen wordt gesubsidieerd door de gemeente.
- Groen en natuur: groen en natuurlijk spelen bij o.a. scholen. Er is een beperkt budget beschikbaar voor advies en het inrichten van groene en natuurlijke speelterreinen (stimuleren biodiversiteit is het doel).
- Natuur- en milieu educatie door 'Groen en Doen' (onderdeel van 'Mar & Klif'). De activiteiten via Groen en Doen worden door

de gemeente gesubsidieerd.

- Als een school duurzame maatregelen wil nemen, kan ondersteuning en advies worden gevraagd bij de gemeente.

Investerings in duurzaamheid worden vaak terugverdiend. Op posten als gedrag, onderhoud en energielasten kan door scholen worden bespaard. De verwachting is dat scholen binnenkort op een wettige manier mogen investeren in verduurzaming van de schoolgebouwen, als de investering binnen een bepaald aantal jaren terug te verdienen is en het een exploitatievoordeel biedt.

Voor het stimuleren van duurzaamheid heeft de Rijksoverheid een "Green Deal" opgesteld. Dit zijn afspraken tussen de Rijksoverheid en andere partijen, zoals bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. De Green Deal helpt om duurzame plannen uit te voeren op het gebied van energie, klimaat, water, grondstoffen, biodiversiteit, mobiliteit, etc. Met de Green Deal wordt geprobeerd knelpunten weg te nemen bij duurzame plannen.

Voor meer informatie hierover:

DE FRYSKE MARREN

Postadres

Postbus 101
8500 AC Joure

Bezoekadres

Herema State 1, Joure

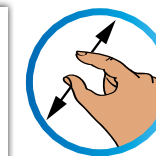
Contact

info@defryskemarren.nl
www.defryskemarren.nl

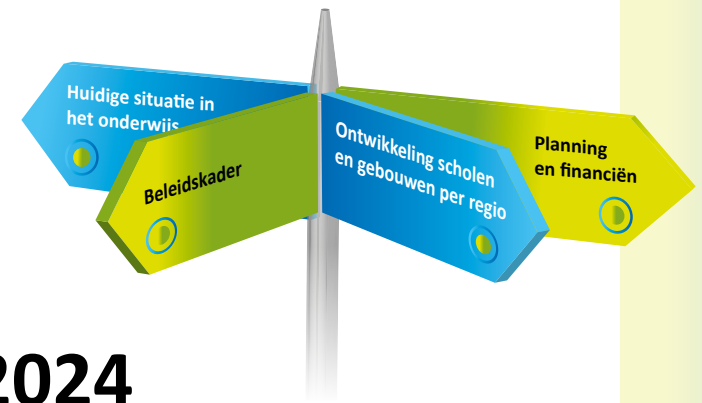
Bijlage: Nulmeting

1. Verdieping hoort niet bij capaciteit De Arke. Twee lokalen door Meilân permanent gebouwd. Na schools gebruik in te zetten voor kinderopvang.
2. Collegebesluit capaciteitsverlaging. Eigen financiering Nije Gaast voor computerlokaal, 108m²
3. Collegebesluit capaciteitsverlaging. Ruimte voor handvaardigheid en podium zijn van dorps huis Oudega, die in dezelfde accommodatie is gehuisvest.
4. Collegebesluit capaciteitsverlaging. Peuterspeelzaal en eigen financiering Nije Gaast van 115m² niet meetellen in capaciteits school.
5. 3938m² is exclusief de losstaande gymnastiekzaal van 437m². Bouwjaar gymzaal is onbekend. Gymzaal is in eigendom bij Zuyderzee Lyceum.

Schoolnaam	adres	hoofd/locatie nevenvestiging	schoolbestuur	BRIN	Denominatie	aanwezige m ² bvo	capaciteit m ² bvo	permanente bouwjaar	tijdelijke bouwjaar	bezane grond	verdieping	aantal lokalen	eerste inrichting groepen m ² bvo	Bouwjaar	leeftijd	Uitbreiding		
Basisonderwijs																		
RKPC De Toekomst	Ageommeleane 14	BAKHUIZEN	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	07QV	RK/PC	979	883	979	0	752	131	6	6	900	1975	43	1987 (speel), 2000 (SP)
St. Ludgerus	S. de Jongstrijtte 4	BALK	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	05AI	RK	824	824	824	0	824	0	5	5	785	1978	40	2005
It Hazzeleger	S. de Jongstrijtte 4	BALK	hoofdlocatie	De Gearhing	04HU	OP	791	791	751	0	791	0	5	5	785	1978	40	2005 (330m ²)
De Bolster	Wikeleryk 14	BALK	hoofdlocatie	Nije Gaast	05LP	PC	1.554	1554	1554	0	1354	200	12	12	1590	2010	8	0
NBBS De Reinbôge	Broekenweg 14	BANTEGA	hoofdlocatie	De Gearhing	08CC	BN	500	500	500	0	500	0	4	4	670	1986	32	1997 / 2005
Twa Yn Ien	De Roede 49	ECHTENERBRUG	hoofdlocatie	De Gearhing	12MZ	OP	714	714	714	0	714	0	5	5	785	1989	29	2002 / 2006 / 2013
De Spoarsiker	De Veenscheiding 14	ECHTENERBRUG	hoofdlocatie	CBO Meilân	07YA	PC	639	580	639	0	597	42	4	4	670	1965	53	1987 uitbr-2007 ow.k.n.w.
De Lytse Mienskip	Haulsterweg 2A	HASKERHORNE	hoofdlocatie	Primus	15VS	OP	575	575	575	0	575	0	4	4	670	1957	61	1983/1989/ 2006
St. Mattheus	Uilke Boonstralaan 32	JOURE	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	07OT	RK	1440	1440	1440	0	1440	0	11	11	1475	1963	55	1973/1984/1992/2002/2013
Dr EA Borgerschool	Kon. Julianastraat 3	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	03IW	PC	1032	1032	1032	0	-	-	8	9	1245	2014	4	0
Dr Wumkesskoalle	Sluisdijk 25	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	06GL	PC	1090	1090	1090	0	1090	0	8	8	1130	1982	36	0
It Haskerfjild	E.A. Borgerstraat 27	JOURE	hoofdlocatie	CBO Meilân	08KJ	PC	1617	1617	1617	0	1617	0	12	12	1590	1994	24	2004 uitbr. 4 lokalen
Twa Fjilden	Kon. Julianaalaan 3	JOURE	hoofdlocatie	Primus	14QR	OP	1085	1085	1085	0	-	-	8	8	1130	2014	4	0
Westermarskoalle	E.A. Borgerstraat 23	JOURE	hoofdlocatie	Primus	15AZ	OP	1338	1262	1338	0	1338	0	8	10	1360	1974	44	1978,2000,2008, renovatie 2015
't Swannestee	Tsjillâneane 32	LANGWEER	hoofdlocatie	Primus	16CZ	OP	800	800	800	0	800	0	5	5	785	2014	4	0
Daltonschool Sint Jozef	Markerstraat 9	LEMMER	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	06QK	RK	1401	1360	1401	0	1121	239	12	11	1475	2000	18	2003-2005-2009
De Dam	Lennastraat 14	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	10UC	OP	1074	1015	1074	0	1074	0	7	6	900	2005	13	0
De Meerpaal	Schokker 4A	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	11IH	OP	1009	1009	1009	0	452	557	7	7	1015	2016	2	betrokken in kerstvakantie 2016
Tweespan	Betelgeuze 4	LEMMER	hoofdlocatie	De Gearhing	11TZ	OP	1284	1238	1284	0	1284	0	9	10	1360	1981	37	2001-2003-2006
De Arke	Tramdijk 10	LEMMER	hoofdlocatie	CBO Meilân	12AV	PC	2231 ¹	1910	2231 ¹	0	1910	321	15	17	2165	2003	15	0
De Stapstien	Lyklamawei 25	NIJEMIRDUM	hoofdlocatie	Nije Gaast	05RM	PC	639 ²	531	639 ²	0	558	81	4	4	670	1952	66	1985 en 1986
De Wynbrekker	M. Poppusstraat 46	OOSTERZEE	hoofdlocatie	De Gearhing	12DX	OP	560	560	560	0	560	0	4	4	670	1982	36	0
Eben Hâblerschool	De Grienen 5	OOSTERZEE	hoofdlocatie	CBO Meilân	05RS	PC	443	443	443	0	443	0	3	3	555	1987	31	0
De Fluessen	Aldewei 37	OUDEGA (DFM)	hoofdlocatie	Nije Gaast	04NA	PC	606 ³	580	606 ³	0	534	72	4	4	670	1983	35	1990,200
De Tarissing	De Vervening 1A	OUDEHASKE	hoofdlocatie	CBO Meilân	05RY	PC	864	843	864	0	843	21	6	6	900	1985	33	0
It Haskerplak	Julianastraat 1	OUDEHASKE	hoofdlocatie	Primus	15TJ	OP	794	794	794	0	794	0	5	5	785	1966	52	1986/1992 / 2000
De Wâlikker	J. Schotanuswei 46	OUDEMIRDUM	hoofdlocatie	Nije Gaast	06UN	PC	1038	1038	1038	0	993	45	6	6	900	1978	40	1985, 161 m ² , 2011, 185
Tryeaster Honk	J. Veldstraweg 49	OUWSTERHAULE	hoofdlocatie	Primus	15XX	OP	664	664	664	0	664	0	5	4	670	1984	34	1989/2003/2006
De Schakel	Pr. Marijkeweg 7A	ROTSTERHAULE	hoofdlocatie	Primus	15QY	OP	758	758	758	0	758	0	5	5	785	1964	54	1982 / 2002
De Ynset	Binnendijk 24	ROTTUM FR	hoofdlocatie	Primus	15OR	OP	553	553	553	0	553	0	4	4	670	1927	91	1927 / 1983 / 2003
De Brêge	Trijegea 16	SCHARSTERBRUG	hoofdlocatie	Primus	15ZX	OP	664	664	664	0	664	0	5	5	785	1998	20	2006 noodlokaal
It Klimmerbled	De Pit 2	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	Bisschop Möller Stichting	06PG	RK	1188	1188	1188	0	1188	0	9	9	1245	1982	36	2002/2005
De Paedwizer	Saturnusstraat 6	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	CBO Meilân	14ZZ	PC	1.134	1.134	1.134	0	1.134	0	8	8	1130	1976	42	0
De Beuk	De Tuke 2	SINT NICOLAASGA	hoofdlocatie	Primus	16BN	OP	672	672	672	0	672	0	5	5	785	1978	40	2008
De Trieme	Kerkhoflaan 12	SINTJOHANNESGA	hoofdlocatie	CBO Meilân	05PX	PC	725	725	725	0	725	0	6	7	1015	1983	35	0
De Klinkert	Wijkelerweg 172	SLOTEN FR	hoofdlocatie	Nije Gaast	05TH	PC	945 ⁴	785	945 ⁴	0	945 ⁴	0	6	6	900	1979	39	2005
Op 'e Terp	J. Boomsmastraat 23	SONDEL	hoofdlocatie	Nije Gaast	04TQ	PC	455	455	455	0	455	0	3	4	670	1921	97	1972 (58m ²),1984 (125m ²)
It Twaspan (Kampke)	Buurren 21	TERHERNE	hoofdlocatie	CBO Meilân	04LD	PC/OP	600	600	600	0	600	0	4	4	670	1978	40	2002
It Twaspan	Buurren 32	TERKAPLE	hoofdlocatie	CBO Meilân	04TL	PC/OP	474	474	474	0	474	0	3	4	670	1986	32	0
Voortgezet onderwijs																		
CSG Bogerman Balk	Douwe Aukesstraat 1	BALK	nev.vest.spreid.	SGM Bogerman, Sneek	25CR10	PC	3599	3599	3599	0	-	-	0	0	4083	1984	34	1995, 1997, 2004
OSG Sevenwolden	Pasteurweg 1	JOURE	nev.vest.spreid.	OSG Sevenwolden, Heerenveen	14FW04	OP	5784	5784	5784	0	-	-	0	0	2430	2001	17	0
Bornego College	Pasteurweg 3	JOURE	nev.vest.spreid.	Bornego College, Heerenveen	25CV03	PC				0	-	-	0	0	3590			0
Zuyderzee Lyceum	Riensingel 2	LEMMER	nev.vest.spreid.	Zuyderzee College, Emmeloord	20CR03	OP	3938 ⁵	3938	3938 ⁵	0	-	-	0	0	3938	1965	53	0
Zuyderzee Lyceum ISK	Douwe Aukesstraat 1	BALK	nev.vestiging	Zuyderzee College, Emmeloord	20CR07	OP				0	-	-	0	0				

Ontwikkelingen en scenario's per regio primair onderwijs tot en met 2024

Hieronder staat een lijst met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. Klik op het nummer om naar de Regio te gaan. Als u op de school klikt komt u op de specifieke pagina van die school in dit hoofdstuk.

Regio	Plaats	Scholen
1 Terkaple en Terherne	Terherne Terkaple	Basisschool Bloei (was It Kampke) Basisschool Bloei (was It Twaspan)
2 Joure Noord	Joure	CBS Dr. Wumkesskoalle CBS It Haskerfjild OBS Westermarskoalle
3 Joure Zuid	Joure Scharsterbrug	CBS Dr. E.A. Borgerschool OBS Twa Fjilden RKBS St. Mattheüs OBS De Brêge
4 Oost Skarsterlân	Haskerhorne Ouwsterhaule Rottum Oudehaske Rotsterhaule Sintjohannesga	OBS De Lytse Mienskip OBS Tryegeaster Honk OBS De Ynset CBS De Tarissing OBS It Haskerplak OBS De Schakel CBS De Trieme
5 Sint Nicolaasga	Sint Nicolaasga Langweer	RKBS It Klimmerbled CBS De Paedwizer OBS De Beuk OBS 't Swannestee

Regio	Plaats	Scholen
6 Zuidwest Gaasterland	Oudega Bakhuizen Oudemirdum Nijemirdum Sondel	CBS De Fluessen RKPC De Toekomst CBS De Wâlikker CBS De Stapstien CBS Op 'e Terp
7 Balk en Sloten	Balk Sloten	CBS De Bolster SVN De Cocon RKBS Sint Ludgerus OBS 't Hazzeleger CBS De Klinkert
8 Lemmer	Lemmer	CBS De Arke OBS De Dam OBS Het Tweespan OBS De Meerpaal RKBS Sint Jozef
9 Oost Lemsterland	Echtenerbrug Oosterzee Bantega	OBS Twa Yn Ien CBS De Spoarsiker OBS De Wynbrekker CBS Eben Haëzer NBBS De Reinbôge
10 Voortgezet onderwijs	Lemmer Joure Balk	Zuyderzee Lyceum OSG Sevenwolden Bornego College CSG Bogerman Balk ISK locatie Zuyderzee Lyceum

Ontwikkelingen scholen en gebouwen per regio

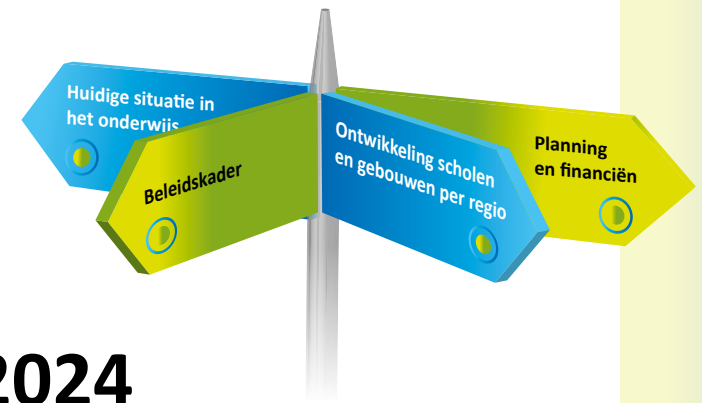
Om de ontwikkelingen in het onderwijs in kaart te brengen, zijn er gesprekken gevoerd met alle schoolbesturen. Tijdens het gesprek zijn alle schoolgebouwen en de verwachte ontwikkelingen in de toekomst besproken. Om de ontwikkelingen in gemeente De Fryske Marren goed inzichtelijk te maken, worden de ontwikkelingen per regio besproken en niet per school of schoolbestuur afzonderlijk. De ontwikkelingen hebben namelijk vaak niet alleen effect op één school, maar op meerdere scholen in de omgeving.

Hiernaast staat een plattegrond met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. [Klik hier](#) voor de regioindeling met de betreffende scholen in tabelvorm.

naar
lijst met
scholen
per regio

- G** Gearhing
- P** Primus
- N** Nije Gaast
- M** CBO Meilân
- B** BMS
- O** Recent opgeheven/
op te heffen school
- OS** OSG Sevenwolden
- B** Bornego College
- Z** Zuyderzee Lyceum
- C** CSG Bogerman Balk

Ontwikkelingen en scenario's per regio primair onderwijs tot en met 2024

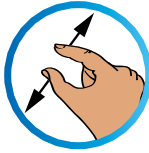
Hieronder staat een lijst met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. Klik op het nummer om naar de Regio te gaan. Als u op de school klikt komt u op de specifieke pagina van die school in dit hoofdstuk.

Regio	Plaats	Scholen
1 Terkaple en Terherne	Terherne Terkaple	Basisschool Bloei (was It Kampke) Basisschool Bloei (was It Twaspan)
2 Joure Noord	Joure	CBS Dr. Wumkesskoalle CBS It Haskerfjild OBS Westermarskoalle
3 Joure Zuid	Joure	CBS Dr. E.A. Borgerschool OBS Twa Fjilden RKBS St. Mattheüs OBS De Brêge
4 Oost Skarsterlân	Haskerhorne Ouwsterhaule Rottum Oudehaske Rotsterhaule Sintjohannesga	OBS De Lytse Mienskip OBS Tryegeaster Honk OBS De Ynset CBS De Tarissing OBS It Haskerplak OBS De Schakel CBS De Trieme
5 Sint Nicolaasga	Sint Nicolaasga Langweer	RKBS It Klimmerbled CBS De Paedwizer OBS De Beuk OBS 't Swannestee

Regio	Plaats	Scholen
6 Zuidwest Gaasterland	Oudega Bakhuizen Oudemirdum Nijemirdum Sondel	CBS De Fluessen RKPC De Toekomst CBS De Wâlikker CBS De Stapstien CBS Op 'e Terp
7 Balk en Sloten	Balk Sloten	CBS De Bolster SVN De Cocon RKBS Sint Ludgerus OBS 't Hazzeleger CBS De Klinkert
8 Lemmer	Lemmer	CBS De Arke OBS De Dam OBS Het Tweespan OBS De Meerpaal RKBS Sint Jozef
9 Oost Lemsterland	Echtenerbrug Oosterzee Bantega	OBS Twa Yn Ien CBS De Spoarsiker OBS De Wynbrekker CBS Eben Haëzer NBBS De Reinbôge
10 Voortgezet onderwijs	Lemmer Joure Balk	Zuyderzee Lyceum OSG Sevenwolden Bornego College CSG Bogerman Balk ISK locatie Zuyderzee Lyceum

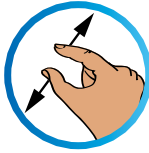

Bijlage: Leerlingenprognose

Schoolnaam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Basisonderwijs																		
RKPC De Toekomst	89	94	93	109	114	119	120	121	121	121	119	118	114	110	106	102	98	
St. Ludgerus	823	649	673	668	750	775	800	805	810	810	810	800	795	775	755	735	714	694
R Hazzeleger	70	66	66	66	70	70	70	70	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71
Bolster (excl.74 Cocoon)	120	136	129	117	119	119	119	120	121	124	127	126	125	125	126	126	125	
NBBS De Reinbøge	791	801,6	834	849	789	799	799	799	804	829	829	834	829	829	834	834	834	829
Twa Yn Ien	200	213	231	228	240	249	250	251	251	261	267	265	263	263	263	264	262	
De Sporsiker	1306,6	1219	1362	1347	1407	1452	1458	1463	1463	1476	1513	1543	1533	1533	1518	1523	1528	1518
Lytse Mienskip	500	496,77	507	467	477	467	502	497	492	492	497	512	522	507	492	487	482	477
Dr Wumkesskoalle	59	51	36	41	35	33	32	31	31	32	32	33	33	33	34	34	34	
De EA Borgerschool	714	496,77	457	381	406	376	366	361	356	356	361	361	366	366	371	371	371	371
De Wylfjild	80	63	69	82	79	79	78	76	77	76	76	76	78	80	81	82	82	82
St. Matthues	1.440	1354,9	1463	1493	1473	1483	1518	1513	1498	1468	1447	1442	1432	1432	1412	1402	1387	1377
De Brège	160	143	125	130	123	124	124	123	119	118	116	116	116	114	113	112	111	
De Schakel	1.032	1004,8	929,29	828,75	833,9	818,69	823,72	823,72	818,69	798,57	793,54	793,54	783,48	778,45	773,42	768,39	763,36	758,33
Twa Fjilden	1.090	1145,94	1130	1110	1090	1065	1055	1054	1044	1024	1014	1009	1004	994	989	989	989	989
De Wylfjild	817	801	800	796	785	785	785	785	785	785	785	785	785	785	785	785	785	785
De Wylfjild	1.144	1172,09	1144	1109	1089	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034
De Wylfjild	1.085	956	854	748	843	806	790	790	790	790	790	790	790	790	790	790	790	790
De Wylfjild	1.262	1075	1110	1181	1055	1030	1025	1025	1015	985	985	985	985	985	985	985	985	985
De Wylfjild	1.12	108	101	106	98	94	88	88	84	82	81	83	86	90	92	94	95	93
De Wylfjild	800	763	743	708	733	693	673	648	643	623	612	607	617	633	653	663	673	678
De Wylfjild	230	236	237	235	233	235	232	229	225	223	219	215	216	213	210	207	206	205
De Wylfjild	1.380	1387	1397	1392	1392	1377	1362	1342	1311	1310	1296	1295	1280	1265	1255	1245	1240	
De Wylfjild	91	71	38	56	48	46	46	46	45	45	44	45	44	43	43	42	42	
De Wylfjild	1.015	658	567	391	482	441	431	431	426	431	426	421	426	421	416	416	411	411
De Wylfjild	157	155	164	160	158	155	150	141	136	133	129	124	122	121	117	113	111	109
De Wylfjild	807	996	980	1025	1000	985	960	915	890	873	853	828	818	813	793	773	763	752
De Wylfjild	1.153	111	117	139	134	128	124	122	119	117	115	115	114	113	112	111	109	108
De Wylfjild	1.238	970	909	990	899	874	844	829	824	814	799	789	778	778	768	758	743	743
De Wylfjild	379	380	391	373	362	357	357	347	342	338	333	328	328	325	320	315	313	311
De Wylfjild	1.910	2111	2167	2076	2021	1996	1976	1945	1920	1900	1875	1850	1835	1810	1784	1774	1764	
De Wylfjild	45	43	41	43	41	42	44	47	48	45	44	46	47	45	43	40	39	37
De Wylfjild	531	426,16	426	416	406	411	421	408	411	406	421	411	406	426	416	401	396	386
De Wylfjild	63	58	52	57	54	48	45	42	40	38	36	35	35	35	33	31	30	30
De Wylfjild	506	517	492	462	487	472	441	426	411	401	391	381	376	376	366	356	351	351
De Wylfjild	61	56	51	49	48	45	42	40	37	36	34	33	33	33	31	29	28	
De Wylfjild	443	507	482	457	446	441	426	411	401	386	381	371	366	366	366	366	346	341
De Wylfjild	47	61	66	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67
De Wylfjild	580	436,41	416	411	402	446	487	482	492	507	532	537	547	567	572	582	592	597
De Wylfjild	1.111	128	140	121	121	124	127	125	127	129	132	130	127	123	120	117	112	
De Wylfjild	843	758	844	904	809	809	824	839	839	829	839	849	864	854	839	819	804	789
De Wylfjild	790	81	69	65	65	65	66	67	66	65	65	67	68	67	65	64	62	61
De Wylfjild	552	467	547	527	537	537	537	537	537	537	537	537	537	537	537	537	537	537
De Wylfjild	105	105	94	102	99	90	85	83	82	79	78	78	79	81	81	79	78	76
De Wylfjild	1.038	728	728	673	713	698	653	627	612	597	592	592	597	607	597	592	582	
De Wylfjild	74	73	61	63	53	50	46	44	45	44	45	45	47	48	49	50	50	51
De Wylfjild	664	572	587	507	517	467	452	431	426	431	426	426	436	441	446	452	452	457
De Wylfjild	78	71	69	63	61	56	55	55	54	53	52	52	51	52	53	53	53	53
De Wylfjild	718	597	557	547	517	507	482	477	477	472	467	462	462	457	462	467	467	467
De Wylfjild	52	42	55	54	59	62	64	62	59	57	55	52	49	48	46	44	43	42
De Wylfjild	553	462	411	477	472	497	512	522	512	497	487	477	462	446	441	431	426	411
De Wylfjild	664	517	582	497	522	517	512	507	512	507	507	507	507	507	507	507	507	507
De Wylfjild	1.188	1246	1236	1206	1286	1261	1251	1226	1211	1191	1186	1181	1141	1131	1110	1095	1080	1065
De Wylfjild	142	141	137	140	132	127	124	121	119	120	119	115	116	114	112	111	109	
De Wylfjild	1.134	914	909	889	904	864	839	824	809	799	804	799	778	763	773	763	758	748
De Wylfjild	62	63	48	48	37	31	26	25	24	24	24	24	24	24	22	22	22	21
De Wylfjild	672	511,86	416	441	386	356	331	326	326	321	321	316	316	316	311	311	311	306
De Wylfjild	120	113	104	106	103	103	102	101	100	97	95	95	94	96	97	97	98	101
De Wylfjild	725	804	798	723	733	718	718	713	702	703	688	678	673	683	688	693	708	
De Wylfjild	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94
De Wylfjild	785	633	572	592	527	492	487	482	487	487	482	487	482	487	482	487	482	487
De Wylfjild	455	51	52	45	44	44	43	40	39	38	35	34	34	32	30	29	29	29
De Wylfjild	455	456,53	462	426	421	421	416	401	396	391	376	371	361	351	346	346	341	346
De Wylfjild	600	63	57	50	49	46	41	41	41	41	43	44	43	44	46	46	45	44
De Wylfjild	568	487	352	466	416	406	406	406	406	416	421	416	421	416	421	416	421	416
De Wylfjild	177	51	49	48	43	38	34	33	34	32	32	33	36	37	37	38	38	38
De Wylfjild	474	486,71	457	346	441	416	391	376	371	366	371	361	361	366	381	386	391	391
De Wylfjild	4643	4532	4438	4394	4													

Bijlage: Leerlingenprognose

Schoolnaam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Basisonderwijs																		
RKPC De Toekomst	89	94	93	109	114	119	120	121	121	121	119	118	114	110	106	102	98	
St. Ludgerus	823	649	673	668	750	775	800	805	810	810	810	800	795	775	755	735	714	694
R Hazzeleger	70	66	66	66	70	70	70	70	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71
Bolster (excl.74 Cocoon)	120	213	231	228	240	249	250	251	251	250	249	245	240	235	231	224	216	212
NBBS De Reinbøge	59	61	53	55	53	60	59	58	58	59	59	62	64	61	58	57	56	55
Twa Yn Ien	500	496,77	507	467	477	467	502	497	492	492	497	512	522	507	492	487	482	477
De Spoarsiker	714	496,77	497	381	406	376	366	361	356	356	361	361	366	366	371	371	371	371
Lytse Mienskip	575	321,92	487	391	441	421	401	401	401	401	401	401	411	416	411	411	411	416
St. Mattheus	1.440	1.354,9	1.463	1.493	1.473	1.483	1.513	1.498	1.468	1.447	1.442	1.432	1.412	1.427	1.412	1.402	1.387	1.377
Dr EA Borgerschool	160	143	125	130	123	124	124	123	119	118	118	116	116	116	114	113	112	111
Dr Wumskeskoalle	1.032	1.004,8	929,29	828,75	833,9	818,69	823,72	823,72	818,69	798,57	793,54	793,54	783,48	783,48	778,45	773,42	768,39	763,36
It Haskerplak	1.090	1.145,94	1.130	1.110	1.090	1.065	1.055	1.054	1.024	1.014	1.009	1.004	994	989	989	989	989	989
Twa Fjilden	1.617	1.724,09	1.714	1.709	1.689	1.634	1.634	1.634	1.583	1.563	1.553	1.543	1.543	1.538	1.528	1.513	1.493	1.483
De Brège	1.085	956	854	748	843	806	790	790	779	768	758	757	752	747	747	742	732	725
De Lytse Mienskip	1.262	1.075	1.110	1.181	1.055	1.030	1.025	1.025	1.015	985	985	980	975	975	970	960	955	944
Tryeaster Honk	800	763	743	708	733	693	673	648	643	623	612	607	617	633	653	663	673	678
De Schakel	1.380	1.387	1.397	1.392	1.392	1.377	1.362	1.342	1.311	1.310	1.296	1.295	1.280	1.265	1.255	1.245	1.240	1.240
De Ynsert	1.015	658	567	391	482	441	431	431	426	431	426	421	426	421	416	416	411	411
De Meerpaal	807	996	980	1025	1000	985	960	945	900	873	853	828	818	813	793	773	763	752
De Toewspan	1.153	1.111	1.117	1.09	1.04	1.02	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01	1.01
De Arke	1.910	2.111	2.167	2.076	2.021	1.996	1.976	1.945	1.920	1.900	1.875	1.850	1.850	1.810	1.784	1.774	1.764	1.764
De Stapstien	45	43	41	43	41	42	44	47	48	45	44	46	47	45	43	40	39	37
De Wynbrekker	531	426,15	426	416	406	411	421	408	411	406	421	411	406	426	416	401	396	386
Eben Hæizerschool	443	507	482	457	446	441	426	411	401	386	381	371	366	366	366	366	346	341
De Fluessen	580	436,41	416	411	402	446	487	482	492	507	512	537	547	567	577	582	592	597
De Wâlikker	794	758	844	904	809	809	824	839	839	829	839	849	864	854	839	819	804	789
De Wâlikker	1.038	728	728	673	713	698	653	627	612	597	592	592	597	607	597	592	582	582
De Wâlikker	664	572	587	507	517	467	452	431	426	431	426	426	436	441	446	452	452	457
De Schakel	718	597	557	547	517	507	482	477	477	472	467	462	462	457	462	467	467	467
De Ynsert	553	462	411	477	472	497	512	522	512	497	487	477	462	446	441	431	426	411
De Brège	664	517	532	497	522	512	507	512	507	512	507	507	507	512	507	507	507	507
It Klimmerberd	1.188	208	204	200	216	211	209	204	201	197	196	195	187	185	185	181	175	172
De Paedwizer	1.134	914	909	889	904	864	839	824	809	799	804	799	778	763	773	763	758	748
De Beuk	672	511,86	416	441	386	356	331	326	326	321	321	316	316	316	311	311	311	306
De Trieme	725	804	798	723	733	718	718	713	702	703	688	678	673	683	688	688	693	708
De Klinkert	785	643	572	592	552	527	492	482	487	492	487	482	487	502	512	517	527	537
Op 'e Terp	455	51	52	45	44	44	43	40	39	38	35	34	34	32	30	29	29	29
Bloei (It Kampke)	600	563,89	487	352	466	418	408	406	406	416	421	416	421	416	421	411	416	421
Bloei (It Twaspán)	474	486,71	457	346	441	416	391	376	371	366	371	361	361	366	361	386	391	391
Totaal basisonderwijs	31204	30596	29923	29948	29343	29315	28904	28682	28385	28376	28088	27988	28059	27999	27913	27537	27350	27166
Uitvoeringsplan Onderwijs																		
Zuyderzee Lyceum	407	399	395	372	363	350	342	337	334	333	326	318	308	300	297	298	303	308
Zuyderzee Lyceum ISK	3938	3467	3137	3293	3139	3081	3003	2948	2913	2896	2887	2847	2792	2730	2683	2658	2663	2695
OSG Sevenwolden	0	105	365															
Bornego College	311	311	315	307	299	295	278	275	273	271	265	257	249	243	240	242	246	248
CSG Bogerman Balk	2485	2550	2759	2464	2415	2325	2280	2264	2249	2237	2199	2151	2100	2063	2064	2057	2082	2093
CSG Bogerman Balk	397	364	352	354	355	347	338	335	334	332	324	314	303	296	291	296	301	303
Totaal VO	1438	1423	1476	1338	1305	1265	1234	1220	1212	1206	1180	1146	1108	1079	1068	1079	1094	1107
2016 = telling 1 oktober 2015 / 2017 = telling 1 oktober 2016 / 2018 = telling 1 oktober 2017	13.321	11.988	11.827	12.129	11.231	11.047	10.801	10.600	10.506	10.454	10.416	10.255	10.044	9.988	9.962	9.539	9.578	9.695
2019 = prognose voor 1 oktober 2018																		

2016
telling 1 oktober 2015

2017
telling 1 oktober 2016

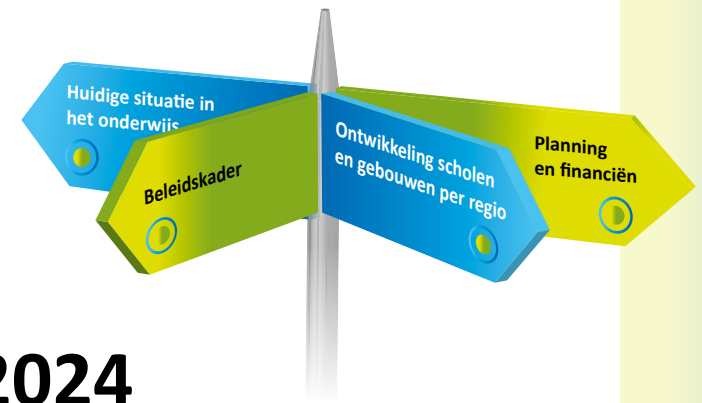
2018
is telling 1 oktober 2017

2019
prognose voor
1 oktober 2018

Bijlage: Tabel per regio / school met bouwjaar en boekwaarde

Schoolnaam	Plaats	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1 2017	Overige over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Tegensprekige afwegingskader	laartal
Regio 1: Terkaple en Terherne							
Basisschool Bloei (It Kampke)	TERHERNE	1978		2002	€ 111.140	2018/2042	fusie 1-8-2017
Basisschool Bloei (It Twaspán)	TERKAPLE	1986		0	€ 168.463	2026	fusie 1-8-2017
Regio 2: Joure Noord							
Dr Wumskeskoalle	JOURE	1982		0	€ 280.017	2022	2022
It Haskerplak	JOURE	1994	2004 uitbr. 4 lokalen		€ 682.110	2034	boekwaarde
Westermarskoalle	JOURE	1974	1978,2000,2008,2015		€ 1.424.257	2040	2040
Regio 3: Joure Zuid							
Dr EA Borgerschool	JOURE	2014		0	€ 7.865.946	2054	2054
Twa Fjilden	JOURE	2014		0		2054	2054
St. Mattheus	JOURE	1963	1973/1984/1992/2002/2013		€ 1.081.872	2027	boekwaarde
De Brège	SCHARSTERBRUG	1998	2006 noodlokaal		€ 357.349	2038	leerlingenaantal
Regio 4: Oost Skarsterlân							
De Lytse Mienskip	HASKERHORNE	1957	1983/1989/2006		€ 328.108	2031	leerlingenaantal
Tryeaster Honk	OUWSTERHAULE	1984	1989/2003/2006		€ 727.986	2031	leerlingenaantal
De Schakel	ROTSTERHAULE	1964	1982/2002		€ 387.932	2027	leerlingenaantal
De Ynsert	ROTTUM	1927	1927/1983/2003		€ 257.522	2028	leerlingenaantal
De Trieme	SINTJOHANNESGA	1983		0	€ 343.067	2023	2023
De Tarissing	OUDEHASKE	1985		0	€ 350.573	2025	boekwaarde
It Haskerplak	OUDEHASKE	1966	1986/1992/2000		€ 361.589	2025	boekwaarde
Regio 5: Sint Nicolaasga							
It Klimmerberd	SINT NICOLAASGA	1982	2002/2005		€ 432.715	2030	2030
De Paedwizer	SINT NICOLAASGA	1976		0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen
De Beuk	SINT NICOLAASGA	2018	2008		€ 281.974	2033	leerlingenaantal
't Swannestee	LANGWEER	1974		0	€ 1.398.458	2054	2054
Regio 6: Zuidwest Gaasterland							
RKPC De Toekomst	BAKHUIZEN	1975	1987 (speel), 2000 (SP)		€ 105.498	2015	plannen dorpswijk
De Stapstien	NIJEMIRDUM	1952	1985 en 1986		€ 127.536	2011	leerlingenaantal
De Wâlikker	OUDEMIRDSUM	1978	1985, 161 m², 2011, 185 m²		€ 460.827	2036	leerlingenaantal
De Fluessen	OUDEGA	1983	1990		€ 160.222	2028	leerlingenaantal
Op 'e Terp	SONDEL	1921	1972 (58m²), 1984 (12				

Ontwikkelingen en scenario's per regio primair onderwijs tot en met 2024

Hieronder staat een lijst met de regioindeling die wordt gehanteerd voor het onderwijs in dit document. Klik op het nummer om naar de Regio te gaan. Als u op de school klikt komt u op de specifieke pagina van die school in dit hoofdstuk.

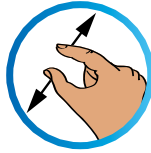
Regio	Plaats	Scholen
1 Terkaple en Terherne	Terherne Terkaple	Basisschool Bloei (was It Kampke) Basisschool Bloei (was It Twaspan)
2 Joure Noord	Joure	CBS Dr. Wumkesskoalle CBS It Haskerfjild OBS Westermarskoalle
3 Joure Zuid	Joure Scharsterbrug	CBS Dr. E.A. Borgerschool OBS Twa Fjilden RKBS St. Mattheüs OBS De Brêge
4 Oost Skarsterlân	Haskerhorne Ouwsterhaule Rottum Oudehaske Rotsterhaule Sintjohannesga	OBS De Lytse Mienskip OBS Tryegeaster Honk OBS De Ynset CBS De Tarissing OBS It Haskerplak OBS De Schakel CBS De Trieme
5 Sint Nicolaasga	Sint Nicolaasga Langweer	RKBS It Klimmerbled CBS De Paedwizer OBS De Beuk OBS 't Swannestee

Regio	Plaats	Scholen
6 Zuidwest Gaasterland	Oudega Bakhuizen Oudemirdum Nijemirdum Sondel	CBS De Fluessen RKPC De Toekomst CBS De Wâlikker CBS De Stapstien CBS Op 'e Terp
7 Balk en Sloten	Balk Sloten	CBS De Bolster SVN De Cocon RKBS Sint Ludgerus OBS 't Hazzeleger CBS De Klinkert
8 Lemmer	Lemmer	CBS De Arke OBS De Dam OBS Het Tweespan OBS De Meerpaal RKBS Sint Jozef
9 Oost Lemsterland	Echtenerbrug Oosterzee Bantega	OBS Twa Yn Ien CBS De Spoarsiker OBS De Wynbrekker CBS Eben Haëzer NBBS De Reinbôge
10 Voortgezet onderwijs	Lemmer Joure Balk	Zuyderzee Lyceum OSG Sevenwolden Bornego College CSG Bogerman Balk ISK locatie Zuyderzee Lyceum

Bijlage: Leerlingenprognose

Schoolnaam	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Basisonderwijs																		
RKPC De Toekomst	89	94	93	109	114	119	120	121	121	121	119	118	114	110	106	102	98	
St. Ludgerus	823	649	673	668	750	775	800	805	810	810	810	800	795	775	755	735	714	694
It Hazzeleger	70	66	66	66	70	70	70	70	71	71	71	71	71	71	71	71	71	71
Bolster (excl.74 Cocoon)	120	213	231	228	240	249	250	251	251	250	249	245	240	235	230	224	216	202
NBBS De Reinbøge	59	61	53	55	53	60	59	58	58	59	59	62	64	61	58	57	56	55
Twa Yn Ien	500	496,77	507	467	477	467	502	497	492	492	497	512	522	507	492	487	482	477
De Spoarsiker	714	496,77	497	381	406	376	366	361	356	356	361	361	366	366	371	371	371	371
Lytse Mienskip	575	521,92	487	391	441	421	401	401	401	401	401	401	411	416	411	411	411	416
St. Mattheus	1.440	1.354,9	1.463	1.493	1.473	1.483	1.518	1.513	1.498	1.468	1.447	1.442	1.432	1.412	1.412	1.402	1.387	1.377
Dr EA Borgerschool	160	143	125	130	123	124	124	123	119	118	118	116	116	116	115	114	113	112
Dr Wumkesskoalle	1.032	1.004,8	929,29	826,75	833,9	818,69	823,72	823,72	818,69	798,57	793,54	793,54	783,48	783,48	779,42	768,39	763,36	758,33
It Haskerplak	1.090	1.145,94	1.130	1.110	1.090	1.065	1.055	1.054	1.044	1.024	1.014	1.009	1.004	994	989	989	989	989
Twa Fjilden	1.144	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099	1.099
De Meerpaal	807	996	980	1025	1000	985	960	945	930	873	853	828	818	813	793	773	763	752
De Tweespan	1.238	1.151	1.117	1.099	1.048	1.028	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014	1.014
De Arke	1.910	2.111	2.167	2.076	2.021	1.996	1.976	1.945	1.920	1.900	1.875	1.850	1.830	1.810	1.784	1.774	1.764	1.764
De Stapstien	45	43	41	43	41	42	44	47	48	45	44	46	47	45	43	40	39	37
De Wynbraker	531	473	468	456	446	436	421	408	411	406	421	411	406	421	416	401	396	386
Eben Haërschool	443	507	482	457	446	441	426	411	401	386	381	371	366	366	366	366	366	366
De Fluessen	580	436,41	416	411	402	446	487	482	492	507	512	537	547	567	577	582	592	597
De Wâlliker	743	758	844	904	809	809	824	839	854	839	829	839	849	864	854	839	819	804
De Wâlliker	1.038	728	728	673	713	698	653	627	612	597	592	592	597	607	607	597	592	582
Trygeaster Honk	664	572	587	507	517	467	452	431	426	431	426	426	436	441	446	452	452	457
De Schakel	718	597	557	547	517	507	482	477	477	472	467	462	462	457	462	467	467	467
De Ynsert	553	462	411	477	472	497	512	522	512	497	487	477	462	446	441	431	421	416
De Brège	664	517	532	497	522	512	507	512	507	512	507	507	507	512	512	512	512	512
It Klimmerbeld	1.188	1.246	1.236	1.206	1.286	1.261	1.251	1.226	1.211	1.191	1.186	1.181	1.141	1.131	1.110	1.095	1.080	1.065
De Paedwizer	1.134	142	141	137	140	132	127	124	121	119	120	119	115	116	114	112	111	109
De Beuk	672	511,86	416	441	386	356	331	326	326	321	321	316	316	316	311	311	311	306
De Trieme	725	804	798	723	733	718	718	713	702	703	688	678	673	683	688	693	708	
De Klinkert	785	633	572	592	552	527	492	482	487	492	487	482	487	492	502	512	517	527
Op 'e Terp	455	51	52	45	44	44	43	40	39	38	35	34	34	32	30	29	29	29
Bloei (It Kampke)	600	618	607	552	466	416	406	406	406	416	421	416	421	416	421	416	421	416
Bloei (It Twaspán)	474	486,71	457	346	441	416	391	376	371	366	371	361	361	366	381	386	391	391
Totaal basisonderwijs	31204	30596	29923	29948	29343	29315	28904	28682	28385	28376	28088	27988	28059	27999	27763	27537	27350	27166
Altoesam Onderwijs																		
Zuyderzee Lyceum	407	399	395	372	363	350	342	337	334	333	326	318	308	300	297	298	303	308
Zuyderzee Lyceum ISK	3938	3467	3137	3293	3139	3081	3003	2948	2913	2896	2887	2847	2792	2730	2683	2658	2635	2695
OSG Sevenwolden	311	311	315	307	299	295	278	275	273	271	265	257	249	243	240	242	246	248
Bornego College	5784	397	364	352	354	355	347	338	335	334	332	324	314	303	296	291	296	301
CSG Bogerman Balk	3599	3051	3039	2982	2888	2809	2774	2732	2707	2694	2689	2657	2609	2542	2497	2472	2437	2437
Totaal VO	13.321	11.988	11.827	12.129	11.231	11.047	10.801	10.600	10.506	10.454	10.416	10.255	10.044	9.988	9.922	9.939	9.978	9.977
2016 = telling 1 oktober 2015 / 2017 = telling 1 oktober 2016 / 2018 is telling 1 oktober 2017 2019 = prognose voor 1 oktober 2018																		

2016
telling 1 oktober 2015

2017
telling 1 oktober 2016

2018
is telling 1 oktober 2017

2019
prognose voor
1 oktober 2018

Bijlage: Tabel per regio / school met bouwjaar en boekwaarde

Schoolnaam	Plaats	Bouwjaar	Uitbreiding, renovatie	Boekwaarde 1/1 2017	Overige over mogelijke nieuwbouw/renovatie	Tegensprekige afwegingskader	laartal
Regio 1: Terkaple en Terherne							
Basisschool Bloei (It Kampke)	TERHERNE	1978		2002	€ 111.140	2018/2042	fusie 1-8-2017
Basisschool Bloei (It Twaspán)	TERKAPLE	1986		0	€ 168.463	2026	fusie 1-8-2017
Regio 2: Joure Noord							
Dr Wumkesskoalle	JOURE	1982		0	€ 280.017	2022	2022
It Haskerplak	JOURE	1994	2004 uitbr. 4 lokalen		€ 682.110	2034	boekwaarde
Westermarskoalle	JOURE	1974	1978,2000,2008,2015		€ 1.424.257	2040	2040
Regio 3: Joure Zuid							
Dr EA Borgerschool	JOURE	2014		0	€ 7.865.946	2054	2054
Twa Fjilden	JOURE	2014		0		2054	2054
St. Mattheus	JOURE	1963	1973/1984/1992/2002/2013		€ 1.081.872	2027	boekwaarde
De Brège	SCHARSTERBRUG	1998	2006 noodlokaal		€ 357.349	2038	leerlingenaantal
Regio 4: Oost Skarsterlân							
De Lytse Mienskip	HASKERHORNE	1957	1983/1989/2006		€ 328.108	2031	leerlingenaantal
Trygeaster Honk	OUWSTERHAULE	1984	1989/2003/2006		€ 727.986	2031	leerlingenaantal
De Schakel	ROTSTERHAULE	1964	1982/2002		€ 387.932	2027	leerlingenaantal
De Ynsert	ROTTUM	1927	1927/1983/2003		€ 257.522	2028	leerlingenaantal
De Trieme	SINTJOHANNESGA	1983		0	€ 343.067	2023	2023
De Tarissing	OUDEHASKE	1985		0	€ 350.573	2025	boekwaarde
It Haskerplak	HASKERHORNE	1966	1986/1992/2000		€ 361.589	2025	boekwaarde
Regio 5: Sint Nicolaasga							
It Klimmerbeld	SINT NICOLAASGA	1982	2002/2005		€ 432.715	2030	2030
De Paedwizer	SINT NICOLAASGA	1976		0	€ 117.284	2016	ontwikkelingen
De Beuk	SINT NICOLAASGA	2018	2008		€ 281.974	2033	leerlingenaantal
't Swannestee	LANGWEER	1974		0	€ 1.398.458	2054	2054
Regio 6: Zuidwest Gaasterland							
RKPC De Toekomst	BAKHUIZEN	1975	1987 (speel), 2000 (SP)		€ 105.498	2015	plannen dorpshuis
De Stapstien	NIJEMIRDUM	1952	1985 en 1986		€ 127.536	2011	leerlingenaantal
De Wâlliker	OUDEMIRDSUM	1978	1985, 161 m², 2011, 185 m²		€ 460.827	2036	leerlingenaantal
De Fluessen	OUDEGA	1983	1990		€ 160.222	2028	leerlingenaantal
Op 'e Terp	SONDEL	1921	1972 (58m²), 1984 (125m²)		€ 59.655	2009	leerlingenaantal
Regio 7: Balk en Sloten							
St. Ludgerus	BALK	1928	2005		€ 433.228	2030	Centrumplan Balk
It Hazzeleger	BALK	1978	2005 (330m²)		€ 433.228	2030	Centrumplan Balk
De Bolster	BALK	2010		0	€ 1.924.481	2050	2050
De Klinkert	SLOTEN	1979	2005		€ 237.857	2030	leerlingenaantal
Regio 8: Lemmer							
Sint Jozef	LEMMER	2000	2003-2005-2009		€ 1.269.776	2034	boekwaarde
De Dam	LEMMER	2005		0	€ 1.045.124	2045	leerlingenaantal
De Meerpaal	LEMMER	2016		0	ntb	2056	2056
Tweespan	LEMMER	1981	2001-2003-2006		€ 746.397	2031	ontwikkelingen
De Arke	LEMMER	2003		0	€ 1.909.931	2043	2043
Regio 9: Oost Lemsterland							
NBBS De Reinbøge	BANTEGA	1986	1997/2005		€ 191.612	2030	ontwikkelingen
Twa Yn Ien	ECHTERNERBRUG	1989	2002/2006/2013		€ 739.809	2038	ontwikkelingen
De Spoarsiker	ECHTERNERBRUG	1965	1987 uitbr-2007 ow.k.n.w.		€ 126.633	2032	ontwikkelingen
De Wynbraker	OOSTERZEE	1982		0	€ 108.623	2022	ontwikkelingen
Eben Haërschool	OOSTERZ						

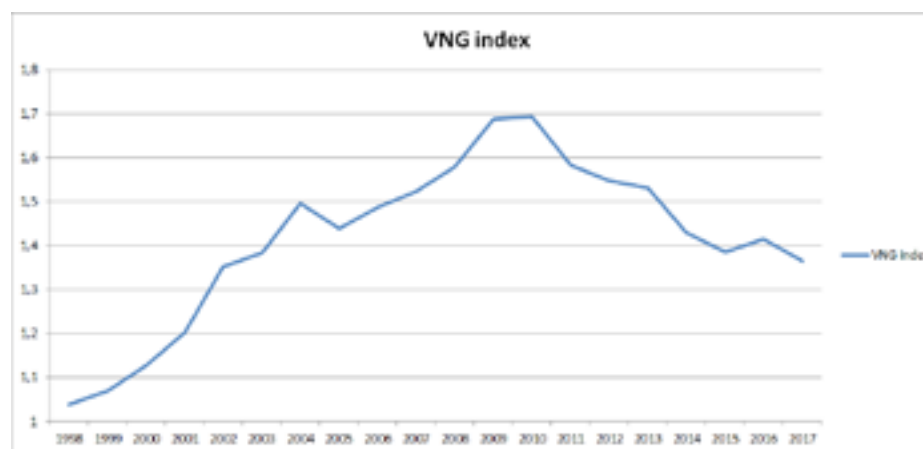
Tabel 1: Aantal leerlingen onder statushouders

	Totaal Statushouders	< 4 jaar	Basisonderwijs	Voortgezet Onderwijs
2014	60	0	14	10
2015	87	1	20	6
2016	223	9	50	18
2017 t/m maart	39	5	19	8
Totaal		15	103	42

Bijlage 9: Normvergoeding VNG versus werkelijke bouwkosten

In onderstaande figuur is de indexering (VNG index) van de normvergoedingen voor nieuwbouw en uitbreiding voor onderwijshuisvesting vanaf 1997 te zien. Vooral vanaf 2011 is een duidelijke daling van de VNG index waarneembaar. De VNG heeft aangegeven dat het prijspeil voor 2018 stijgt met de index 1,0856.

Figuur 9.1: VNG index vanaf 1997 (cumulatief)

Bron gebruikte cijfers: Website VNG.

De investeringskosten bij nieuwbouw en uitbreiding zijn afhankelijk van de kwaliteit en de hoogte van de eisen van het schoolbestuur ten aanzien van functionaliteit, eisen uit het bouwbesluit, voorwaarden ten aanzien van Frisse Scholen en de uitstraling (het ontwerp). Per project onderwijshuisvesting dat boven de normvergoeding uitkomt qua kostenraming, zullen de schoolbesturen dienen te overwegen of zij de eisen die zij stellen die boven de minimale wet- en regelgeving (bouwbesluit) uitkomen, willen realiseren.

Financieel knelpunt normvergoedingen; Bouwbesluit

De PO-raad en VO-raad geven het volgende aan: “Het is bekend dat de normbedragen uit de modelverordening niet toereikend zijn om een modern, duurzaam en energiezuinig schoolgebouw te realiseren. Deze normen zijn in ‘kwalitatieve zin’ nooit aangepast aan de eisen die tegenwoordig aan gebouwen worden gesteld ten aanzien van gezondheid, ruimtegebruik, duurzaamheid, e.d. Zo wordt nog steeds uitgegaan van eenvoudige afbouw, natuurlijke ventilatie, houten gevelkozijnen en enkel glas”, ofwel bouw op het niveau van 1985, toen de Wet op het Basisonderwijs in werking trad. Hier vinden de huidige normvergoedingen van de VNG hun oorsprong.

Deze stelling wordt bevestigd door ervaringen uit de onderwijshuisvesting dat de normvergoedingen te laag op een al sober doch doelmatig bouwplan. De redenen hiervoor zijn:

- De afgelopen jaren was er door krapte op de bouwmarkt financieel meer mogelijk. Er is veel arbeidscapaciteit uit de bouwsector gestroomd. De bouwmarkt trekt nu weer aan. Dit betekent dat de prijzen stijgen. De stijging van de normvergoedingen komt hier vertraagd achteraan;
- In het bouwbesluit zijn de eisen ten aanzien van duurzaamheid per 1 januari 2015 aangescherpt (EPC-eisen met 50% aangescherpt t.o.v. 2007, scherpere eisen aan thermische schil, dus betere

isolerende maatregelen). Deze kwaliteitsslag is niet financieel verwerkt in de normvergoedingen. Deze maatregelen leiden tot een lagere exploitatielast, maar een verhoging in de bouwkosten. Bij nieuwbouw is het echter niet toegestaan dat een schoolbestuur een bijdrage levert aan de nieuwbouw van een school voor dat deel waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De gemeente moet minimaal de normvergoeding zoals die in de eigen huisvestingsverordening is vastgelegd vergoeden. Het bedrag moet zodanig zijn dat kan worden voldaan aan de eisen van het bouwbesluit. Het schoolbestuur mag wel boven deze normen investeren in het gebouw om bijvoorbeeld een lager energieverbruik of beter binnenklimaat te realiseren, onder de voorwaarde dat het gaat om een redelijk bedrag en een redelijke afschrijvingstermijn;

- De eisen die worden gesteld in het programma van eisen Frisse Scholen zijn niet verwerkt in de normvergoedingen. Klasse C is het hoogst haalbare met de huidige VNG-normvergoedingen. Terwijl klasse B voor energie en luchtkwaliteit nu een eis is vanuit het Bouwbesluit.
- Daarnaast zijn de exploitatiebudgetten die de scholen van de rijksoverheid ontvangen niet afgestemd op de veel installatie-intensievere gebouwen die nodig zijn om de Bouwbesluiteisen te realiseren. En al helemaal niet op het veel grotere ICT gebruik van scholen.

- Er wordt steeds meer aangestuurd op (bijna) energie neutrale gebouwen (BENG) om de CO2 uitstoot te verminderen. Vanaf eind 2020 moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland BENG zijn. Dit betekent dat nieuwe schoolgebouwen bijna evenveel energie moeten opwekken als verbruiken. Dat is met de huidige VNG-normvergoedingen niet mogelijk.

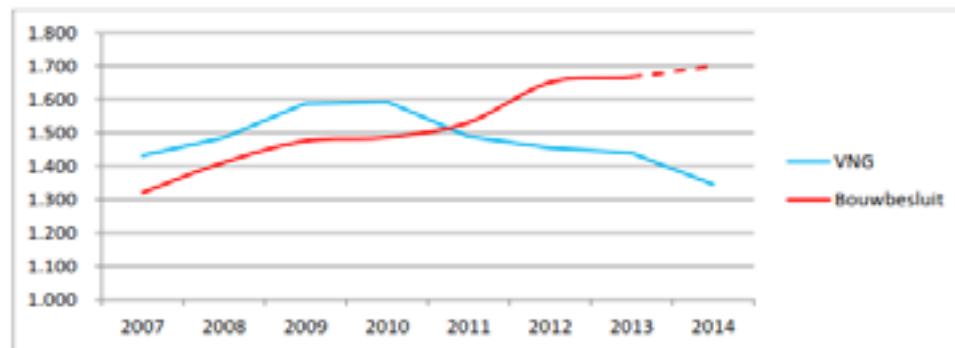
De normvergoedingen voor onderwijshuisvesting zijn niet aangepast aan de kwalitatieve aanscherping van de bouwbesluiteisen. Er is alleen een indexering toegepast, er is geen extra budget toegerekend voor de aangescherpte bouwbesluiteisen, die hogere investeringskosten met zich meebrengen. Ook zijn de bedragen in het gemeentefonds hier niet op aangepast. En de exploitatievergoeding die de schoolbesturen van de rijksoverheid ontvangt, is niet aangepast aan de installatie-intensievere gebouwen en het grotere gebruik van ICT in de scholen. De normbedragen hebben geen directe relatie meer met de daadwerkelijke bouwkosten.

De normvergoedingen die de VNG adviseert zijn niet bindend. Het staat gemeenten vrij om andere bedragen toe te passen.

Ontwikkelingen normvergoeding VNG t.o.v. bouwbesluit

De normvergoedingen van de VNG laten vanaf 2010 een dalende lijn zien (behalve eenmalig een stijging voor prijspeil 2016). De kostenontwikkeling van een basisschool op bouwbesluitniveau laat een stijgende lijn zien in verband met aangescherpte eisen, zoals hierboven benoemd. Zie figuur 9.2.

Grafiek: Het verloop van de normbudgetten en referentiekosten basisschool nieuwbouw (stichtingskosten structureel niveau inclusief btw) van 2007 tot 2014.

Figuur 9.2: Kostenontwikkeling normvergoeding VNG en basisschool op bouwbesluitniveau.

Bron: Tabel uit Kwaliteitskader Huisvesting Basisonderwijs, financiële paragraaf, versie 2013.1.

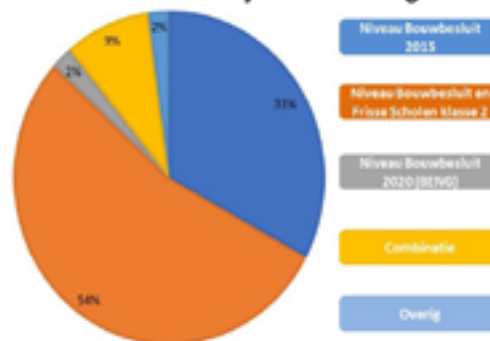
Aandachtspunt is dat in 2014 en 2015 de normvergoedingen van de VNG voor nieuwbouw en uitbreiding nog gedaald zijn, terwijl de kosten voor het bouwen van een basisschool op bouwbesluitniveau zijn toegenomen. Per 1 januari 2015 is het gewijzigde bouwbesluit van kracht geworden, met aangescherpte regelgeving (vooral strengere EPC norm, isolatie, gebouwschil, hogere eisen luchtkwaliteit), die hogere investeringskosten tot gevolg hebben.

'Budgetten veel te laag', volgens Bouwstenen voor Sociaal (29/08/2017)

Bij de helft van de aanbestedingen voor scholenbouw is 20% meer financiering nodig dan vooraf gebudgetteerd, blijkt uit een Bouwstenen-enquête. De enquête is uitgevoerd door Bouwstenen voor Sociaal in samenwerking met de VNG, PO-raad, VO-raad en Ruimte OK. Aan dit onderzoek hebben 50 bestuurders en professionals meegedaan, waarvan de helft werkzaam in het onderwijs, 40% bij gemeenten en 10% elders.

In de enquête is gevraagd naar ervaringen met aanbestedingen vanaf het 2e kwartaal in 2015. De ingebrachte ervaringen betreffen overwegend (vervangende) nieuwbouw; een kleine 30% gaat over renovatie of een combinatie van renovatie en nieuwbouw. De omvang van de projecten varieert van een kleine uitbreiding van 100 m² tot de renovatie van een grote VO-school van 15.000 m².

Kwaliteitsniveau bij aanbesteding

Bij een meerderheid van de aanbestedingen is het "Bouwbesluit 2015 en Frisse Scholen Klasse B" als kwaliteitsniveau gehanteerd. Een enkeling hanteert het niveau van het Bouwbesluit in 2020 (BENG1), als alle nieuwe gebouwen (bijna) energieneutraal moeten worden.

Uit het onderzoek blijkt dat in slechts 9% van de gevallen het gereserveerde budget toereikend is. In alle andere gevallen kwam het aanbestedingsresultaat boven het budget uit. Bij 42% bedroeg

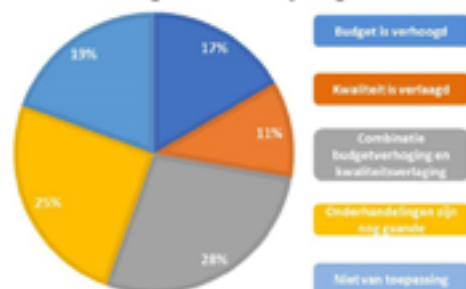
1 BENG = Bijna Energie Neutraal Gebouw

de overschrijding minder 20%. Maar bij de helft van de aanbestedingen bleek de overschrijding meer dan 20% te bedragen. Bij 4 scholen werd zelfs een overschrijding van meer dan 35% vastgesteld. De meest markante overschrijdingen stammen uit 2017. De situatie lijkt verslechterd ten opzichte van 2015-2016.

extra budget wordt meer dan eens de school aangesproken. De gemeente houdt dan vast aan het eerder vastgestelde krediet. De keus is dan aan de school; bezuinigen of zorgen voor aanvullende financiering.

Actie na budgetoverschrijding

Opvallend is dat er geen relatie gelegd kan worden tussen de mate van overschrijding van het budget en de wijze van budgettering. De op VNG-normen gebaseerde budgetten worden sterk overschreden, maar dat geldt ook voor de op werkelijke kosten gebaseerde budgetten. De sterke prijsstijging heeft blijkbaar iedereen verrast.

Bij vrijwel alle budgetoverschrijdingen wordt actief gezocht naar een oplossing. Bij 11% wordt deze gevonden in bezuinigen; kwaliteitsverlaging dus. Bij 17% wordt het budget verhoogd en in 28% gaat het om een combinatie van beide. Bij het zoeken naar

